

ÁRSKÝRSLA

2002

REYKJAVÍK 2003

Prentun og bókband:
GUTENBERG EHF.

Gefið út af Seðlabanka Íslands, Kalkofnsvegi 1, 150 Reykjavík.

Sími: 569 9600

Netfang: sedlabanki@sedlabanki.is

Símbréf: 569 9605

Veffang: www.sedlabanki.is

EFNISYFIRLIT

5	<i>I</i>	<i>Stefnan í peningamálum</i>
12	<i>II</i>	<i>Fjármálakerfið</i>
		<i>Rammagrein:</i>
28		Endurskoðun á reglum Seðlabanka Íslands
30	<i>III</i>	<i>Ýmsir þættir í starfsemi Seðlabanka Íslands</i>
43	<i>IV</i>	<i>Afkoma Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið</i>
51		<i>Ársreikningur Seðlabanka Íslands fyrir árið 2002</i>
		<i>Viðaukar:</i>
65		Fjármálaannáll ársins 2002
70		Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2002
72		Ritaskrá Seðlabanka Íslands fyrir árið 2002
73		Töfluviðauki (sjá yfirlit á bls. 74)

STEFNAN Í PENINGAMÁLUM

I

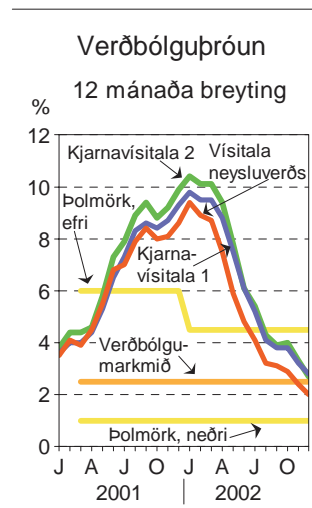
Slakað var á aðhaldi peningastefnunnar árið 2002 eftir því sem verðbólguhorfur bötnuðu

Árið 2002 var ár mikilla umskipta í þjóðarbúskapnum. Verðbólga náði hámarki í byrjun ársins, en var orðin minni en verðbólguþröng Seðlabankans kveður á um áður en því lauk. Lítils háttar afgangur var á viðskiptum við útlönd, en árið 2000 nam viðskiptahallinn einum tíunda hluta landsframleiðslunnar. Betra ytra jafnvægi í þjóðarbúskapnum skaut styrkum stoðum undir gengi krónunnar, sem hækkaði verulega á árinu. Í lok þess hafði gengislækkun krónunnar frá marslokum 2001 gengið til baka, þótt gengið væri enn töluvert lægra en það var áður en það tók að lækka árið 2000. Hækkandi gengi krónunnar stuðlaði að hraðri hjöðnun verðbólgunnar á árinu, en lægð í innlendri eftirspurn átti þar einnig hlut að máli. Áætlað er að innlend eftirspurn hafi dregist töluvert saman á árinu, en vegna hagstæðra utanríkisviðskipta dróst landsframleiðslan líklega aðeins lítillega saman. Lægð í innlendri eftirspurn birtist einnig í minnkandi atvinnu, auknu atvinnuleysi og minna launaskriði en árin á undan. Eftir því sem á árið leið kom sífellt betur í ljós að aðhaldssöm peningastefna undanfarinna ára hafði skilað tilætluðum árangri. Skilyrði voru því til að slaka á peningalegu aðhaldi og voru stýrivextir Seðlabankans lækkaðir um samtals 4,3 prósentur á árinu.

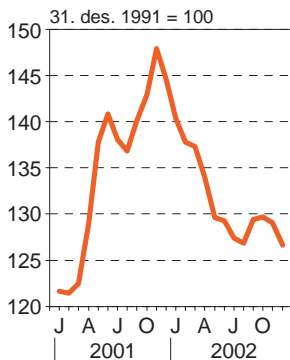
Verðbólguþröng Seðlabankans náðist í nóvember

Kjölfestan í peningastefnu Seðlabankans er verðbólguþröng. Verðbólguþröngin krefst þess að Seðlabankinn beiti stjórnþækjum sem hann hefur yfir að ráða með það að leiðarljósi að verðbólga, skilgreind sem hækkun vísitölu neysluverðs yfir 12 mánuði, verði að jafnaði sem næst 2½%. Skilgreind eru svokölluð þörmörk, 1½ prósentu til hvorrar áttar frá verðbólguþrönginni, sem fela það í sér að Seðlabankinn verður að skila sérstakri opinberri greinargerð til ríkisstjórnarinnar fari verðbólgan út fyrir þau mörk.

Þegar verðbólguþröngin var ákveðin árið 2001 voru aðstæður það erfiðar að ekki var talið raunhæft að ná settu marki fyrr en undir lok ársins 2003. Jafnframt voru efri þörmörkin hærri fyrst í stað. Í reynd

Vísitala
gengisskráningar
Meðaltal mánaðar

náðist markmiðið fyrr en áætlað var, eða í nóvember árið 2002 og verðbólgan var innan þolmarka fyrir árið 2002 þegar í júlí og undir endanlegum þolmörkum í ágúst. Í lok ársins (byrjun janúar 2003) var verðbólgan u.þ.b. einni prósentu minni en markmiðið, eða 1,4%. Þessi árangur er merkilegri en ella í ljósi þess að í byrjun ársins var verðbólgan 9,4%, eða hin mesta frá því í október 1990.

Hækkun á gengi krónunnar leiddi til lækkunar vöruverðs

Hraða hjöðnun verðbólgunnar á árinu má ekki síst þakka verulegri hækkun á gengi krónunnar, sem aftur má rekja til betra jafnvægis í utanríkisviðskiptum þjóðarinnar, lækkunar verðbólguvæntinga þegar leið á árið, aukinnar tiltrúar á stöðugleika og væntinga um stóriðju. Frá upphafi til loka árs hækkaði gengi krónunnar um 13,5%, en þá var það u.þ.b. fimmtungi hærra en þegar það varð lægst í nóvember árið áður. Þetta leiddi til þess að innfluttar vörur í neysluverðsvísitölunni lækkuðu í verði um því sem næst 3% og verð innlendrar samkeppnisvöru fylgdi í kjölfarið. Þjónusta og húsnæði hélt hins vegar áfram að hækka í verði, og kom það í veg fyrir að almenn verðhjöðnun yrði á árinu. Sérstakar aðstæður á húsnæðismarkaði ýttu undir húsnæðiseftirspurn, eins og fjallað er um síðar.

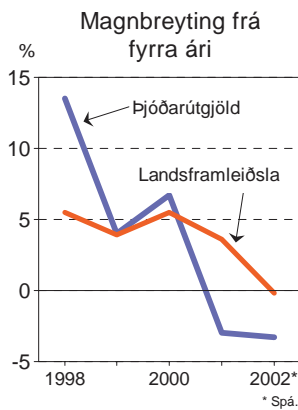
Innland eftirspurn dróst verulega saman á árinu ...

Hjöðnun verðbólgunnar árið 2002 má einnig rekja til þess að töliverð lægð var í innlandri eftirspurn á árinu. Fyrstu þrjú fjórðunga ársins, sem ársfjórðungslegir þjóðhagsreikningar liggja fyrir um, höfðu þjóðarútgjöld dregist saman um rúmlega 4% frá því ári fyrr, en Seðlabankinn áætlað að samdrátturinn hafi numið 3¼% á árinu öllu. Mestur samdráttur var í fjármunamyndun, en einkaneysla dróst einnig töluvert saman. Samdráttur einkaneyslu var mestur á fyrsta fjórðungi ársins, en á þriðja ársfjórðungi var einkaneyslan svipuð og fyrir ári og líklega ívið meiri á þeim fjórða. Á móti áhrifum minni þjóðarútgjalda á landsframleiðsluna vó samdráttur í innflutningi. Áætlað er að hann hafi dregist saman um 4%. Samneysla jókst nokkuð frá fyrra ári og áætlað Seðlabankinn að vöxturinn hafi numið 3%.

... en ágætur vöxtur útflutnings kom í veg fyrir verulegan samdrátt landsframleiðslu

Þrátt fyrir verulegan samdrátt þjóðarútgjalda hélt landsframleiðslan nokkurn veginn í horfinu, eða var aðeins ívið minni en fyrir ári. Má þakka það hagstæðum utanríkisviðskiptum á árinu, minni innflutningi og nokkuð öflugum vexti útflutnings. Að baki vextinum stóð fyrst og fremst ágætur uppsjávarafli, einkum fyrri hluta ársins, og aukinn útflutningur iðnaðarvöru. Verðlag sjávarafurða hélt ennfremur hagstætt, þótt það dalaði nokkuð þegar á árið leið. Álverð var hins vegar áfram lágt. Á móti nokkuð kröftugum vöruútflutningi vó hins vegar samdráttur í útflutningi þjónustu.

Vöxtur landsframleiðslu
og þjóðarútgjalda

Afgangur á viðskiptajöfnuði eftir einhver hröðustu umskipti sem orðið hafa á meðal þróaðra ríkja

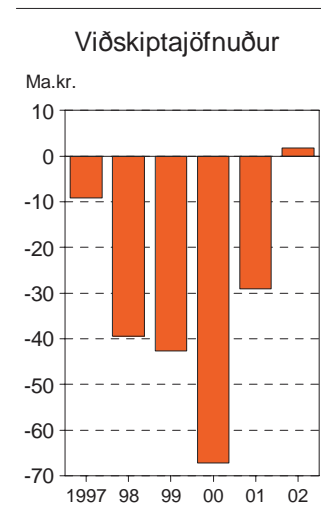
Sjaldan hafa orðið jafn skyndileg umskipti í viðskiptajöfnuði þróaðs ríkis og varð á Íslandi árin 2000-2002. Á árinu 2002 var 1,8 ma.kr. afgangur á viðskiptajöfnuði, eða sem nam 0,2% áætlaðrar landsframleiðslu, en árið 2000 var halli sem nam u.þ.b. tíunda hluta landsframleiðslunnar. Aðeins tvisvar undanfarna þrjá áratugi hafa orðið snarpari umskipti á tveimur árum hjá aðildarlandi OECD. Umskiptin stöfuðu að miklu leyti af verulegum samdrætti í innlendri eftirspurn, í kjölfar ofþenslu, á sama tíma og ytri skilyrði þjóðarbúsins voru tiltölulega hagstæð. Góð aflabrógð, hagstætt verðlag og lágir erlendir vextir milduðu því verulega eftirköst einhvers mesta ofþensluskeiðs síðari áratuga og flýtti fyrir aðlögun.

Afkoma fyrirtækja var á heildina litið góð ...

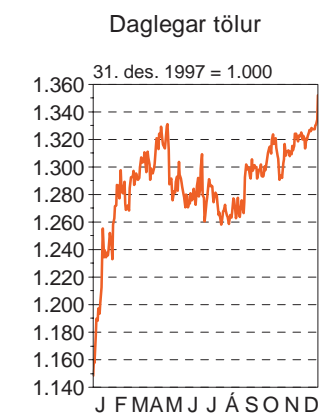
Hagstæð ytri skilyrði endurspegluðust í góðri framlegð fyrirtækja á árinu. Hagnaður skráðra fyrirtækja í Kauphöll Íslands fyrir fjármagnsliði og afskriftir var líklega u.þ.b. 11% af veltu, eða álíka mikill og árið áður. Hagnaður þeirra eftir skatta jókst til muna vegna gengishagnaðar af gengisbundnum skuldum. Gengishækkun krónunnar leiddi þó jafnframt til þess að nokkuð þrengdi að útflutnings- og samkeppnisfyrirtækjum þegar leið að árslokum. Framlegð sjávarútvegsfyrirtækja var af þeim sökum heldur lakari en árið áður. Framlegð fyrirtækja í verktaka- starfsemi, verslun og þjónustu versnaði einnig, en hjá iðnaðar-, hugbúnaðar- og sérstaklega flutningafyrirtækjum batnaði framlegðin á milli ára. Raungengi krónunnar á síðasta fjórðungi ársins var enn nálægt meðaltali undanfarins áratugar, ívið lægra á mælikvarða verðlags og ívið hærra á mælikvarða launa, og u.þ.b. 5% undir 20 ára meðaltali. Það var þó orðið nokkuð hærra undir lok ársfjórðungsins.

... og gengi hlutabréfa hækkaði

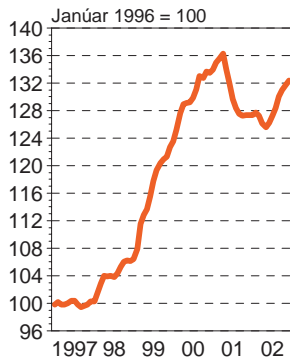
Góð staða fyrirtækja á hlutabréfamarkaði kom fram í verulegri gengishækkun þeirra á árinu 2002, á sama tíma og hlutabréf í flestum viðskiptalöndum héldu áfram að lækka í verði. Úrvalsvísitalan hækkaði um 16,7%, vísitala aðallista hækkaði um 21,6% en vísitala vaxtarlista lækkaði um 5,8%. Auk þess sem hagnaður var með ágætum, átti lækkun skatta á hagnað fyrirtækja væntanlega sinn þátt í því að gengi hlutabréfa hækkaði. Viðskipti með hlutabréf námu 321 ma.kr. sem var 132% aukning frá fyrra ári. Veltuhraði hlutabréfa jókst um 65% á árinu en var 37% árið áður. Mest var velta með hlutabréf Íslandsbanka, 22,7 ma.kr., Kaupþings banka, 27,1 ma.kr. og Pharmaco, 25 ma.kr. Markaðsvirði hlutabréfa í Kauphöll Íslands hækkaði um 23,6% á árinu og var í árslok 530 ma.kr. Hlutfélögum skráðum á aðallista fækkaði á árinu úr 56 í 50. Eitt nýtt félag var skráð á aðallista. Á vaxtarlista voru 16 hlutfélög skráð í upphafi árs en í lok árs voru þau 10. Skýringar á fækkun skráðra félaga eru að einhverju leyti samruni og einnig drógu einhver félög hlutabréf sín af markaði. Á tilboðsmarkaði fjölgaði félögum úr þremur í sjö.

Úrvalsvísitala hlutabréfa 2002

Raunverð íbúða á höfuðborgarsvæði
Meðaltal mánaðar

Íbúðaverð tók að hækka á ný

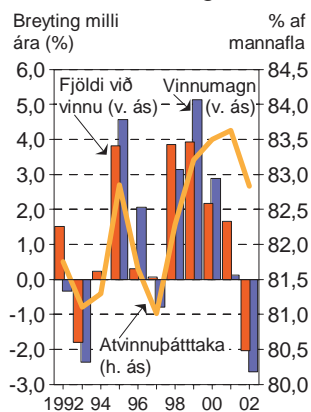
Þróun á verði fasteigna skipti nokkuð í tvö horn. Verð íbúða tók að hækka á ný að raungildi þegar leið á vorið og undir lok ársins var raunverðið, þ.e.a.s. hækkun umfram vísitölu neysluverðs, farið að nálgast fyrra hámark frá því snemma árs 2001. Verðhækkunin endurspeglar aukna eftirspurn eftir húsnæði, sem sennilega stafar að hluta til af skipulagsbreytingum á húsnæðismarkaði, en einnig af meiri hjartssýni um efnahagshorfur, minnkandi verðbólgu, auknum kaupmætti launa og lægri vöxtum. Verð atvinnuhúsnæðis lækkaði hins vegar töluvert á árinu og virtist gæta offramboðs á a.m.k. sumum tegundum atvinnuhúsnæðis. Þess ber þó að gæta að eftir lækkunina var verðlag atvinnuhúsnæðis ennþá tiltölulega hátt á árinu, enda hafði það hækkað u.þ.b. tvöfalt meira en neysluverð árin á undan.

Vaxandi slaka tók að gæta á vinnumarkaði

Einhver skýrustu merki vaxandi slaka í þjóðarbúskapnum á árinu 2002 birtust í ýmsum vísbendingum af vinnumarkaði. Árstíðarleiðrétt skráð atvinnuleysi hækkaði jafnt og þétt á árinu og nam u.þ.b. 3% áætlaðs mannafla við lok ársins. Vinnumarkaðskannanir Hagstofunnar sýna svipaða þróun milli ára. Þær sýna ennfremur að vinnutíminn stytst og að starfandi fólki fækkaði á milli ára. Vísbendingar á borð við fjölda starfa í boði hjá vinnumiðlunum og veiting nýrra atvinnuleyfa sýndu svipaða stöðu og áður en ofpensla gróf um sig árið 1999.

Eftir því sem dró úr eftirspurn eftir vinnuafli hjadnaði launaskrið, sem hafði verið áberandi árin tvö á undan. Kjarasamningar tryggðu þó launþegum töluverðar launahækkanir og vegna þess að verðlag hækkaði lítið á árinu jókst kaupmáttur umtalsvert, eða um 2½% milli síðustu fjórðunga árána 2001 og 2002.

Atvinnupáttaka og vinnumagn

Útlánavöxtur var hóflegur

Hratt dró úr vexti útlána lánakerfisins á árinu. Frá upphafi til loka ársins jukust útlánin um 4½%. Hjöðnunina má að nokkru leyti rekja til þess að hækkun á gengi krónunnar leiddi til lækkunar á erlendum skuldum í krónum talið á sama tíma og stöðugt verðlag innanlands dró úr hækkun verðtryggða útlánastofnsins í takt við verðlag. Að frátöldum þessum áhrifum jukust útlánin heldur meira. Mest jukust útlán til heimilanna, en það endurspeglar aðstæður á húsnæðismarkaði, sem fyrr var greint frá.

Bankar nýttu fyrirgreiðslu Seðlabankans

Í upphafi árs glímdu viðskiptabankarnir við skort á lausu fé eins og merkja má af notkun daglána hjá Seðlabanka Íslands en eftir því sem á árið leið rýmkaðist um laust fé. Fyrstu þrjú mánuði ársins voru tekin tæplega 70% af heildardaglánnum ársins. Vegna stórrar innlausnar spariskrifteina í apríl veitti ríkissjóður krónum inn í hagkerfið en hann tók erlent lán sem hann seldi Seðlabankanum. Reglur um veðhæf bréf til tryggingar fyrir endurhverfum viðskiptum voru rýmkaðar í júní og leyft var að nota skuldabréf lánastofnana, enda lægi fyrir einkunn mats-

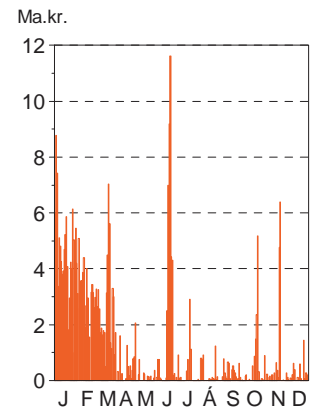
fyrirtækja yfir tilteknu marki og markaðsvirði útgáfu væri yfir 3 ma.kr. Bundið fé banka og annarra lánastofnana í Seðlabankanum jókst úr 27-28 ma.kr. um mitt ár í rúmlega 30 ma.kr. í lok árs. Staða endurhverfra verðbréfaþaupna Seðlabankans hækkaði skarpt á fyrstu mánuðum ársins og fór úr tæplega 70 ma.kr. í yfir 90 ma.kr. Þegar hún var hæst í lok mars en í lok apríl dró nokkuð úr endurhverfum viðskiptum. Það sem eftir lifði árs sveiflaðist staða endurhverfra viðskipta á bilinu 65 ma.kr. til 85 ma.kr. Í lok ársins var hún um 74 ma.kr. og má ætla að regluleg kaup Seðlabankans á gjaldeyri hafi átt einhvern þátt í samdrættinum. Seðlabankinn seldi gjaldeyri framvirkt á árinu fyrir 3 ma.kr. og keypti gjaldeyri í smáum skömmtum fyrir um 5 ma.kr. frá september til ársloka en megintilgangur með kaupunum var að draga úr erlendum skammtímalánum bankans.

Viðskipti á mörkuðum voru lífleg

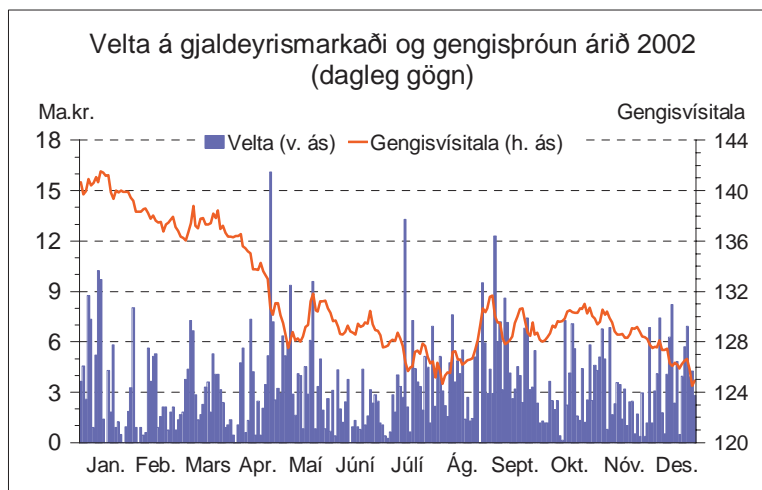
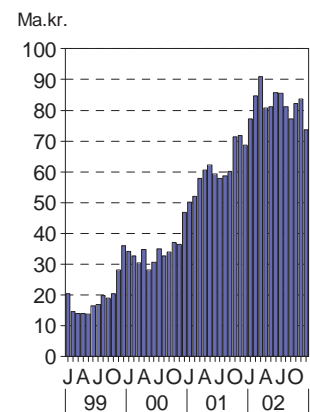
Viðskipti á gjaldeyrismarkaði voru mest í mánuðunum ágúst og september en minnst í júní. Mesta velta á einum degi varð 24. apríl, 16 ma.kr. Mesta hækun vísitölu gengisskráningar varð 22. maí, 1,44%, og mesta lækkun var 1,77% hinn 24. apríl. Gengisflökt minnkaði frá fyrra ári og mældist staðalfrávik daglegra breytinga á vísitölu gengisskráningar 0,46 árið 2002 samanborið við 0,72 árið 2001. Árið 2000 var gengisflökt 0,35. Frá mars til júní og september til ársloka voru viðskipti á millibankamarkaði með krónur lífleg en minni aðra mánuði. Viðskipti á millibankamarkaði með gjaldmiðlaskiptasamninga (swap-markaði) voru mun líflegri á fyrri hluta ársins en þeim síðari. Swap-markaðurinn tók til starfa í lok nóvember 2001.

Velta skuldabréfa í Kauphöll Íslands jókst um 33% frá fyrra ári úr 611 ma.kr. í 812 ma.kr. Veltan á síðari helmingi ársins var meiri en á hinum fyrri. Mest urðu viðskipti með húsbréf, 319 ma.kr. Mesta veltan

Daglán í Seðlabanka 2002

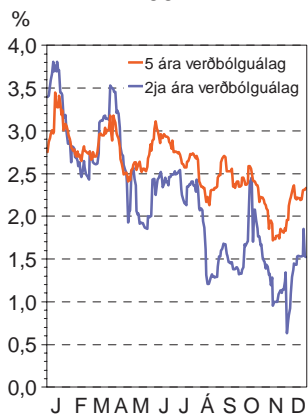

Útistandandi samningar í endurhverfum viðskiptum

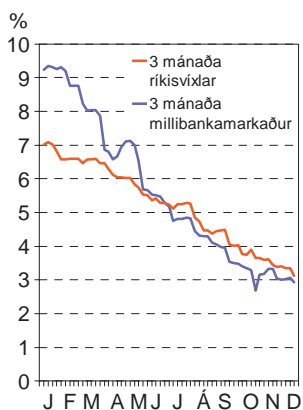

Verðbólguvæntingar 2002

Vaxtamunur við útlönd 2002

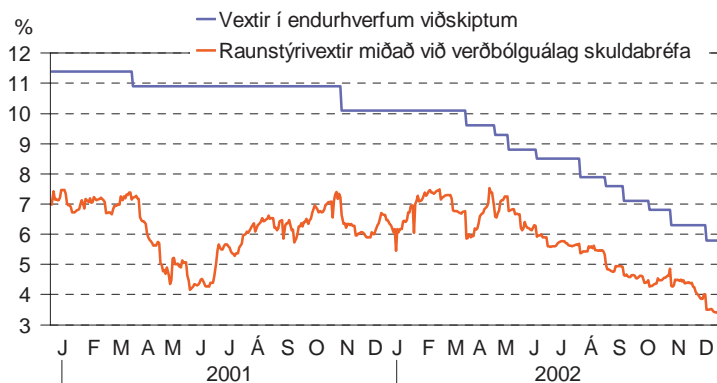

Velta á millibankamarkaði og viðskipti við Seðlabankann

Velta, ma.kr.	2000	2001	2002
Gjaldeyrismarkaður	768	1.218	834
Krónumarkaður	524	426	421
Swap-markaður	21	21	763
Daglán	274	630	326
Endurhverf viðskipti	828	1.583	2.093

Í einstökum flokkum var á löngum húsbrefum og húsnæðisbrefum. Ávöxtunarkrafa skuldabréfa lækkaði nokkuð yfir árið, t.d. lækkaði ávöxtunarkrafa húsbrefaflokks með gjalddaga 2041 úr 5,50% í 5,12% yfir árið 2002.

Vextir í endurhverfum viðskiptum og raunstýrivextir miðað við verðbólguálag skuldabréfa

Opinber fjármál

Fjárlög ársins voru afgreidd með 18,5 ma.kr. afgangi. Án eignasölu og óreglulegra útgjalda var gert ráð fyrir tæplega 2 ma.kr. afgangi, og gefur sú tala betri mynd af undirliggjandi afkomu ríkissjóðs. Miðað við bráðabirgðauppgjör snérist þessi undirliggjandi afgangur í 4-8 ma.kr. halla. Nákvæm niðurstaða veltur nokkuð á því hverjar útistandandi eftirstöðvar tekna og gjalda reynast. Verri afkomu en fjárlög gerðu ráð fyrir má fyrst og fremst rekja til þess að útgjöld jukust um u.þ.b. 11%, en í fjárlögum var gert ráð fyrir 6% vexti. Ríkissjóður hélt áfram að greiða inn á lífeyrisskuldbindingar umfram það sem skylt er, eða 9 ma.kr. Auk þess styrkti hann eigið fé Seðlabankans með 4,5 ma.kr. framlagi. Fjármögnun var að stærstum hluta í formi 10 ma.kr. erlendar nettólántöku, en það sem á vantaði var brúað með afborgunum af úti-standandi lánum, sölu á Landsbankahlutabréfum á almennum markaði og lítils háttar lækkun á innstæðum í Seðlabanka. Á gamlársdag seldi

ríkissjóður 46% hlut í Landsbankanum, en andvirðið er ekki reiknað með í þeim niðurstöðum sem hér eru raktar.

Samkvæmt fjárhagsáætlunum sveitarfélaga var stefnt að því að snúa rekstri þeirra úr um 3 ma.kr. samanlögðum halla 2001 í jöfnuð á árinu 2002. Endurskoðaðar fjárhagsáætlanir benda til þess að nokkuð hafi miðað og að halli á rekstri sveitarfélaga hafi minnkað heldur á árinu.

Samkvæmt áætlunum versnaði afkoma hins opinbera í heild úr afgangi sem nam um ½% af VLF árið 2001 í um ½% halla árið 2002. Þetta er svipað og við mátti búast í ljósi hagsveiflunnar. Þrátt fyrir hallann lækkuðu skuldir hins opinbera úr um 45½% af VLF í um 42½, einkum vegna styrkingar krónunnar og minni lánveitinga ríkissjóðs.

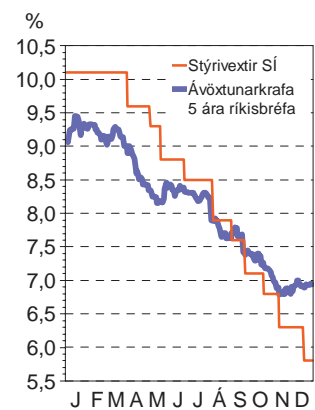
Seðlabankinn lækkaði vexti um 4,3 prósentur á árinu ...

Seðlabankinn brást við batnandi horfum í verðlagsmálum og almennt betra jafnvægi í þjóðarbúskapnum með því að draga úr aðhaldi sem nauðsynlegt hafði verið til að kveða niður verðbólguna á pensluárunum. Í byrjun ársins voru vextir bankans 10,1%, en 5,8% í lok þess. Ef verðbólguálag ríkisbréfa til u.þ.b. 4 ára er tekið sem mælikvarði á verðbólguvæntingar voru raunstýrivextir framan af árinu á bilinu 6-7½%, en rúmlega 3% undir lok ársins. Aðhald peningastefnunnar minnkaði því verulega á árinu á þennan mælikvarða og einnig ef miðað er við verðbólguþá bankans. Jafnframt dró verulega úr skammtíma vaxtamun gagnvart útlöndum, sem í lok ársins var hinn minnsti frá árinu 1998, þótt erlendir skammtíma vextir hafi einnig lækkað mikið á tímabilinu.

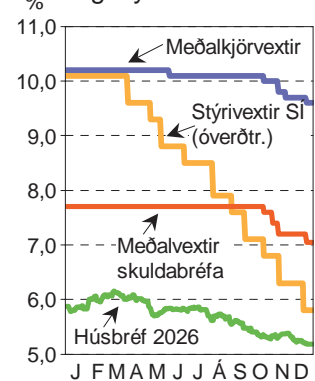
... sem skilaði sér í lægri ávöxtun bæði á verðtryggðum og óverðtryggðum skuldbindingum

Áhrifa lækkunar stýrivaxta gætti um allt vaxtarófið. Auk lækkunar stýrivaxta má ætla að minni eftirspurn eftir lánsfé og aukin eftirspurn eftir innlendum skuldabréfum hafi stuðlað að lækkun á ávöxtunarkröfu innlendra skuldabréfa, verðtryggðra og óverðtryggðra. Ávöxtunarkrafa húsbréfa var í námunda við 6% snemma á árinu, en var rúmlega 5% við lok þess. Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisbréfa var á bilinu 9%-9½% snemma árs, en í námunda við 7% síðustu mánuði ársins. Útlánavextir verðtryggðra útlána banka fylgdu í humátt á eftir ávöxtun sambærilegra skuldabréfa, en náðu ekki alveg að fylgja lækkun á þeim skuldabréfavöxtum sem taldir eru sambærilegastir. Undir lok ársins settu fyrirhugaðar stórfamkvæmdir nokkurt mark á þróun ávöxtunarkröfu á skuldabréfamarkaði.

Ávöxtun óverðtryggðra ríkisbréfa og stýrivextir SÍ

Samanburður verðtryggðra vaxta og stýrivaxta SÍ

II

FJÁRMÁLAKERFIÐ

Víða er seðlabönkum falið að stuðla að stöðugleika fjármálakerfisins. Ástæðan er nærtæk þar sem áfall í banka- og fjármálakerfinu er nátengt breytingu í verði fjármálalegra eigna, vöxtum og gengi gjaldmiðilsins. Framkvæmd peningastefnu og upplýsingagrunnur seðlabanka gefur færi á að meta hættu á fjármálaáfallum og vara við þeim. Í 4. gr. laga um Seðlabanka Íslands kemur fram að hann skuli sinna viðfangsefnum sem samrýmast hlutverki hans sem seðlabanka, svo sem að varðveita gjald-eyrisvarasjóð og að stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslukerfi í landinu og við útlönd.

Við framkvæmd á því mikilvæga hlutverki Seðlabanka Íslands að stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi leggur bankinn áherslu á að meta hættu á lausafjávanda fjármálafyrirtækja og uppgjörsvanda í greiðslu- og verðbréfauppgjörskerfum sem geta haft kerfislegt mikilvægi. Jafnframt beitir hann sér fyrir úrbótum og jákvæðri þróun fjármálakerfisins. Fjármálastöðugleiki er mikilvæg forsenda efnahagslegs stöðugleika og öfugt.

Öll vinna Seðlabanka Íslands á þessu sviði þarf að vera með þeim hætti að gerendur í fjármálakerfinu hafi álit bankans til hliðsjónar við ákvörðunartöku sína svo að ákvarðanir þeirra stuðli frekar að virku og öruggu fjármálakerfi. Gerendur í fjármálakerfinu eru skilgreindir sem stjórnvöld, stjórnendur fjármálafyrirtækja, kerfislega mikilvægir þjónustuaðilar fjármálafyrirtækja, eftirlitsaðilar, lánshæfismatsfyrirtæki og yfirþjóðlegar stofnanir. Í starfi sínu hefur bankinn hliðsjón af alþjóðlegum samningum og öðrum viðmiðunum sem lúta að bestu framkvæmd svo og vinnu erlendra seðlabanka sem lengst hafa náð á þessu sviði.

Fjármálakerfið og stöðugleiki þess

Úttektir á stöðugleika fjármálakerfisins voru birtar í Peningamálum Seðlabankans í maí og nóvember 2002. Í maí var ljóst að mjög hafði dregið úr ytra ójafnvægi þjóðarbúsins og þrátt fyrir snarpan samdrátt í þjóðarútgjöldum hafði fjármálakerfið orðið fyrir minni áraun en hefði mátt ætla. Í nóvemberúttektinni var orðið ljóst að þjóðhagslegar forsendur fjármálastöðugleika höfðu styrkst enn frekar frá úttektinni í maí

og aðlögun í þjóðarþúskapnum gengið hraðar fyrir sig en áður var reiknað með. Þrátt fyrir að staða lánastofnana hefði almennt batnað á árinu var þó varað við að eftirköst liðins ofpensluskeiðs hefðu ekki komið fram að öllu leyti og kynnu að íþyngja fjármálakerfinu næstu árin í formi aukins útlánataps. Telja má í ljósi núverandi aðstæðna að lánastofnanir hafi almennt séð brugðist við þessu og að eiginfjárstaða þeirra ætti ekki að rýrna markvert vegna frekara útlánataps.

Breytingar á rekstrarformi fjármálafyrirtækja ...

Í janúar var Kaupþingi hf. veitt viðskiptabankaleyfi og nafni bankans breytt í Kaupþing banki hf. Fyrirtækið starfaði á árinu samkvæmt lögum um viðskiptabanka og sparisjóði. Í febrúar var undirritaður samningur um kaup Kaupþings banka hf. á sænska verðbréfafyrirtækinu Aragon Holding AB. Í byrjun maí voru svo kaupin endanlega staðfest. Í júní var Aragon Holding sameinað sænska bankanum JP Nordiska AB og með sameiningunni varð Kaupþing banki hf. stærsti hluthafi í JP Nordiska.

Í lok ágúst ákvað stjórn Búnaðarbanka Íslands hf. að opna útibú í Lúxemborg árið 2003. Útibúinu er ætlað að efla starfsemi samstæðunnar á peninga- og gjaldeyrismarkaði. Í lok september keypti Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis alla hluti Kaupþings banka hf. í Frjálsa fjárfestingarbankanum hf. en hann hafði verið í meirihlutaeigu Kaupþings banka hf. frá því í byrjun árs 2001. Um miðjan september undirrituðu stjórnir Hlutabréfasjóðsins Auðlindar hf. og Kaupþings banka hf. áætlun um samruna félaganna, og var sameiningin svo samþykkt á hluthafafundum beggja félaga sem haldnir voru í nóvember.

Í október var gerður samningur um kaup Landsbanka Íslands hf. á meirihluta bréfa í SP-Fjármögnun hf. Meðal seljenda voru Sparisjóðabanki Íslands hf. og Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis. Í lok nóvember var formlega gengið frá kaupunum.

Í lok ágúst gerði Kaupþing banki hf. tilboð í allt hlutfé í sænska bankanum JP Nordiska AB en Kaupþing banki hf. átti þá þegar tæplega þriðjung hlutabréfa bankans vegna sameiningar Aragon Holding AB og JP Nordiska. Tilboðsfrestur var til 29. nóvember og veitti sænska fjármálaeftirlitið samþykki sitt fyrir yfirtökunni í byrjun desember. JP Nordiska var tekið af skrá kauphallarinnar í Stokkhólmi en Kaupþing banki hf. var skráður í staðinn og hófust viðskipti með bréf bankans 20. desember, á O-lista kauphallarinnar í Stokkhólmi.

Einkavæðing og aðrar breytingar á eignarhaldi fjármálafyrirtækja ...

Í maí ákvað ríkisstjórnin að halda almennt útboð á 20% hlutabréfa í Landsbanka Íslands hf. og lækka þannig eignarhlut ríkissjóðs úr rúmum 68% í rúmlega 48%. Sala bréfanna tókst vel. Hinn 10. júlí óskaði framkvæmdanefnd um einkavæðingu, fyrir hönd viðskiptaráðherra, eftir tilkynningum frá áhugasömum fjárfestum um kaup á a.m.k 25% hlut í Landsbanka Íslands hf. annars vegar og Búnaðarbanka Íslands hf. hins vegar.

Fimm hópar fjárfesta skiluðu inn tilkynningu um áhuga á kaupum á kjölfestuhlut í bönkunum tveimur og í lok júlímánaðar var ákveðið að hefja viðræður við þrjá aðila varðandi kaup á bréfum í Landsbanka Íslands hf. Í september ákvað framkvæmdanefnd um einkavæðingu að ganga til viðræðna við Samson ehf. um kaup á umtalsverðum hlut í Landsbanka Íslands hf., einnig var ákveðið að halda áfram undirbúningi á sölu Búnaðarbanka Íslands hf. Seint í október var svo tilkynnt að framkvæmdanefndin og Samson ehf. hefðu náð samkomulagi um að Samson ehf. keypti 45,8% hlutabréfa Landsbanka Íslands hf. og valdir voru tveir hópar til viðræðna um kaup á stórum hlut bréfa í Búnaðarbanka Íslands hf. Í byrjun nóvember greindi framkvæmdanefnd um einkavæðingu frá því að ákveðið hefði verið að ganga til frekari viðræðna við svokallaðan S-hóp um kaup á umtalsverðum hlut í Búnaðarbanka Íslands hf.

Í byrjun janúar 2003 undirrituðu fjármálaráðherra og viðskiptaráðherra, fyrir hönd ríkissjóðs, samning við Samson ehf. um kaup þess síðarnefnda á 45,8% hlut í Landsbanka Íslands hf. Um miðjan janúar 2003 undirrituðu sömu ráðherrar samning við Eglu hf., Vátryggingafélag Íslands hf., Samvinnulífeyrissjóðinn og Eignarhaldsfélagið Samvinnutryggingar um kaup þessara aðila á 45,8% hlutabréfa í Búnaðarbanka Íslands hf. Eglu hf. er í eigu þýska bankans Hauck & Aufhäuser Privatbankiers KGaA, Kers hf. og Vátryggingafélags Íslands hf.

Á sama tíma og samningur um kaup Samsonar ehf. á Landsbanka Íslands hf. var undirritaður tilkynnti stjórn Landsbanka Íslands hf. að hún hygðist nýta sölurétt sinn á bréfum í Vátryggingafélagi Íslands hf., að nafnverði ríflega 115 m.kr., til Kers hf., Eignarhaldsfélagsins Andvöku, Eignarhaldsfélagsins Samvinnutrygginga og Samvinnulífeyrissjóðsins. Landsbanki Íslands hf. hafði í ágúst 2002 selt sömu aðilum bréf í Vátryggingafélagi Íslands hf. fyrir um 145 milljónir að nafnverði. Fyrirnefndur samningur um sölurétt Landsbanka Íslands hf. var gerður þegar þau viðskipti fóru fram. Eignarhlutur Landsbanka Íslands hf. í Vátryggingafélagi Íslands hf. var rúmt 41% í upphafi árs 2002 en eftir 1. febrúar 2003 var hlutur bankans innan við 2%.

Skömmu fyrir lok ársins keypti Eignarhaldsfélagið Bakkabraeður Holding s.a.r.l. rúmlega helming hlutafjár í fjárfestingarfélaginu Meiði ehf., stærsta hluthafa Kaupþings banka hf. Seljendur hlutanna voru Kaupþing banki hf., Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis, Sparisjóðurinn í Keflavík, Sparisjóðabanki Íslands hf., Sparisjóður Mýrasýslu, Sparisjóður Húnaþings og Stranda, Sparisjóður Siglufjarðar, Sparisjóður Svarfdæla og Sparisjóður Vestfirðinga. Fyrir söluna átti Kaupþing banki hf. 43,8% í Meiði ehf. en eftir söluna var hlutur bankans 18,8%. Þá lækkaði samanlögð eign sparisjóðanna af heildarhlutafé Meiðs ehf., úr 56,2% niður í 26,2%.

Í byrjun júlí tók Verðbréfaþing Íslands hf. upp nafnið Kauphöll Íslands hf., nýtt eignarhaldsfélag var stofnað um rekstur Kauphallar Íslands hf. og Verðbréfaskráningar Íslands hf. Hið nýja félag heitir Eignarhaldsfélagið Verðbréfaþing hf. Eignarhald þess er með sama sniði og

áður var á félögunum tveimur. Markmiðið með stofnun þess var að ná fram hagræðingu í rekstri, aukinni samvinnu og bættri þjónustu félaganna tveggja.

Í byrjun október samþykkti Kauphöll Íslands hf. beiðni Þróunarfélags Íslands hf. um afskráningu. Þróunarfélag Íslands hf. sameinaðist Eignarhaldsfélaginu Alþýðubankanum hf. Félögin voru sameinuð undir nafni Þróunarfélags Íslands hf.

... og átök um stofnfé Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis

Átök stóðu um eignarhald Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis á liðnu ári. Snemma sumars tók hópur stofnfjáreigenda sig saman um að bjóða fast yfirverð í allt stofnfé sparisjóðsins. Fljótlega tilkynnti hópurinn að Búnaðarbanki Íslands hf. myndi fjármagna kaupin og ef af viðskiptum við stofnfjáreigendur yrði myndi bankinn eignast sparisjóðinn. Þá lýsti starfsmannasjóður SPRON áhuga á kaupum á stofnfé hans. Í samræmi við ákvæði laga fjallaði Fjármálaeftirlitið um kaupáformin og úrskurðaði á haustmánuðum að kaupin gætu ekki farið fram eins og áformað var. Niðurstöður Fjármálaeftirlitsins voru kærðar til kærunefndar sem starfar á grundvelli laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Nefndin staðfesti úrskurð Fjármálaeftirlitsins síðla árs 2002.

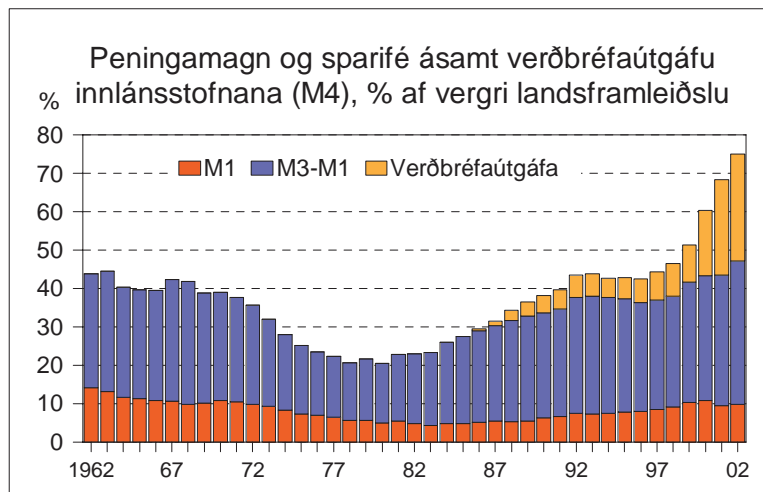
Aðrar breytingar á rekstrarumhverfi fjármálakerfisins

Aðrar breytingar sem urðu á síðasta ári lúta m.a. að því að Fjármálaeftirlitið gaf út reglur nr. 755/2002 um breytingar á reglum nr. 692/2001, um ársreikninga lánastofnana, með síðari breytingum. Breytingarnar fólu í sér afnám þeirra ákvæða sem kváðu á um verðbólgu-reikningsskil. Breytingarnar giltu frá og með reikningsárinu 2002.

Einnig voru samþykkt á árinu lög nr. 25/2002 um breytingu á lögum nr. 145/1994, um bókhald, lögum nr. 144/1994, um ársreikninga, og lögum nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum. Breytingarnar tóku til þess að reikningshald í erlendri mynt var leyft að uppfylltum vissum skilyrðum.

Á árinu 2002 voru einnig samþykkt ný heildarlög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 sem tóku gildi 1. janúar 2003. Undir nýju lögum falla viðskiptabankar, sparisjóðir, lána-fyrirtæki, rafeyrisfyrirtæki, verðbréfafyrirtæki, verðbréfamíðlanir og rekstrarfélög verðbréfasjóða. Þessi lög koma í stað laga nr. 113/1996, um viðskiptabanka og sparisjóði, laga nr. 123/1993, um lánastofnanir aðrar en viðskiptabanka og sparisjóði, laga nr. 37/2002, um rafeyrisfyrirtæki auk þess sem breytingar eru gerðar á lögum nr. 13/1996, um verðbréfavíðskipti og lögum nr. 10/1993, um verðbréfasjóði.

Í október 2002 hækkaði matsfyrirtækið Moody's Investors Service lánshæfismat skuldabréfa og bankainnstæðna í erlendri mynt vegna skuldbindinga Íslands í Aaa sem er hæsta einkunn sem gefin er. Ísland hafði áður einkunnina Aa3. Skömmu síðar skýrði matsfyrirtækið Standard & Poor's frá því að það hefði breytt horfum á lánshæfi Íslands úr neikvæðum í stöðugar. Um leið staðfesti fyrirtækið lánshæfiseinkunnir Ís-

lands. Um lánshæfi íslenska ríkisins er nánar fjallað í þriðja kafla þessarar ársskýrslu.

Nokkrar breytingar urðu á helstu reglum Seðlabanka Íslands

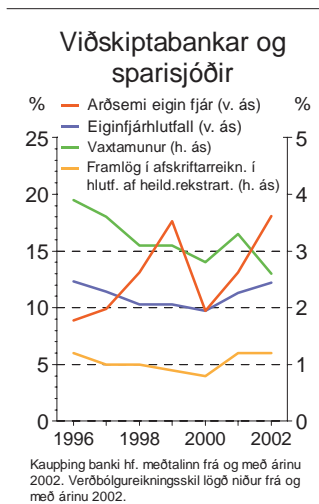
Hinn 29. maí 2002 staðfesti bankastjórn Seðlabanka Íslands endurskoðaðar reglur Seðlabankans um bindiskyldu, gjaldeyrisjöfnuð, viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabanka Íslands, lausafjárhlutfall og nýjar reglur um beitingu viðurlaga í formi dagsekta sem bankaráð hafði áður samþykkt.

Reglurnar tóku gildi 1. júlí að undanskildum reglum um lausafjárhlutfall sem tóku gildi 1. september og ákvæði um veðhæfi verðbréfa í viðskiptum við Seðlabankann í reglum um viðskipti bindiskyldra lánastofnana sem tók gildi 1. júní.

Þar sem gefnar voru út nýjar reglur um beitingu viðurlaga í formi dagsekta þurfti að uppfæra viðurlagaákvæðin í eldri reglum. Í ramma-rein hér á eftir er fjallað um aðrar helstu breytingar sem gerðar voru á reglum.

Afkoma banka og sparisjóða batnaði töluvert frá fyrra ári

Þegar ársskýrslan var rituð lágu fyrir uppgjör allra viðskiptabankanna og sex stærstu sparisjóðanna.¹ Afkoma ársins 2002 var töluvert betri hjá öllum viðskiptabönkunum en árið áður. Fjórir af sex stærstu sparisjóðunum skiluðu einnig betri afkomu á árinu 2002 en árið áður en hinir tveir sýndu lakari afkomu. Betri afkomu mátti að nokkru rekja til sölu eigna hjá viðskiptabönkunum auk þess sem þessi fyrirtæki hættu

1. Búnaðarbanki Íslands hf., Íslandsbanki hf., Kaupþing banki hf., Landsbanki Íslands hf., Sparisjóðabanki Íslands hf., Sparisjóður Hafnarfjarðar, Sparisjóðurinn í Keflavík, Sparisjóður Kópavogs, Sparisjóður Mýrasýslu, Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis og Sparisjóður vélstjóra.

verðleiðréttum reikningsskilum en við það féll niður verðleiðréttingar-
færsla sem var yfirleitt gjaldamegin hjá fjármálafyrirtækjum.

Framlag á afskriftarreikning jókst í heildina á árinu 2002 frá fyrra
ári en aukningin var hlutfallslega minni en á árinu 2001 þegar framlagið
jókst mikið frá fyrra ári. Endanlega töpuð útlán jukust einnig töluvert á
milli ára.

Eiginfjárlutfall viðskiptabankanna og sex stærstu sparisjóðanna
styrktist almennt séð á árinu 2002 og hefur ekki verið jafnhátt frá árinu
1996.

Enn dró úr útlánaaukningu innlánsstofnana ...

Útlán og markaðsverðbréf innlánsstofnana námu ríflega 917 ma.kr. í
árslok 2002 og þar af voru erlend útlán og markaðsverðbréf um 60
ma.kr. Enn hefur því hægt á útlánaaukningunni og jukust útlán og
markaðsverðbréf innlánsstofnana um 2,2% á síðasta ári en innlend útlán
jukust einungis um 0,8% á sama tíma.²

Á fjármögnunarhlíðinni námu innlánin um 389 ma.kr., verðbréfa-
útgáfan nam um 207 ma.kr. (þar af voru um 138 ma.kr. gengisbundnir)
og erlendar skuldir aðrar en verðbréfaútgáfa voru um 294 ma.kr. í árs-
lok 2002. Vöxtur innlána var 15,8% á árinu 2002 en aukningin var aðal-
lega í verðtryggðum innlánnum og á gjaldeyrisreikningum.

Í heild sinni jukust innlend útlán og verðbréfaeign lánakerfisins
um 3,5% á árinu 2002 samanborið við 19,1% árið áður.

... og heldur dró úr vexti útlána hjá fjárfestingarlánasjóðum

Útlán fjárfestingarlánasjóða³ jukust um 10,2% á árinu 2002 og eru sam-
tals um 447 ma.kr. í lok árs en til samanburðar nam aukningin um 18%
árið 2001 og um 23% árið 2000. Útlán Íbúðalánasjóðs, sem eru u.þ.b.
87% af heildarútlánnum fjárfestingarlánasjóða, jukust um 10,8% á árinu
og námu í lok þess 388 milljörðum króna.

Verðbréfaútgáfa jókst um 15% á árinu,⁴ að langstærstum hluta er
um að ræða útgáfu húsbréfa og húsnæðisbréfa hjá Íbúðalánasjóði en
aukningin er þó hlutfallslega jafnmikil eða meiri hjá öðrum fjárfest-
ingarlánasjóðum. Um 78% af fjármögnun fjárfestingarlánasjóða var
verðbréfaútgáfa og eftir að Kaupþing fluttist í hóp innlánsstofnana námu
erlendar lántökur fjárfestingarlánasjóða einungis um 2%.

Hægur vöxtur lífeyrissjóða ...

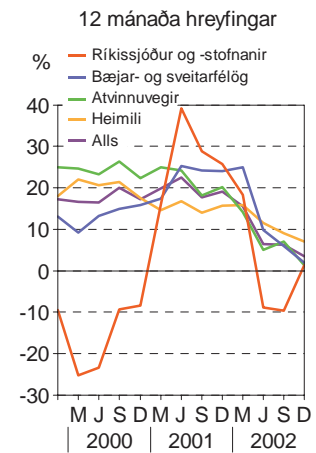
Hrein eign lífeyrissjóða var, samkvæmt bráðabirgðatölum, 677,2 ma.kr.

2. Kaupþing banki hf. fékk viðskiptabankaleyfi í byrjun árs 2002. Þegar reiknuð er tólf mánaða
breyting ársins 2002 er tölum Kaupþings hf. bætt við desembertölur 2001 fyrir innlánsstofn-
anir.

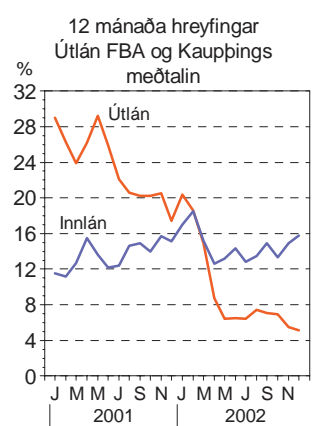
3. Í janúar 2002 fékk Kaupþing hf. viðskiptabankaleyfi og telst því ekki með fjárfestingarlána-
sjóðum frá þeim tíma.

4. Útgáfa húsbréfa á árinu nam um 33 milljörðum króna sem var 14,6% aukning og útgáfa húsnæðisbréfa var um 11 milljarðar króna sem var 16,9% aukning. Þessar tölur eru á nafnvirði.

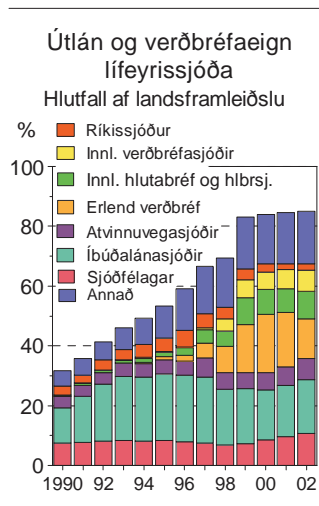
Útlánaflökun lánakerfis

Útlán og innlán innlánsstofnana

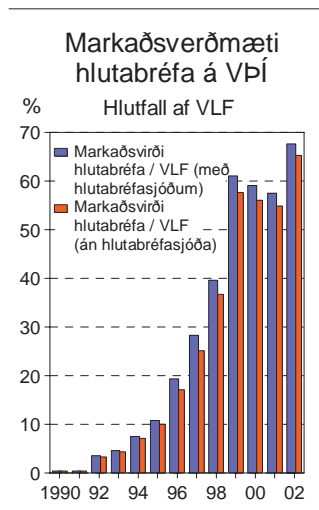

í árslok 2002 og hafði aðeins aukist um 5% á árinu samanborið við 13,9% á árinu 2001 og 9,4% á árinu 2000. Þetta var minnsta ársaukning sem mælt hafði í meira en tvo áratugi. Mæld sem hlutfall af landsframleiðslu var hrein eign 86,5% sem var nánast hið sama og næstu þrjú ár in þar á undan en áður hafði hlutfallið verið stöðugt vaxandi.

Erlend verðbréfaeign lífeyrissjóðanna í lok árs 2002 var 103,6 ma.kr. og hafði hún dregist saman um 31 ma.kr. á árinu eða 23,1%. Var þetta í fyrsta skipti sem samdráttur varð á erlendu eigninni frá fyrra ári en árið 2001 hafði aukningin verið aðeins 5,2% sem var mikil breyting frá árunum þar á undan. Hrein kaup lífeyrissjóða á erlendum verðbréfum á árinu voru tæpir 22 ma.kr. en neikvætt endurmat var rúmum 52 ma.kr. Ástæður þess voru að markaðsverð erlendra verðbréfa, mælt í erlendri mynt, lækkaði enn á árinu auk þess sem gengi íslensku krónunnar styrktist, sem hafði þau áhrif að ávöxtun erlendu bréfanna var enn lakari í íslenskum krónum talið.

Aukning sjóðfélagalána á árinu var 18,1%, sem er nokkru minni aukning en metárin tvö næst þar á undan en þá var hún 25-28% á ári.

Nokkrir lífeyrissjóðir hafa birt ársreikninga 2002 og í flestum tilfellum er raunávöxtun þeirra neikvæð. Sé það reyndin að raunávöxtun lífeyrissjóða í heild hafi verið neikvæð á árinu yrði það þriðja árið í röð sem slíkt gerðist.

... en heildareignir verðbréfasjóða jukust og hlutabréfasjóðum fækkaði

Heildareignir verðbréfasjóða jukust um 30,7 ma.kr. árið 2002 samanborið við 21 ma.kr. árið 2001. Þar af jókst verðbréfaeignin um 32,5 ma.kr. og var aukningin mest í verðbréfum innlánsstofnana og ríkisverðbréfum. Sala hlutdeildarskírteina umfram innlausn á árinu 2002 var 25,3 ma.kr. samanborið við 13,5 ma.kr. árið 2001. Mest var aukningin í blönduðum sjóðum umfram innlausn eða 10,3 ma.kr. Erlendir sjóðir verðbréfasjóðanna minnkuðu um 3 ma.kr. á árinu 2002 á meðan aðrar sjóðsgerðir (skammtímasjóðir, eignarskattsfrjálsir sjóðir og blandaðir sjóðir) stækkuðu á bilinu 10-13,6 ma.kr.

Heildareignir hlutabréfasjóða minnkuðu um 4,2 ma.kr. á árinu 2002. Mesta lækkunin varð í stöðu erlendra verðbréfa eða um 1,5 ma.kr. og í stöðu húsbreifa eða um 1,3 ma.kr.

Breyting varð á rekstrarumhverfi hlutabréfasjóða þegar skattaafsláttur vegna kaupa einstaklinga á hlutabréfum féll niður frá og með árinu 2003. Vegna þessa meðal annars var nokkuð um að hlutabréfasjóðir breyttu um nafn og fjárfestingarstefnu á árinu þar sem horfið var frá afskiptalítilli stöðutöku og frekar stefnt að áhrifaþægni í fyrirtækjum.

Íslenski fjársjóðurinn hf. varð að Afli fjárfestingarfélagi hf. á fyrri hluta árs 2002. Stjórnir Hlutabréfasjóðs Íslands hf. og Kaldbaks fjárfestingarfélags hf. ákváðu að sameina félögin undir nafni Kaldbaks fjárfestingarfélags hf. í nóvember 2002. Stjórn Íslenska hlutabréfasjóðsins hf. ákvað í desember að breyta starfsemi og nafni félagsins. Nýtt nafn er Fjárfestingarfélagið Atorka hf. Undir lok ársins sameinaðist Hlutabréfa-

sjóðurinn Auðlind hf. Kaupþingi banka hf., eins og fram kom hér að framan og fengu hluthafar Auðlindar hf. bréf í Kaupþingi banka hf.

Erlend verðbréfafjárfesting jókst töluvert frá árinu 2001 ...

Árið 2002 voru nettókaup Íslendinga á erlendum verðbréfum alls 25,5 ma.kr. samanborið við 3,7 ma.kr. árið 2001 og 40,5 ma.kr. árið 2000 og 27,8 ma.kr. árið 1999. Ásókn fjárfesta í erlend verðbréf jókst því á ný árið 2002 eftir að verulega dró úr nettókaupum árið 2001.

Nettókaup á hlutdeildarskírteinum í erlendum verðbréfasjóðum voru jákvæð um 21,7 ma.kr. árið 2002, neikvæð um 1,9 ma.kr. árið 2001 og jákvæð um 35,2 ma.kr. árið 2000. Til samanburðar má geta þess að nettókaup á hlutabréfum í erlendum fyrirtækjum voru jákvæð um 2,1 ma.kr. árið 2002, jákvæð um 5,7 ma.kr. árið 2001 og jákvæð um 9,9 ma.kr. árið 2000.

Nettókaup erlendra skuldabréfa námu um 1,7 ma.kr. árið 2002, sala umfram kaup nam 60 m.kr. árið 2001 og 3,4 ma.kr. árið 2000. Nettókaup annarra verðbréfa sem gefin eru út erlendis námu 115 m.kr. árið 2002, sala umfram kaup nam 37 m.kr. árið 2001 og 1,2 ma.kr. árið 2000.

Athygli vekur að um 74% af nettókaupum ársins 2002 falla til á seinni helmingi ársins. Um mitt árið virðist sem innlendir fjárfestar hafi verið þeirrar skoðunar að skammt væri í að botninum væri náð á erlendum hlutabréfamörkuðum. Stofnanafjárfestar sem héldu aftur af erlendri fjárfestingu árið 2001 virðast hafa sett meiri kraft í kaupin í júlí- og ágústmánuði.

Erlend hlutabréf lækkuðu verulega í septembermánuði, en það skýrir minni nettókaup í september. Gengisstyrking íslensku krónunnar og mjög lágt verð á erlendum hlutabréfum skilaði sér síðan í mestu mánaðarlegu nettókaupum ársins í október.

Árið 2002 var þriðja árið í röð sem erlendar hlutabréfavísitölur lækkuðu. Þannig lækkaði heimsvísitala Morgan Stanley um 21%, Evrópuvísitala Morgan Stanley um 31%, S&P 500-vísitalan um 23% og japanska Nikkei 225-vísitalan um 19%. Til viðbótar við lækkun á markaðsvirði erlendra verðbréfa, mælda í erlendri mynt, styrktist gengi íslensku krónunnar um 13,5% árið 2002 sem olli því að ávöxtun erlendu verðbréfanna var enn lakari í íslenskum krónum.

... og töluverð ásókn var hjá erlendum aðilum í íslensk skuldabréf

Nettókaup erlendra aðila á íslenskum verðbréfum sem gefin eru út hér á landi námu um 11,9 ma.kr. árið 2002 samanborið við ríflega 7 ma.kr. árið 2001. Þó að nettókaupin væru aðeins meiri árið 2002 var samsetning nettókaupanna milli ára mjög ólík. Árið 2001 var töluvert keypt af hlutabréfum (nettókaup 3,3 ma.kr.) en árið 2002 voru slík kaup neikvæð um 1,6 ma.kr. Hér ber þó að hafa í huga að mikil nettókaup skráðra hlutabréfa á VPÍ árið 2001, sérstaklega á tímabilinu frá október til desember, mátti rekja til þátttöku erlendra aðila (þ.m.t. eignarhaldsfélaga í eigu innlendra aðila í útlöndum) í hlutafjárútboði til að fjármagna fyrirtækjakaup í útlöndum. Gera má ráð fyrir að hluti þessara aðila hafi

kosið að leysa út gengishagnað af slíkum viðskiptum en úrvalsvísitala aðallista Kauphallar Íslands skar sig nokkuð frá erlendum hlutabréfavísitölum með því að hækka um 16,7% árið 2002.

Á móti neikvæðum nettókaupum hlutabréfa kom að kaup á hlutdeildarskírteinum í verðbréfasjóðum, sem aðeins námu um 918 m.kr. árið 2001, námu um 3,2 ma.kr. árið 2002.

Mestu umskiptin voru í nettókaupum á skuldabréfum en árið 2001 námu þau kaup aðeins 472 m.kr. en voru um 7,1 ma.kr. árið 2002. Hús- og húsnæðisbréf voru um 5,2 ma.kr. af nettókaupum skuldabréfa árið 2002 sem vakti athygli með hliðsjón af nettóútgáfu hús- og húsnæðisbréfa í gegnum húsbrefakerfið árið 2002. Ástæður þessara miklu umskipta voru vafalaust margar en fyrst ber að nefna einstaka ávöxtun á skuldabréfamarkaði árið 2002. Vandfundin voru skuldabréf með jafn háa ávöxtunarkröfu miðað við lánshæfiseinkunn ríkissjóðs. Bætt upplýsingagjöf og markvisst kynningarstarf fyrir íslenskan skuldabréfamarkað erlendis virðist einnig hafa stuðlað að sterkri eftirspurn eftir skuldabréfum.

Nettókaup skammtímabréfa, nær eingöngu banka- og sparisjóðavíxla, jukust úr 2,4 ma.kr. árið 2001 í 3,3 ma.kr. árið 2002.

Niðurstaðan er því sú að erlendir fjárfestar hafi verið miklu sýnilegri á innlendum verðbréfamarkaði árið 2002 með kaupum á skuldabréfum samanborið við mikil hlutabréfakaup árið 2001 sem að nokkru leyti mátti rekja til erlendra félaga sem ýmist voru í eigu erlendra aðila eða eignarhaldsfélaga sem á einhvern hátt voru tengd aðilum með lögheimili á Íslandi.

Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta

Hinn 6. febrúar 2003 staðfesti viðskiptaráðherra ársreikning Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta fyrir árið 2002. Sjóðurinn starfar í tveimur deildum í samræmi við lög nr. 98/1999, um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta, reglugerð nr. 120/2000, um sama efni og samþykktir sem settar voru sjóðnum á stofnfundi hans 28. desember 1999. Samkvæmt ákvæðum laga nr. 98/1999 skal eign Tryggingarsjóðs nema a.m.k. 1% af meðaltali tryggðra innstæðna í viðskiptabönkum og sparisjóðum á næstliðnu ári. Slíkar tryggðar innstæður hækkuðu um ríflega 14% á milli ára og námu samkvæmt bráðabirgðatölum 360 milljörðum króna að meðaltali árið 2002 (315 milljarðar árið 2001). Heildareign innstæðueildar til greiðslu krafna innstæðueigenda vegna greiðsluerfiðleika aðildarfyrirtækja var 3.233 m.kr. (3.343 m.kr. í árslok 2001) eða 0,8975% af tryggðum innstæðum (1,061% í árslok 2001) og fullnægði það ekki kröfum laga nr. 98/1999 í þessu efni. Innheimta þarf því hjá viðskiptabönkum og sparisjóðum þá fjárhæð sem vantar til þess að eignir innstæðueildar nái því lágmarki sem lögboðið er. Hér er um að ræða eigi lægri fjárhæð en 369 m.kr. Tekið skal fram að enn hefur ekki komið til þess að grípa hafi þurft til tryggingarfjár innstæðueildar vegna greiðsluerfiðleika aðildarfyrirtækja. Heildareign verðbréfadeildar sjóðsins skal að lágmarki vera 100 m.kr. Á árinu 2002

voru innheimtar hjá aðildarfyrirtækjum hans 20 m.kr. sem var þriðji áfangi slíkrar innheimtu. Eigið fé verðbréfadeildar nam í lok árs 65 m.kr. og aðildarfyrirtæki sjóðsins hafa gengist í ábyrgð fyrir sem nemur 35 m.kr. Á þessu ári skal innheimta fjórða áfanga, 20 m.kr., til verðbréfadeildar í samræmi við ákvæði laga um þetta efni.

Í lok nóvember 2001 varð eitt af aðildarfélögum sjóðsins, Burnham International á Íslandi hf., gjaldþrota. Þrotabúið var enn til meðferðar hjá skiptastjóra í árslok 2002 og var ekki vitað hvenær skiptameðferð lýkur. Lýst var kröfum á hendur Tryggingarsjóði – verðbréfadeild að fjárhæð um 226 m.kr. Flestum krafanna var hafnað og þær afturkallaðar. Nokkur mál voru til meðferðar fyrir dómstólum í árslok 2002 og eitt mál var í lögreglurannsókn.

Mikilvægi greiðslukerfa og verðbréfauppgjörskerfa fyrir fjármála-stöðugleika

Samkvæmt 4. gr. laga um Seðlabanka Íslands skal bankinn stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslukerfi í landinu og við útlönd. Greiðslukerfi og verðbréfauppgjörskerfi eru mikilvægur þáttur í fjármálakerfinu og því einkar mikilvægt að tryggja virka og örugga starfsemi þeirra. Er þetta í samræmi við erlendar fyrirmyndir enda gegna seðlabankar víðast hvar þýðingarmiklu hlutverki í greiðslu- og verðbréfauppgjörskerfum landa sinna.

Hér á landi eru nú tvenns konar greiðslukerfi sem jafnframt eru uppgjörskerfi, þ.e. stórgreiðslukerfi Seðlabankans og jöfnunarkerfi Fjölgreiðslumiðlunar hf. (FGM). Uppgjör vegna verðbréfaviðskipta fer jafnframt fram í gegnum þessi kerfi. Þátttakendur í kerfunum eru viðskiptabankar, sparisjóðir og Seðlabankinn. Reiknistofa bankanna (RB) sinnir hugbúnaðarþjónustu fyrir öll kerfin en Seðlabankinn hefur milli-göngu um uppgjör í þeim.

Seðlabankinn mótaði stefnu varðandi greiðslukerfi og verðbréfauppgjörskerfi, ...

Seðlabanki Íslands hefur mikilvægu hlutverki að gegna í því að stuðla að öruggum og skilvirkum greiðslukerfum hér á landi. Sama á við um verðbréfauppgjörskerfi. Greina má þetta hlutverk í eftirfarandi þætti: Mótun stefnu varðandi þróun kerfanna (e. policy-making role), setningu reglna fyrir kerfið (e. regulatory role), stuðning við markaðslaunsir og frumkvæði á þessu sviði (e. catalyst role), rekstur stórgreiðslukerfisins sem og uppgjör í jöfnunarkerfinu og í verðbréfauppgjörskerfinu (e. operational role) og eftirlit með kerfunum í samræmi við alþjóðlega staðla (e. oversight role). Þá á Seðlabankinn fulltrúa í stjórn fyrirtækja sem koma að framkvæmd greiðslu- og uppgjörsmála, þ.e. Reiknistofu bankanna (RB), Fjölgreiðslumiðlunar hf. (FGM) og Eignarhaldsfélagsins Verðbréfaþings hf., þar sem unnið er að framgangi stefnu bankans á þessu sviði.

Seðlabankinn hefur mótað stefnu í þessum málaflokki sem hefur að markmiði að laga íslensku kerfin að alþjóðlegum kröfum. Við þá

stefnumótun hafa einkum verið hafðar í huga niðurstöður úttektar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (IMF) frá árinu 2000 á því hvernig íslensk kerfi uppfylltu alþjóðlegar kröfur í greiðslumiðlun. Kröfur þessar eru annars vegar svonefndar tíu kjarnareglur fyrir kerfislega mikilvæg greiðslukerfi og hins vegar tilmæli CPSS/IOSCO fyrir verðbréfauppgjörskerfi.

Það var mat Alþjóðagjaldeyrissjóðsins á sínum tíma að einungis þrjár af hinum tíu kjarnareglum væru uppfylltar hér á landi og að bæta mætti verulega ýmis atriði varðandi greiðslumiðlun til þess að uppfylla allar reglurnar. Sérstaklega var bent á að nauðsynlegt væri að koma á áhættustýringu í kerfunum, setja skýrari reglur um starfsemi þeirra, upplýsa þátttakendur um kerfisáhættu, koma á uppgjörstryggingum, þróa viðbúnaðaráætlun og auka gagnsæi í starfsemi kerfanna.

Í ljósi þessara ábendinga var ákveðið að til að byrja með yrði lögð höfuðáhersla á þróun jöfnunarkerfis fyrir greiðslur undir stórgreiðslumörkum. Jafnframt var ákveðið að þegar vinna við þróun þess kerfis yrði komin vel á veg yrði unnið að frekari þróun stórgreiðslukerfisins. Þá var talið nauðsynlegt að huga að uppgjöri vegna verðbréfavíðskipta í kjölfar breytinga á greiðslukerfunum.

... hafði frumkvæði að þróun jöfnunarkerfisins, ...

Jöfnunarkerfi FGM (JK-kerfið) annast jöfnun uppsafnaðra greiðslufyrirmæla sem eru lægri en 25 m.kr. milli þátttakenda. Uppgjör fer fram á stórgreiðslureikningum þátttakenda í Seðlabankanum. FGM er í eigu víðskiptabanka, greiðslukortafyrirtækja og Seðlabankans.

Seðlabankinn hefur haft frumkvæðið að þróun jöfnunarkerfisins. Árið 2001 samþykkti stjórn FGM tillögur um breytingar á kerfinu í þeim tilgangi að starfsemi þess uppfyllti alþjóðlegar kröfur. Kerfislýsingin var lögð til grundvallar vinnu RB við hönnun hugbúnaðarlausna fyrir kerfið. Stærstum hluta þeirrar vinnu var lokið í desember 2002.

Af hálfu markaðsaðila var ekki talið fært að skerða þjónustu við víðskiptamenn lánastofnana með því að seinka aðgangi þeirra að greiðslum fram til næsta dags eftir að greiðslufyrirmæli eru gefin. Þessi afstaða mótaði þær leiðir sem lagðar voru til í kerfislýsingunni. Ljóst var að koma þyrfti á kerfi sem (a) sýndi í rauntíma skuldastöður (þ.e. jöfnunarstöður) milli þátttakenda, (b) setti hámark á þær stöður, (c) gerði kröfur um vöktun þátttakenda á stöðunum og viðbrögð þeirra ef staða væri að ná hámarki, og (d) gerði kröfur um tryggingar vegna uppgjors á jöfnunarstöðum.

Rauntímajöfnunarstöður milli þátttakenda í kerfinu verða þannig gerðar sýnilegar svo að þeir geti fylgst með og stýrt áhættu vegna greiðslumiðlunarinnar. Víðskiptamenn munu áfram hafa aðgang að peningum sem lagðir eru inn á reikninga um leið og innborganir fara fram. Þegar reynsla verður komin á kerfið munu þátttakendur semja um gagnkvæmar heimildir vegna innbyrðis jöfnunarstöðu og leggja fram tryggingar fyrir uppgjöri á hæstu, einstakri heimild. Undir lok ársins 2002 var

gerð áætlun um fjárhæð trygginga í kerfinu og lögðu þátttakendur fram þær tryggingar gagnvart Seðlabankanum 1. janúar 2003. Jafnframt verður komið á kerfi þar sem þátttakendur geta lagt laust fé inn á sérstaka reikninga til þess að mæta tímabundnu ójafnvægi í innbyrðis greiðslustöðu.

Meðal verkefna sem varða jöfnunarkerfið og vinna þarf á árinu 2003 er að ljúka þróun hugbúnaðar fyrir kerfið, setja reglur um kerfið, fá viðurkenningu á kerfinu í samræmi við lög nr. 90/1999, þróa upplýsingakerfi um greiðslustöðu og endurmeta uppgjörstryggingar.

... kom á áhættustýringu í stórgreiðslukerfinu, ...

Stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands var tekið í notkun í desember 2000. Kerfið gerir endanlega upp einstök greiðslufyrirmæli að fjárhæð 25 m.kr. eða hærri um leið og innstæða á reikningi greiðanda leyfir, þ.e. um er að ræða brúttóuppgjör í rauntíma (e. real-time gross settlement system). Stórgreiðslukerfið færir þannig greiðslufyrirmæli yfir stórgreiðslumörkum beint á viðskiptareikninga þátttakenda í Seðlabankanum eða af þeim.

Hlutverk stórgreiðslukerfisins er þrjúþætt: Í fyrsta lagi notar Seðlabankinn kerfið við framkvæmd peningastefnunnar, í öðru lagi er það notað í viðskiptum lánastofnana við Seðlabankann og í þriðja lagi í innbyrðis stórgreiðsluviðskiptum lánastofnana. Öryggi og virkni stórgreiðslukerfisins eru því forsendur þess að Seðlabankinn nái markmiðum sínum bæði að því er varðar verðlagsstöðugleika og fjármálastöðugleika. Það leiðir því af þessu að Seðlabankanum er falin ábyrgð á rekstri stórgreiðslukerfisins og ber honum því að efla öryggi þess, skilvirkni og sjálfstæði. Er þetta í samræmi við erlenda framkvæmd.

Á árinu 2002 lagði Seðlabankinn höfuðáherslu á að efla áhættugreiningu fyrir stórgreiðslukerfið. Unnin voru yfirlit yfir lægstu stöðu innan dags hjá hverjum þátttakanda í kerfinu frá miðju ári 2002. Í október voru haldnir fundir með öllum þátttakendum þar sem niðurstöður greiningarinnar voru kynntar auk þess sem Seðlabankinn kynnti stefnu sína varðandi áhættustjórnun í kerfinu. Gerir hún m.a. ráð fyrir virkri vöktun á stöðu hvers þátttakanda innan dags, samningum um uppgjörstryggingar og betri aðgangi að fjármögnun innan afgangstíma kerfisins. Í desember voru aftur haldnir fundir til þess að meta niðurstöðu greiningarinnar og ákvarða fjárhæð uppgjörstryggingar hvers þátttakanda. Í kjölfarið náðust samningar við alla þátttakendur um uppgjörstryggingar, annaðhvort í formi bindifjár á sérstökum, lokuðum reikningi eða í formi veðsetningarhæfra verðbréfa. Samfara væntanlegum breytingum á bindihlutföllum og bindigrunni má gera ráð fyrir að eingöngu verði hægt að nota verðbréf sem andlag uppgjörstrygginga.

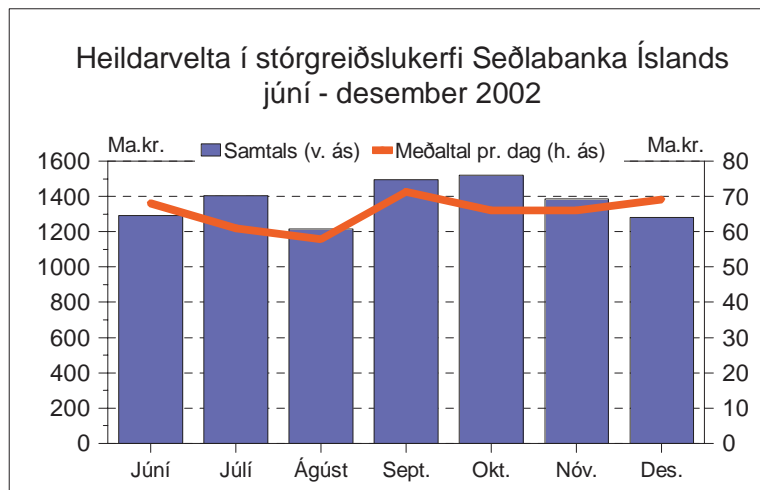
Samningarnir kveða á um heimildir og uppgjörstryggingar í greiðslukerfum (stórgreiðslukerfinu og jöfnunarkerfinu). Þeir byggjast á reglum Seðlabankans um greiðslukerfi, reglum um bindiskyldu og reglum um viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabankann. Hugtakið heimild merkir í samningunum heimild lánastofnunar til að mæta, upp

að tilteknu hámarki, sveiflum innan dags í neikvæðri stöðu á uppgjörstreikningi fram til þess tíma er reikningurinn er gerður upp og skuldastöðu eytt í lok hvers viðskiptadags. Viðkomandi lánastofnun skuldbindur sig til þess að leggja ávallt fram nægar tryggingar fyrir greiðslustöðu í greiðslukerfunum og til þess að fara ekki út fyrir greiðslustöðu sem samræmist heimildinni. Seðlabankinn getur synjað móttöku greiðslufyrirmæla sem myndu leiða til þess að lánastofnun færi út fyrir heimildina. Lánastofnun getur óskað eftir breytingu á heimildum gegn því skilyrði að tryggingar verði í samræmi við hina breyttu fjárhæð heimildarinnar. Við vanefnd lánastofnunarinnar á uppgjörskuldbindingum getur Seðlabankinn ráðstafað innstæðunni á sérstaka bindireikningnum eða innleyst veðsett verðbréf án fyrirvara eða tilkynningar til lúkningar uppgjör í greiðslukerfunum.

Telja verður að með framangreindum samningum hafi verið stigið stórt skref í þá átt að færa tilhögun á viðskiptum lánastofnana við Seðlabankann til samræmis við það sem best gerist erlendis. Liðin er sú tíð að Seðlabankinn ábyrgist sjálfkrafa uppgjör í stórgreiðslukerfinu.

Til þess að lánastofnanir og Seðlabankinn geti fylgst með greiðslustöðu, uppgjörstryggingum og heimildum í stórgreiðslukerfinu voru á árinu 2002 kynntar tillögur um þróun upplýsingakerfis sem veitir yfirlit yfir öll viðskipti hvers lánastofnunar við Seðlabankann. Áætlað er að hefja vinnu við þróun kerfisins á árinu 2003. Slíkt kerfi væri til þess fallið að veita mikilvægar upplýsingar varðandi mat á lausafjárstöðu lánastofnana og fjármálastöðugleika. Auk þessa verður unnið að því á árinu 2003 að endurskoða reglur um kerfið, auka sjálfstæði þess, endurmeta uppgjörstryggingar, stytta afgreiðslutíma þess og lækka stórgreiðslumörkin.

Af hálfu Seðlabankans hafa verið kynntar fyrir Fjármálaeftirlitinu hugmyndir um tilhögun eftirlits með greiðslukerfum. Var þar gert ráð fyr-

ir að í reglum Seðlabankans um greiðslukerfi yrði kveðið svo á að Fjármálaeftirlitið hefði eftirlit með framkvæmd þátttakenda á reglum kerfisins. Jafnframt voru kynnt drög að viðbúnaðaráætlun vegna greiðslukerfa.

Á mynd hér að framan má sjá veltu í stórgreiðslukerfinu frá júní til og með desember 2002. Heildarvelta í kerfinu, þ.e. innborganir og útborganir, í hverjum mánuði var að meðaltali um 1.370 ma.kr. á þessu tímabili. Dagleg velta í kerfinu var að meðaltali um 66 ma.kr.

... kynnti tillögur um þróun verðbréfauppgjörskerfisins, ...

Í flestum ríkjum hafa seðlabankar það hlutverk að efla þróun áreiðanlegra og skilvirkra verðbréfauppgjörskerfa. Íslenska verðbréfauppgjörskerfið gegnir lykilhlutverki fyrir verðbréfamarkaðinn, fjármálakerfið og fjármálastöðugleika hér á landi. Seðlabankinn notar einnig uppgjörskerfið í viðskiptum sínum með verðbréf og er kerfið því sem slíkt mikilvægt fyrir framkvæmd peningastefnunnar. Vera kann að bregðast þurfi við skyndilegum atvikum er varða stefnuna í peningamálum og reynir þá á að fyrir hendi sé áreiðanlegt verðbréfauppgjörskerfi.

Íslenska verðbréfauppgjörskerfið er rekið á grundvelli samkomulags um samskipti Seðlabanka Íslands, Verðbréfaskráningar Íslands hf. og Kauphallar Íslands hf. Kerfið nær til allra stofnanapátta uppgjörferlisins, þ.e. staðfestingar viðskipta, ákvörðunar réttinda og skyldna, uppgjör og vistunar. Uppgjörið nær bæði til afhendingar verðbréfa og frágangs greiðslu milli kaupanda og seljanda. Eftirfarandi stofnanir skipta með sér verkum og annast einstaka þætti uppgjörskerfisins: (a) Kauphöllin staðfestir skilmála verðbréfaviðskiptanna (e. confirmation), (b) Verðbréfaskráning vinnur úr og skráir réttindi og skyldur markaðsaðila í tengslum við skipti á verðbréfum og peningum (e. clearing) og annast rafræna afhendingu verðbréfanna (e. delivery), (c) Seðlabankinn annast millifærslu og uppgjör greiðslufyrirmæla frá Verðbréfaskráningu aðallega í gegnum stórgreiðslukerfi sitt (e. payment) og (d) Verðbréfaskráning annast vistun/vörslu verðbréfanna (e. custody/safekeeping).

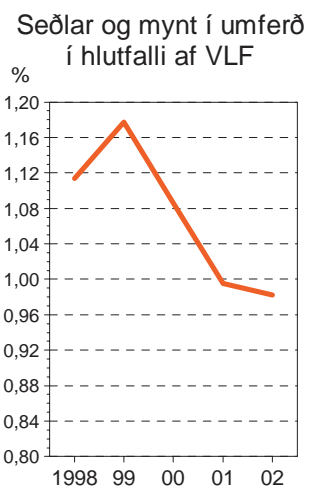
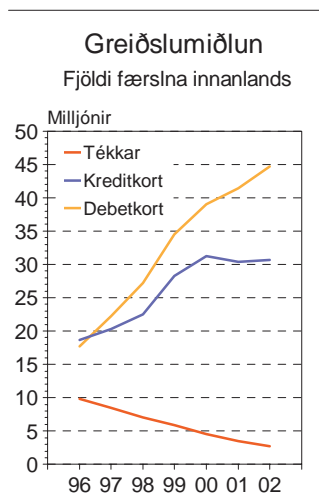
Af hálfu Seðlabankans voru á árinu 2002 kynntar tillögur um þróun verðbréfauppgjörskerfisins. Meðal þess sem lagt var til var að skýra reglur um kerfið, koma á áhættustýringu, flýta sendingu greiðslufyrirmæla Verðbréfaskráningar Íslands hf. til Seðlabankans og framkvæma sérstaka jöfnun þeirra þannig að tilkynna megi lánastofnunum um stöðu þeirra úr verðbréfaviðskiptum og undirbúa uppgjör morguninn eftir.

... kom að umræðum um uppgjör verðbréfa í erlendum gjaldmiðlum ...

Í kjölfar breytinga á hlutafélagalögum á árinu 2002 komu fram óskir um uppgjör verðbréfa í erlendum gjaldmiðlum. Seðlabankinn hefur tekið þátt í vinnu við könnun á möguleikum þess að þróa uppgjörskerfi fyrir verðbréf í erlendum gjaldmiðlum í samstarfi við Verðbréfaskráningu, Kauphöllina og viðskiptabanka.

Verðbréfauppgjör í öðrum gjaldmiðlum en heimalands heyrir til algerra undantekninga og fer þá jafnan fram án þess að seðlabanki í

viðkomandi ríki komi að rekstri þess. Óljóst er hvort og þá hvernig farið verður í að koma á uppgjörskerfi fyrir verðbréf í erlendum gjaldmiðlum hér á landi. Vera má að leitað verði leiða til að þróa kerfi hér á landi sem að öllu leyti yrði rekið á vegum viðskiptabankanna. Ljóst er að slíkt kerfi hefði í för með sér nýjar tegundir áhættu í uppgjörinu. Því er nauðsynlegt að gera nákvæma greiningu á þörfinni fyrir slíkt kerfi, kostnaði við smíði þess, vinnunni við rekstur þess og, umfram allt, þeirri áhættu sem slíku kerfi væri samfara.

... og tók þátt í vinnu við þróun sameiginlegs greiðslusvæðis í Evrópu

Í samræmi við EES-samninginn hefur Ísland skuldbundið sig til þess að koma á frelsi í flutningi fjármagns og greiðslna innan EES. Greiðslukerfi einstakra ríkja hafa hins vegar verið þróuð með mismunandi hætti í einstökum ríkjum og því erfitt og kostnaðarsamt að greiða fyrir vöru og þjónustu yfir landamæri. Með tilkomu innri markaðarins og evrunnar hefur Evrópusambandið lagt á það áherslu að þróa sameiginlegt greiðslusvæði í Evrópu til hagsbóta fyrir neytendur og fyrirtæki. Framkvæmdastjórnin og Seðlabanki Evrópu hafa beitt sér fyrir samræmingu lagalegra og tæknilegra atriða á þessu sviði.

EFTA-ríkin hafa litið svo á að það leiði af EES-samningnum að þau taki þátt í samstarfi um þróun sameiginlegs greiðslusvæðis í Evrópu og að það nái til alls EES. Ísland hefur átt samstarf við framkvæmdastjórn ESB í þessu skyni. Ísland hefur hins vegar átt afar takmarkaða möguleika á þátttöku í þeirri mikilvægu vinnu sem fer fram á vegum Seðlabanka Evrópu og evrópskra lánastofnana á þessu sviði.

Á árinu 2002 áttu Seðlabanki Íslands og Seðlabanki Noregs (Norges Bank) viðræður við Seðlabanka Evrópu um aukið samstarf að því er varðar greiðslu- og verðbréfauppgjörskerfi í Evrópu. Samkomulag náðist um að koma á formlegu samstarfi seðlabankanna með það að markmiði að tryggja íslenskum og norskum lánastofnunum sambærileg skilyrði að því er varðar þátttöku í samevrópskum greiðslukerfum sem verið er að þróa um þessar mundir.

Peningar í umferð og uppfærsla 5.000 kr. seðilsins ...

Seðlar og mynt í umferð utan Seðlabankans og innlánsstofnana námu 7.666 m.kr. í árslok 2002. Aukning á árinu var 3,5% en árið 2001 var hún 3,6%. Peningar í umferð sem hlutfall af vergrí landsframleiðslu drógust saman á árinu 2002 og hefur hlutfallið lækkað þrjú ár í röð. Þessa þróun má skýra m.a. með breytingum í greiðslumiðlun og aukinni notkun annarra greiðslumiðla.

Seðlabanki Íslands hefur einkarétt á því að gefa út gjaldmiðil Íslands. Lög um Seðlabankann leggja m.a. þær kvaðir á bankann að hann eigi nægjanlega mikið magn af seðlum og mynt í geymslum sínum. Bankinn leggur mikla áherslu á að viðhalda trúverðugleika íslenskra peninga, m.a. með öryggisþáttum í seðlum og reglulegri greiningu seðla. Markmiðið með öryggisþáttum er að auðvelda bankanum og öllum öðrum að greina á milli falsaðra og ófalsaðra seðla og gera falsanir

erfiðari. Peningafals er ekki alvarlegt vandamál hér á landi, en þó koma ætíð nokkur mál til skoðunar á ári hverju. Í seðlagreiningardeild bankans eru að jafnaði greindar um 20 milljónir seðla árlega. Að meðaltali fer því hver seðill sem er í umferð nokkrum sinnum á ári í gegnum greiningarvélar deildarinnar. Í vélunum eru skynjarar sem leita að fölsuðum seðlum með því að lesa véllesanlega þætti þeirra.

Þeir peningaseðlar sem nú eru í notkun hér á landi voru settir í umferð á árunum 1981-1995 en síðan hafa orðið umtalsverðar framfarir í hönnun seðla. Seðlabanki Íslands lagði til við forsætisráðherra að 5.000 króna seðilinn yrði uppfærður með nýjum öryggisþáttum og smávægilegum útlitsbreytingum. Forsætisráðherra féllst á tillögu bankans í desember 2002. Unnið er að gerð peningaseðilsins og undirbúningi kynningar hans. Væntanlega verður endurbættur 5.000 kr. seðill settur í umferð fyrir lok ársins 2003.

... og aurar innkallaðir

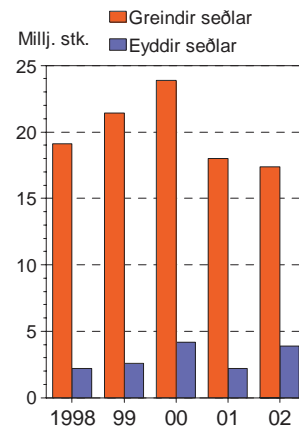
Í septembermánuði 2002 undirritaði forsætisráðherra að fenginni tillögu Seðlabanka Íslands tvær reglugerðir sem varða greiðslumiðlun og gjaldmiðil Íslands. Annars vegar er um að ræða reglugerð um að heildarfjárhæð sérhvern kröfu eða reiknings skuli greind og greidd með heilli krónu og hins vegar reglugerð um innköllun þriggja mynstærða (aura). Samkvæmt fyrri reglugerðinni verður engum skylt að inna af hendi greiðslu í aurum frá og með 1. október 2003. Eftir sem áður verður heimilt að nota brot úr krónu í útreikningi verðs, en lægri fjárhæð en 0,5 krónum skal þá sleppt og 0,5 krónur eða hærri fjárhæð hækkuð í eina krónu. Samkvæmt síðari reglugerðinni skal fimm, tíu og fimmtíu aura mynt innkölluð. Bankar og sparisjóðir verða skyldugir til að taka við aurum og láta í staðinn krónur fram til 1. október 2003. Til þess tíma verða aurar áfram lögmætur gjaldmiðill, en ekki lengur. Seðlabanki Íslands mun þó innleysa aura til 1. október 2004.

Samdráttur í veltu kreditkorta

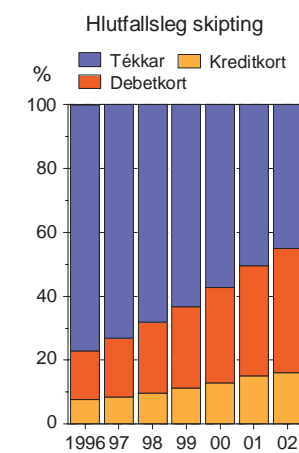
Velta kreditkorta dróst saman um 0,5% á árinu 2002 sem einkum skýrist af tæplega 2 ma.kr. samdrætti í veltu erlendis. Samtals nam velta kreditkorta um 139 ma.kr. á árinu samanborið við 140 ma.kr. árið 2001 en fjöldi kreditkortafærslna breyttist lítið.

Heildarvelta debetkorta jókst hins vegar um 5,1%, úr 317 ma.kr. árið 2001 í 333 ma.kr. og jafnframt fjölgaði debetkortafærslum úr 41 milljón í tæplega 45 milljónir. Tékkafærslum fækkaði um 22% á árinu, úr 3,5 milljónum í 2,7 milljónir, og heildarvelta tékka minnkaði um 16,8% og nam um 388 ma.kr. samanborið við 466 ma.kr. árið 2001.

Seðlagreining Sí

Heildarvelta

Endurskoðun á reglum Seðlabanka Íslands

Á árinu 2002 voru sniðnir vissir agnúar af eldri reglum og þær færðar til betra horfs. Einnig var skýrslum sem skila þarf vegna reglna um lausafjórhlutfall og gjaldeyrisjöfnuð breytt til að auka upplýsingagildi þeirra. Hér að neðan er fjallað um helstu breytingar sem gerðar voru á reglum um viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabanka Íslands, reglum um bindiskyldu, reglum um gjaldeyrisjöfnuð og reglum um lausafjórhlutfall. Einnig er greint frá helstu atriðum í nýjum reglum um beitingu viðurlaga í formi dagsekta.

Reglur um viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabanka Íslands
Almennri vaxtareglu var breytt í raun/360 en hafði verið 30/360 nema vegna yfirdráttarviðskipta og daglána. Einnig var smíðaður sérstakur rammi í nýju reglunum utan um þau skuldabréf sem hæf voru í endurhverfum viðskiptum við Seðlabanka Íslands.

Reglur um bindiskyldu

Þar sem dagareglu í viðskiptum Seðlabankans var breytt er innstæða á bindireikningi reiknuð sem meðaltal af raunverulegum fjölda daga í binditímabilinu en ekki sem 30 daga meðaltal eins og var í eldri reglum. Bindifjórhæðin er samkvæmt nýju reglunum reiknuð af meðalstöðu ráðstöfunarfjár við lok síðustu tveggja mánaða í stað síðasta mánaðar.

Samkvæmt nýju reglunum er bindiskyldum lánastofnunum boðið upp á að hluti af innstæðum á bindireikningi verði notaður sem trygging í fjölgreiðslukerfinu.

Reglur um gjaldeyrisjöfnuð

Í eldri reglum var eingöngu heimilt að jöfnuður í Bandaríkjadal væri jákvæður eða neikvæður um 20%. Samkvæmt nýju reglunum gildir þetta einnig um jöfnuð í evrum.

Reglur um lausafjórhlutfall

Bætt var við nokkrum liðum í lausafjárskýrsluna til að fá betri mynd af skiptingu lausafjárstöðunnar í innlenda og erlenda stöðu. Einnig var reglunum breytt á þann veg að meira tillit var tekið til stöðu utan efnahags.

Reglur um beitingu viðurlaga í formi dagsekta

Settar voru með gildistöku 1. júlí 2002 reglur um beitingu viðurlaga í formi dagsekta að fengnu samþykki og staðfestingu bankaráðs. Reglurnar voru settar með vísan til 2. og 3. mgr. 37. gr. laga nr. 36/2001, um Seðlabanka Íslands, og leystu af hólmi eldri reglur um hliðstætt efni í reglugerð bankans frá 1986.

Reglunum skal beitt hlíti lánastofnun eða verðbréfasjóður ekki reglum bankans um bindiskyldu, lausafjórhlutföll og gjaldeyrisjöfnuð.

Dagsektir samkvæmt reglum eru frá tíu þúsund krónum til einnar milljónar króna á dag og er heimilt að beita þeim vegna tafa eða vanrækslu á að skila skýrslum til Seðlabankans og veita upplýsingar sem bankinn á rétt á. Jafnframt er þeim beitt séu bankanum veittar vísitandi rangar upplýsingar eða komi í ljós við úrvinnslu gagna að efni þeirra er ófullnægjandi.

Í reglunum er gert ráð fyrir að bankastjórn Seðlabankans leggi á dagsektir með sérstakri ákvörðun í hverju tilviki. Við ákvörðun fjárhæða dagsekta er heimilt að taka tillit til eðlis vanrækslu eða brots og fjárhagslegs styrks, svo sem heildareigna hlutaðeigandi. Aðila sem ákvörðun um dagsektir beinist að skal veittur sjö daga frestur til að koma að skriflegum andmælum. Heimilt er að kæra ákvörðun bankans til forsætisráðherra innan þriggja mánaða frá því að aðila var tilkynnt um álagningu dagsekta.

Innheimt viðurlög samkvæmt reglunum skulu renna að þremur fjórðu hlutum til ríkissjóðs.

III

ÝMSIR ÞÆTTIR Í STARFSEMI SEÐLABANKA ÍSLANDS

ALÞJÓÐLEG SAMSKIPTI SEÐLABANKA ÍSLANDS

Seðlabanki Íslands gegnir veigamiklum skyldum á alþjóðlegum fjármálavettvangi. Bankinn hefur náð samráð við aðra seðlabanka og fjölþjóðlegar stofnanir á sviði efnahags- og peningamála. Vegna verk efna bankans í tengslum við erlend lánamál ríkissjóðs og vörslu gjald eyrisforðans á hann samskipti við fjölda fjármálastofnana víða um heim.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

Seðlabanki Íslands er fjárhagslegur aðili að Alþjóðagjaldeyrissjóðnum fyrir hönd íslenska ríkisins. Birgir Ísleifur Gunnarsson seðlabankastjóri var fulltrúi Íslands í sjóðráði Alþjóðagjaldeyrissjóðsins á árinu og Ólafur Davíðsson ráðuneytisstjóri í forsætisráðuneytinu var varafulltrúi. Ísland starfar með Norðurlöndunum og Eystrasaltslöndunum á vettvangi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og myndar kjördæmi með þeim. Sameiginlega kjósa þessi lönd einn fastafulltrúa í framkvæmdastjórn sjóðsins sem í sitja alls 24 fulltrúar. Í ársbyrjun 2002 tók Ísland við forystu í kjördæmi Norðurlanda og Eystrasaltsríkja. Því fylgir að Geir H. Haarde fjármálaráðherra tók sæti í fjárhagsnefnd Alþjóðagjaldeyrissjóðsins¹ sem fulltrúi Norðurlanda og Eystrasaltsríkja. Fjárhagsnefndin er sjóðráði til ráðuneytis. Ingimundur Friðriksson, settur bankastjóri, varð formaður fjárhagsnefndar Norðurlandanna og Eystrasaltslandanna.² Fjárhagsnefnd Norðurlanda og Eystrasaltslanda hefur það hlutverk að samræma og stjórna samstarfinu innan kjördæmisins. Sérstök fulltrúanefnd fjallar um ýmis sameiginleg málefni kjördæmisins. Fastafulltrúi kjördæmisins í framkvæmdastjórn sjóðsins í Washington á árinu var Ólafur Ísleifsson, framkvæmdastjóri alþjóðasviðs Seðlabanka Íslands og varafulltrúi Benny Andersen frá Danmörku. Forystuhlutverki Íslands í kjördæminu tilheyrir að annast samræmingu á afstöðu kjördæmisins til helstu mála sem til umfjöllunar koma í framkvæmdastjórn sjóðsins hverju sinni og

1. e. International Monetary and Financial Committee.

2. e. Nordic-Baltic Monetary and Financial Committee.

er það viðfangsefni í höndum Seðlabankans. Fyrir fundi framkvæmdastjórnar eru sjónarmið kjördæmisins í mikilvægum málum samræmd á vettvangi seðlabanka og fjármála- eða efnahagsráðuneyta Norðurlanda og Eyrstrasaltsríkja.

Í aðdraganda funda fjárhagsnefndar sjóðsins eru haldnir varafulltrúafundir³ þar sem rædd eru ýmis megindagskrárefni væntanlegs fundar fjárhagsnefndarinnar. Vor- og haustfundir fjárhagsnefndar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins voru haldnir í Washington. Á þeim var meðal annars fjallað um ástand og horfur í efnahagsmálum heimsins, ekki síst hvernig bregðast mætti við áframhaldandi versnandi efnahagshorfum á árinu. Þá var fjallað um leiðir til að koma í veg fyrir og leysa fjármálakreppu. Jafnframt var rætt um eftirlitshlutverk sjóðsins, fjármálastöðugleika, framkvæmd áætlunar um skuldaeftirgjöf fátækra landa, lánastarfsemi sjóðsins og aðstoð við Tyrkland, Argentínu og Brasilíu. Umfjöllun um mikilvægi stjórnfestu og gagnsæis var einnig áberandi á fundum fjárhagsnefndarinnar.

Sendinefnd frá sjóðnum átti reglubundnar viðræður við fulltrúa íslenskra stjórnvalda um efnahagsmál í mars 2002. Skýrsla sendinefndarinnar var rædd í framkvæmdastjórn sjóðsins í júní 2002 og í kjölfar þess gefin út á heimasíðu sjóðsins. Sendinefndin vakti athygli á því að á síðasta áratug hafi vöxtur í íslenska hagkerfinu verið eftirtektarverður en framleiðsla jókst um 38% á árabílinu 1992-2001, og því að landsframleiðsla á mann væri með því hæsta sem þekktist í OECD-ríkjunum. Talið var að þessa frammistöðu mætti að miklu leyti þakka stefnu stjórnvalda í eflingu markaðsbúskapar, hagræðingu í opinberum rekstri, einkavæðingu og öðrum umbótum sem hafa stuðlað að auknu frumkvæði einstaklinga, fjárfestingu og hagvexti.

Aðildarríki Alþjóðagjaldeyrissjóðsins eru nú 184 að tölu. Tvö ný aðildarríki hafa bæst við frá árinu 2001, Júgóslavía og Austur-Tímor. Á árinu 2002 varð talsverður samdráttur í hagvexti ýmissa aðildarlanda sjóðsins og markaði það umræður innan sjóðsins og aðgerðir hans á árinu á sviði efnahagsaðstoðar og ráðgjafar. Efnahagshorfur í Rómönsku Ameríku héldu áfram að versna og leiddi það meðal annars til þess að Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn lánaði Úrúgvæ og Brasilíu umtalsvert fjármagn. Einnig hefur argentínskt efnahagskerfi átt við mikla erfiðleika að etja og enn sér ekki fyrir endann á þeim. Á liðnu ári voru ýmis stefnumál sjóðsins endurskoðuð, s.s. viðmiðunarreglur varðandi eftirlitshlutverk og skilyrði fyrir lánveitingum hans.⁴ Innri gæða- og matsstofnun Alþjóðagjaldeyrissjóðsins⁵ gaf út sína fyrstu skýrslu á árinu en þessari stofnun var komið á laggirnar árið 2001. Í skýrslunni var fjallað um þau aðildarríki sjóðsins sem ítrekað hafa þurft að njóta aðstoðar og mögulegar leiðir til úrbóta. Tólfstu kvótaendurskoðun sjóðsins lauk undir lok ársins og var samþykkt að kvótinn yrði ekki aukinn í þetta

3. e. IMFC Deputies meetings.

4. e. Guidelines on Surveillance and Conditionality.

5. e. Independent Evaluation Office.

sinn, þar sem Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn væri vel fjármagnaður og gæti staðið við skuldbindingar sínar. Á árinu lagði sjóðurinn mikla vinnu í að þróa sameiginlegan vettvang þar sem ríkjum verður gert kleift að semja um skuldir sínar.⁶ Enn er þó óljóst hvort hægt verður að koma þessum hugmyndum í framkvæmd.

Alþjóðagreiðslubankinn í Basel

Seðlabanki Íslands er hluthafi í Alþjóðagreiðslubankanum í Basel, Bank for International Settlements (BIS). Bankinn er mikilvægur samráðs-vettvangur seðlabanka víða um heim auk þess að vera upplýsinga- og rannsóknastofnun á sviði hagfræði og ekki síst peningamála. Undanfarið ár hefur bankinn í vaxandi mæli beint athyglinni að eftirliti með starfsemi fjármálastofnana og fjárhagslegu öryggi þeirra. Fulltrúar Seðlabanka Íslands taka þátt í ýmsum fundum á vegum BIS.

Samstarf við aðra seðlabanka

Samstarf norrænna seðlabanka er umfangsmikið á mörgum sviðum. Bankastjórar norrænu seðlabankanna halda árlegan fund þar sem fjallað er um ýmsar hliðar peningamála. Þá eiga sérfræðingar bankanna á mörgum sviðum með sér náð samstarf og skiptast á upplýsingum, m.a. um ávöxtun gjaldeyrisforða, markaðsviðskipti, lögfræðileg efni, hagrannsóknir, peningamál almennt, fjármálastöðugleika, starfsmannamál, upplýsingamiðlun o.fl. Norrænu seðlabankarnir skiptast einnig á starfsmönnum á hverju ári.

Seðlabankinn á einnig náð samstarf við ýmsa aðra seðlabanka, þar á meðal Seðlabanka Evrópu. Formaður bankastjórnar Seðlabanka Íslands á reglulega fundi með bankastjóra Seðlabanka Evrópu og fulltrúar Seðlabankans hafa átt fundi með sérfræðingum hans um ýmislegt sem varðar mótun og framkvæmd peningastefnu.

OECD

Starfsmenn Seðlabanka Íslands taka reglulega þátt í starfi ýmissa nefnda á vettvangi OECD. Meðal þeirra eru efnahagsstefnunefndin og undirnefnd hennar, fjármagnsmarkaðanefndin og sérfræðinganefnd um lánamál opinberra aðila. Sérfræðingar OECD koma reglulega til Íslands til viðræðna við fulltrúa stjórnvalda um framvindu efnahagsmála en hliðstæðar viðræður fara fram við öll aðildarríki OECD. Í kjölfar viðræðnanna eru gefnar út skýrslur sem lýsa mati stofnunarinnar á efnahagsaðstæðum.

Aðrar fjármálastofnanir

Í tengslum við vörslu gjaldeyrisforðans, umsjón með erlendum lánamálum ríkissjóðs og önnur viðfangsefni á bankinn samstarf við fjölmargar erlendar fjármálastofnanir víða um heim.

---

6. e. Sovereign Debt Restructuring Mechanism, SDRM.

VARSLA OG ÁVÖXTUN GJALDEYRISFORÐANS

Í lögum um Seðlabanka Íslands segir að hlutverk hans sé m.a. að varðveita gjaldeyrisvarasjóð. Í gjaldeyrisforða eru eignir Seðlabankans í erlendum verðbréfum, innstæður í erlendum bönkum, gull, sérstök dráttarréttindi og gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn. Með sérstökum dráttarréttindum er átt við eign Seðlabankans hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum í reikningseiningunni SDR. Skilyrðið um trygga ávöxtun forðans leiðir til þess að skýrar kröfur eru gerðar til stofnana sem bankinn skiptir við og verðbréfa sem bankinn kaupir. Fé er fest á reikningum í erlendum bönkum og í skuldabréfum skráðum í kauphöllum og gefnum út af aðilum innan aðildarríkja Efnahags- og framfarastofnunarinnar í París, OECD. Útgefendur geta verið ríki og sveitarfélög, ríkisstofnanir, fjölþjóðastofnanir, bankar, fjármálastofnanir og fyrirtæki. Seðlabankinn fylgir þeirri stefnu að fjárfestingarkostir skuli fullnægja lágmarkskröfum um láns hæfi. Skal láns hæfiseinkunn langtímabréfa vera að lágmarki í A-flokki að mati viðurkenndra matsfyrirtækja. Skammtímabréf skulu hafa að lágmarki láns hæfiseinkunnina A-1 eða P-1 að mati sömu aðila. Sömu láns hæfiskröfur gilda um stofnanir sem ávaxta innstæður bankans.

Samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands setur bankastjórn starfsreglur um varðveislu gjaldeyrisvarasjóðsins sem bankaráð staðfestir. Þorri forðans er samkvæmt bankastjórnarsamþykkt bundinn í skuldabréfum með lengri líftíma en eitt ár en hluti hans skal vera á óbundnum bankareikningum. Meðalbínditími verðbréfa í gjaldeyrisforða skal ekki vera lengri en 5 ár. Gulleign bankans nam rúmlega 62 þúsund únsum í lok ársins 2002. Gullið er varðveitt í Englandsbanka og er leigt út gegn leigutekjum í gulli.

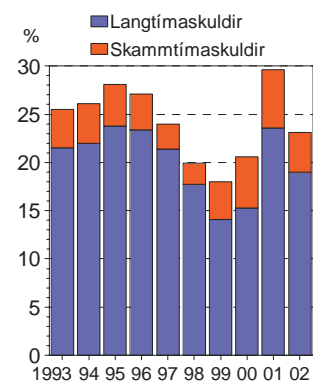
Seðlabanki Íslands hefur gert samninga um fyrirvaralausan aðgang að lánum við allmarga erlenda banka. Seðlabankinn notar þessa samninga til að styrkja gjaldeyrisforðann þegar þörf krefur. Í árslok 2002 námu samningsbundnar lánsheimildir bankans fjárhæð sem svarar til um 59 milljarða króna. Í febrúar var undirritaður nýr slíkur samningur við Union Bank of Norway um lánsheimild að fjárhæð 200 m. Bandaríkjadala til 5 ára. Auk þessa hefur Seðlabankinn ósamningsbundinn aðgang að lánsfé í fjölmörgum erlendum fjármálastofnunum.

Með gjaldeyrisjöfnuði er átt við gengisbundnar eignir Seðlabankans að frádregnum gengisbundnum skuldum. Leitast er við að haga gjaldmiðlaskiptingu þannig að gjaldeyrisáhætta sé sem minnst. Í samsetningu gjaldeyrisjafnaðar vega þýngst Bandaríkjadalur og evra, þá sterlingspund og japanskt jen en eign í öðrum myntum er haldið í lágmarki.

ERLEND LÁNAMÁL RÍKISSJÓÐS

Í september á árinu 2001 var undirritaður nýr samningur milli fjármálaráðherra og Seðlabanka Íslands um framkvæmd erlendra lánamála og önnur tiltekin verkefni í samræmi við heimild í lögum nr. 43/1990

Erlendar skuldir ríkissjóðs sem hlutfall af vergri landsframleiðslu í lok árs

um Lánasýslu ríkisins. Í samningnum er meðal annars fjallað um erlendar lántökur ríkissjóðs og er Seðlabankanum falin framkvæmd ákvarðana fjármálaráðherra um erlendar lántökur, vaxta- og gjaldmiðlaskipti erlendis og rekstur erlendra skammtímalána, svo og meðferð annarra erlendra lána sem tekin eru af ríkissjóði. Í samningnum er Seðlabankanum jafnframt falin ráðgjöf við mótun lántökustefnu og lánastýringu og að annast tengsl við erlend matsfyrirtæki. Bankanum er falið að hafa eftirlit með lánskjörum aðila sem njóta ríkisábyrgðar og hyggjast taka lán erlendis. Bankinn hefur umsjón með bókhaldi erlendra lána ríkissjóðs og þjónustu því samfara. Samningur fjármálaráðherra og bankans var síðast endurnýjaður 9. apríl 1997.

Markmið Seðlabankans við framkvæmd erlendra lánamála ríkissjóðs er að treysta nafn íslenska ríkisins á alþjóðlegum lánamörkuðum, afla ríkissjóði erlends lánsfjár á bestu fáanlegu kjörum og stýra áhættu lánasafnsins.

Lántökur erlendis

Öflun erlends lánsfjár fyrir ríkissjóð fer nú einkum fram á tvennan hátt: Langtímalána er aflað með skuldabréfaútgáfu sem fer fram á grundvelli útgáfusamnings um skuldabréf á Evrópumarkaði, svokallaðs MTN-samnings (Medium Term Note Programme) sem fyrst var undirritaður á árinu 2001.

Skammtímalána er aflað á grundvelli samnings um víxlaútgáfu annaðhvort á Evrópumarkaði eða á Bandaríkjamarkaði. Hér er annars vegar um að ræða svonefndan ECP-samning (Euro Commercial Paper Programme) sem fyrst var undirritaður á árinu 1985 og hins vegar USCP-samning (United States Commercial Paper Programme) sem var undirritaður á árinu 2001.

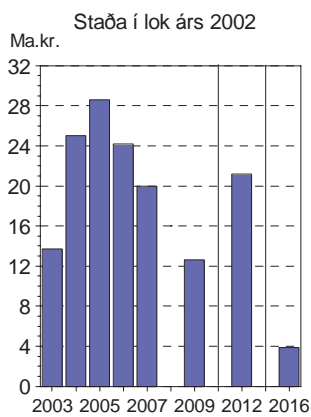
Bankalán ríkissjóðs

Ríkissjóður hefur til ráðstöfunar samningsbundinn aðgang að lánsfé á grundvelli 5 ára samnings um viðbúnaðarlán að fjárhæð 250 milljónir Bandaríkjadala frá árinu 2000. Hér er um að ræða fjölbankalán frá árinu 2000 undir forystu Citibank. Ríkissjóður hefur einnig aðgang að lánsfé með samningi við Norræna fjárfestingarbankann frá árinu 1997.

Samningur um skuldabréfaútgáfu á Evrópumarkaði

Útgáfusamningur um skuldabréfaútgáfu á Evrópumarkaði, svonefndur MTN-samningur var fyrst undirritaður í mars á árinu 2001 og var hámarksfjárhæð hans einn milljarður Bandaríkjadala. Samningurinn var endurnýjaður í maí og var hámarksfjárhæð þá hækkuð í 1,5 milljarða Bandaríkjadala. Útistandandi fjárhæð skuldabréfa sem gefin hafa verið út á grundvelli samningsins nam um áramótin tæpum milljarði Bandaríkjadala. Samningurinn tryggir ríkissjóði aðgang að helstu lánamörkuðum og gefur jafnframt færi á sveigjanleika við lánsfjáröflun og sparar útgáfukostnað. Á grundvelli hans eru mögulegar bæði opinberar útgáfur og einkaútgáfur.

Afborganir af erlendum langtímalánum ríkissjóðs

Endurfjármögnun á erlendum langtímalánum ríkissjóðs

Í byrjun árs 2002 var á gjalddaga 10 ára skuldabréfaútgáfa ríkissjóðs frá árinu 1992 sem bar 8,5% vexti. Fjárhæð útgáfunnar var 225 milljónir þýskra marka, sem þá jafngilti rúmlega 10 milljörðum króna. Lánið var í fyrstu endurfjármagnað með útgáfu ECP-víxla í evrum. Hinn 26. mars voru gefin út skuldabréf að fjárhæð 250 milljónir evra á grundvelli MTN-samningsins. Lánsfjárhæðin, sem jafngilti um 21,9 milljörðum íslenskra króna gekk þá til lækkunar á stöðu útistandandi víxla á Evrópumarkaði. Umsjón með útgáfunni höfðu Commerzbank Aktiengesellschaft og Credit Suisse First Boston (Europe). Lánið var til 10 ára og bera skuldabréfin 5,375% vexti. Við verðlagningu var tekið mið af 10 ára ríkisskuldabréfum í Þýskalandi og bar íslenska útgáfan 25 punkta álag á þýsk ríkisskuldabréf á útgáfudegi. Það samsvaraði 2 punkta álagi á 3 mánaða EURIBOR-vöxtum. Útboðið var sölutryggt. Gengi bréfanna við útgáfu var 99,021 og þóknun til banka 0,15% af útgáfufjárhæð.

Á haustmánuðum voru á gjalddaga þrjár eldri skuldabréfaútgáfur ríkissjóðs: Fyrst voru það 22 milljónir Bandaríkjadala eða 1,9 milljarðar króna hinn 28. ágúst, sem var lán frá NIB með breytilegum vöxtum frá 1987, síðan 100 milljónir Svissfranka hinn 22. október, sem var opinber flotvaxtaútgáfa frá árinu 1999, og loks skuldabréf að fjárhæð 3 milljarðar jena hinn 15. nóvember sem var einkaútgáfa frá árinu 1993 sem bar 4,4% vexti.

Hinn 16. september voru gefin út skuldabréf á grundvelli MTN-samningsins. Lánið var til 7 ára og bera skuldabréfin 4,375% vexti. Umsjón með útgáfunni hafði Commerzbank Aktiengesellschaft. Við verðlagningu var tekið mið af 7 ára ríkisskuldabréfum í Þýskalandi og báru bréf ríkissjóðs 29,3 punkta álag á útgáfudegi sem jafngilti 5 punkta álagi á EURIBOR. Útboðið var sölutryggt. Gengi bréfanna við útgáfu var 99,616 og var þóknun til banka 0,125% af útgáfufjárhæð. Skuldskipti voru framkvæmd í tengslum við skuldabréfaútgáfuna.

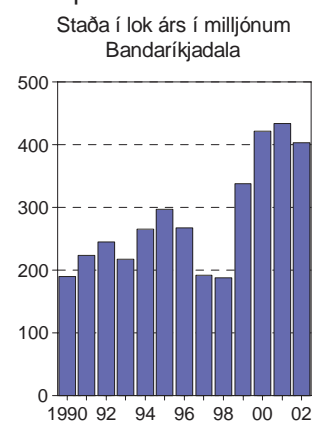
Víxlaútgáfa ríkissjóðs

Ríkissjóður stendur fyrir umfangsmikilli alþjóðlegri útgáfu víxla bæði á Evrópumarkaði og á Bandaríkjamarkaði.

Hámarksfjárhæð víxlaútgáfunnar á Evrópumarkaði er 500 milljónir Bandaríkjadala. Um útgáfuna gildir nú samningur frá árinu 1995. Samkvæmt honum er heimilt að gefa út víxla í helstu gjaldmiðlum. Góð reynsla hefur fengist af víxlaútgáfu ríkissjóðs og hefur hún veitt færi á sveigjanlegri fjármögnun á hagstæðum kjörum. Ennfremur er komin góð reynsla á að nýta framvirka samninga til að auka öryggi og hagkvæmni víxlaútgáfunnar. Víxlar ríkissjóðs voru gefnir út með ávöxtun sem að jafnaði var um 10 punktum undir millibankavöxtum í Lundúnum. Seðlabankinn hefur séð um víxlaútgáfu fyrir hönd ríkissjóðs allt frá árinu 1985.

Víxlar á Evrópumarkaði eru seldir fyrir atbeina fjögurra fjármála- stofnana. Þær eru Citibank International, J.P. Morgan Securities, SEB og Deutsche Bank. Við útgáfu hvers víxils er samið um fjárhæð, láns-

Víxlaútgáfa ríkissjóðs á Evrópumarkaði 1990-2002

tíma og ávöxtun í ljósi stöðu markaða á hverjum tíma. Heildarfjárhæð útgefinna víxla nam um 1500 milljónum Bandaríkjadala eða um 121,2 milljörðum króna. Við lok ársins 2002 nam fjárhæð útistandandi víxla 371 milljón Bandaríkjadala og 3,8 milljörðum jena eða jafnvirði 32,5 milljarða íslenskra króna. Vegin meðallengd víxla sem gefnir voru út á Evrópumarkaði árið 2002 var um 90 dagar.

Víxlaútgáfa á Bandaríkjamarkaði

Samkvæmt útgáfusamningi um víxla á Bandaríkjamarkaði frá árinu 2001 má útgáfufjárhæð nema allt að einum milljarði Bandaríkjadala. Bandaríski víxlasamningurinn kemur til viðbótar útgáfusamningi ríkissjóðs um víxla á Evrópumarkaði. Víxlasamningarnir tveir tengjast þannig að samanlögð útgáfufjárhæð má ekki fara yfir milljarð Bandaríkjadala. Miðlarar eru Salomon Smith Barney og J.P. Morgan í New York.

Heildarútgáfa ríkissjóðs á Bandaríkjamarkaði á árinu 2002 nam 505 milljónum Bandaríkjadala eða um 40,4 milljörðum króna. Útistandandi fjárhæð víxla á Bandaríkjamarkaði var í árslok 30 milljónir Bandaríkjadala eða jafnvirði 2,4 milljarða króna. Lánskjör á víxlaútgáfu ríkissjóðs á Bandaríkjamarkaði voru að jafnaði um 6 punktum undir LIBOR-vöxtum.

Lánastýring og áhættugreining

Seðlabankinn fylgir þeirri stefnu við erlendar lántökur ríkissjóðs að endurgreiðslur dreifist sem jafnast á komandi ár. Stýring á erlendum lánnum ríkissjóðs felur jafnframt í sér að samsetning lána sé með hagkvæmum hætti, svo sem með tilliti til vaxtakjara, lánstíma og gjaldmiðlasamsetningar. Á undanförunum árum hafa uppsagnarákvæði lánasamninga verið notuð til að endurfjármagna lán með hagkvæmari kjörum en áður giltu. Jafnframt hefur verið ráðist í vaxta- og gjaldmiðlaskipti til að ná fram lánastýringarmarkmiðum.

Skipting lána á gjaldmiðla var eftirfarandi í lok árs: Um 30,8% erlendra lána ríkissjóðs voru í Bandaríkjadöllum, 47,8% í evrum, 9,3% í sterlingspundum, 3,2% í Svissfrönskum og 8,9% í japönskum jenum. Í árslok 2002 báru 39% erlends lánsfjár fasta vexti, en 61% breytilega. Veginn meðallánstími erlendra langtímalána hinn 31. desember 2002 var 4,04 ár og meðalbínditími 2,3 ár. Í upphafi ársins 2003 voru 25,5% erlendra lána að meðtöldum víxlum á gjalddaga á næstu 12 mánuðum.

Alþjóðlegt mat á lánshæfi ríkissjóðs

Í alþjóðlegu viðskiptaumhverfi gegna matsfyrirtæki mikilvægu hlutverki í lánshæfismati ríkissjóða og fyrirtækja. Á þeim vettvangi kveður mest að bandarísku matsfyrirtækjunum Moody's Investors Service og Standard & Poor's, auk evrópska matsfyrirtækisins Fitch. Reynslan hefur sýnt að lánshæfismat eða einkunn þessara fyrirtækja getur greitt fyrir lántöku á alþjóðlegum markaði. Jafnframt er lánshæfiseinkunn vísending um þau vaxtakjör sem lántakandi mun njóta. Alþjóðlegar lánastofnanir reiða sig að verulegu leyti á einkunnir þessara fyrirtækja

Mat á lánshæfi ríkissjóðs
í lok árs 2002

Skuldbindingar í erlendri mynt:	Langtíma	Skammtíma
Moody's Investors Service	Aaa	P-1
Standard & Poor's	A+	A-1+
Fitch	AA-	F1+

Skuldbindingar í íslenskum krónum:	Langtíma	Skammtíma
Moody's Investors Service	Aaa	P-1
Standard & Poor's	AA+	A-1+
Fitch	AAA	F1+

þegar ákvarðanir eru teknar um vexti og önnur lánskjör. Ísland hefur notið mikils trausts sem lántakandi á alþjóðlegum markaði og sést það best á góðum lánsþæfiseinkunnum undanfarinna ára. Allir helstu markaðir, austan hafs og vestan, eru opnir ríkissjóði.

Lánsþæfiseinkunn Moody's er nú Aaa fyrir erlendar langtíma-skuldbindingar ríkissjóðs og P-1 fyrir skammtímaskuldbindingar og eru þetta hæstu einkunnir sem fyrirtækið gefur. Lánsþæfiseinkunn Moody's fyrir innlendar skuldbindingar til langs tíma er hæsta einkunn, Aaa, og til skamms tíma P-1. Horfur um lánsþæfismatið eru taldar stöðugar. Moody's staðfesti mat sitt fyrir erlendar skuldbindingar ríkissjóðs í apríl, Aa3, en hækkaði mat sitt í Aaa í október. Breyting á lánsþæfiseinkunn Moody's var afleiðing breyttrar aðferðafræði fyrirtækisins við lánsþæfismat. Eigi að síður er það ljóst að einungis þau lönd sem njóta óskoraðs trausts hjá Moody's fá þessa hæstu einkunn, Aaa.

Fitch gefur ríkissjóði lánsþæfiseinkunnina AA- fyrir erlendar langtímaskuldbindingar og F1+ fyrir skammtímaskuldbindingar. Jafnframt veitir Fitch einkunnina AAA fyrir innlendar langtímaskuldbindingar og F1+ fyrir innlendar skammtímaskuldbindingar, sem eru hæstu einkunnir sem fyrirtækið gefur. Fitch staðfesti óbreytt mat sitt á lánsþæfi Íslands í febrúar, en breytti þá horfum úr stöðugum í neikvæðar.

Einkunn Standard & Poor's fyrir langtímaskuldir ríkissjóðs í erlendri mynt er A+. Horfur um einkunnina eru nú stöðugar. Lánsþæfiseinkunn Standard & Poor's fyrir innlendar skuldbindingar til langs tíma er AA+ og A-1+ til skamms tíma, sem er hæsta skammtímaeinkunn fyrirtækisins. Standard & Poor's staðfesti A+ mat sitt fyrir erlendar skuldbindingar ríkissjóðs í maí. Í nóvember var horfum á lánsþæfismatinu breytt úr neikvæðum í stöðugar.

SÖFNUN TÖLFRÆÐILEGRA UPPLÝSINGA

Seðlabanki Íslands safnar skipulega upplýsingum um innlendan lánamarkað, greiðslujöfnuð við útlönd og erlenda stöðu þjóðarbúsins. Flestar stofnanir og fyrirtæki á innlendum lánamarkaði veita mánaðarlega upplýsingar um efnahagsliði. Lánastofnunum er skylt að veita Seðlabankanum upplýsingar um vexti jafnóðum og þeir breytast. Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins eru gerð upp ársfjórðungslega. Upplýsingar þessar leggja grunn að mati bankans á mikilvægum þáttum peningamála og reglulegri birtingu tölulegra gagna í ritum bankans og á vefsíðu hans.

Seðlabankinn starfrækir í samvinnu við fjármálaráðuneytið gagnagrunnskerfið FAME sem er sérhannað fyrir tímaraðir tölfræðigagna. Í gagnagrunnskerfinu eru nú gagnabú sem innihalda tölfræðigögn, alls um 120.000 tímaraðir. Að auki eru átta gagnabú, alls um 60.000 tímaraðir, með upplýsingum úr reikningum einstakra félaga og er aðgangur að þeim gögnum takmarkaður. Gagnagrunnskerfið inniheldur einnig ítarlegar upplýsingar um eðli og uppruna allra þeirra tímaraða sem eru til staðar í kerfinu.

Kerfið hefur fært alla vistun, úrvinnslu, greiningu og dreifingu á tölfræðilegum upplýsingum bankans í nýtt og mjög fullkomið umhverfi sem gerir alla meðhöndlun tölfræðigagna hraðvirkari og bætir alla aðstöðu til hagrannsókna. Sams konar kerfi eru í notkun hjá flestum stærstu seðlabönkum heims og mörgum helstu alþjóðastofnunum.

RANNSÓKNIR

Í Seðlabankanum fara fram margvíslegar rannsóknir sem tengjast viðfangsefnum bankans. Þær eru aðallega stundaðar innan hagfræðisviðs bankans, en einnig kemur fyrir að Seðlabankinn kaupir eða styrki rannsóknir aðila utan bankans, ef þær eru taldar mikilvægar fyrir verkefni sem bankinn vinnur að.

Meðal helstu viðfangsefna á árinu 2002 má nefna rannsóknir er tengjast ramma peningastefnunnar og verðbólguferlinu. Má þar nefna rannsóknir á framkvæmd peningastefnu með verðbólguþætti, samspili stjórnar peningamála og gerðar vinnurmarkaðar, miðlunarferli peningastefnunnar, aðferðum við að meta undirliggjandi verðbólgu og ýmiss konar verðbólguþætti. Einnig voru stundaðar rannsóknir á sviði gengismála. Meðal viðfangsefna á því sviði má nefna athugun á heppilegri gengisstefnu fyrir lítil lönd, á því hvort Ísland sé hagkvæmt myntsvæði og á inngripum Seðlabankans á gjaldeyrismarkaði og áhrifum þeirra. Einnig var í Seðlabankanum gerð ítarleg greining á efnahagslegum áhrifum stóriðjuframkvæmda á Austurlandi og mögulegum hagstjórnarviðbrögðum við þeim. Meðal annarra viðfangsefna má nefna rannsóknir á íslenska lífeyriskerfinu, myndun og hjöðnun viðskiptahallans 1998-2002, jafnvæghagvexti með endurnýjanlegum náttúruauðlindum og breytingum í íslenskum sjávarútvegi. Að lokum má nefna stórt rannsóknarverkefni sem tengist gerð ársfjórðungslegs þjóðhagslíkans fyrir Seðlabankann, sem gegna mun mikilvægu hlutverki við gerð verðbólguþætti og ákvarðanatöku í peningamálum.

Til þess að skapa umgjörð um rannsóknir innan bankans og miðla niðurstöðum þeirra til almennings og annarra sérfræðinga heldur bankinn reglulega málstofur. Á þeim gefst aðilum innan og utan bankans færi á að kynna eigin rannsóknir og ræða þær við aðra starfs- og fræðimenn. Á árinu 2002 voru haldnar ellefu málstofur. Á þremur þeirra voru málflytjendur sérfræðingar innan bankans. Starfsmenn bankans kynntu einnig rannsóknarniðurstöður sínar á fjölda málstofa utan Seðlabankans, bæði á innlendum og erlendum vettvangi. Jafnframt sóttu þeir fjölda ráðstefna til að kynna eigin rannsóknir og kynnast rannsóknnum annarra fræðimanna. Að auki héldu þeir fjölda gestafyrirlestra fyrir almennig, aðra sérfræðinga og háskólamenn.

Niðurstöðum rannsókna innan bankans er einnig miðlað með útgáfu rita á vegum bankans, en 10 greinar eftir starfsmenn bankans birtust í Fjármálatíðindum, Peningamálum og Monetary Bulletin. Í rannsóknarritroðinni Central Bank of Iceland Working Papers voru birtar fimm ritgerðir, þar af tvær eftir starfsmenn bankans.

Á árinu birtu sérfræðingar bankans einnig þrjár rannsóknarritgerðir í erlendum fræðiritum og bókum. Seðlabankinn telur mikilvægt að rannsóknir sérfræðinga bankans fái birtar í alþjóðlega viðurkenndum vísindaritum.

ÚTGÁFU- OG UPPLÝSINGAMÁL

Seðlabanki Íslands birtir reglulega upplýsingar með ýmsu móti til þess að skýra stefnu sína og aðgerðir í peningamálum og greina frá þeirri starfsemi sem undir hann heyrir. Þetta gerir bankinn í ársfjórðungsriti sínu, Peningamálum, sem einnig er gefið út á ensku í lítt breyttri mynd undir heitinu Monetary Bulletin. Þá gerir Seðlabankinn auk þess í ársskýrslu sinni grein fyrir ýmsum þáttum í starfsemi sinni auk þess sem þar er gerð grein fyrir ársreikningi. Formaður bankastjórnar gerir svo grein fyrir stefnu bankans á ársfundum hans.

Seðlabankinn birtir reglulega fréttir til að greina frá helstu ákvörðunum bankastjórnar, auk þess sem fréttir eru gefnar út til þess að greina frá ýmsu er varðar starfsemi bankans. Bankinn gefur reglulega út Fjármálatíðindi, sem er vettvangur fræðilegra greina um efnahagsmál, sem margar hverjar eru ritaðar af starfsmönnum bankans. Þá gefur bankinn út rannsóknarritröð á ensku, undir heitinu Central Bank of Iceland Working Papers, þar sem birtar eru rannsóknir sem eru stundaðar innan og utan bankans. Rit Seðlabanka Íslands gefin út á árinu 2002 eru talin upp í viðauka aftarlega í þessari ársskýrslu.

Á heimasíðu Seðlabanka Íslands eru birtar rafrænar útgáfur af flestum ritum sem bankinn gefur út. Í sumum tilvikum eru ritin fyrst birt á vefnum. Þar eru ennfremur birtar fréttir, talnalegar upplýsingar undir heitinu Hagtölur Seðlabankans, mánaðarlegt yfirlit efnahagsmála undir heitinu Hagvísar Seðlabanka Íslands og ýmsar aðrar upplýsingar er varða starfsemi bankans. Á árinu 2002 var notendum veittur aðgangur að fjölmörgum tímaröðum í Hagtölum Seðlabankans.

Seðlabankinn gerir sér far um að kynna starfsemi sína fyrir almenningi, m.a. með því að taka á móti námsmönnum og öðrum hópum.

BIRTINGARSTAÐALL ALÞJÓÐAGJALDEYRISJÓÐSINS

Í birtingarstaðli Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (Special Data Dissemination Standard) sem Ísland er aðili að er m.a. gert ráð fyrir því að tiltekna tölfræðilegar upplýsingar birtist innan tilgreinds frests frá þeim tíma sem þær ná til í samræmi við fyrirfram ákveðna birtingaráætlun. Með hliðsjón af þessu birtir Seðlabankinn á vefsíðu sinni áætlun um hvenær upplýsingar verða birtar. Sömu reglu er fylgt við birtingu í Hagtölum Seðlabankans á vefsíðu bankans en þar birtast einnig ýmsar upplýsingar sem ekki heyra undir staðalinn. Auk þess að kveða á um birtingaráætlun gerir staðallinn kröfu til þess að upplýsingarnar sem hann tekur til séu settar fram í samræmi við skilgreiningar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins þannig að tryggt sé að þær séu sambærilegar á milli landa. Á heimasíðu

Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (<http://www.imf.org>) er að finna nánari upplýsingar um birtingarstaðalinn. Á þeirri síðu og sérstakri vefsíðu fyrir upplýsingar um birtingarvenjur þeirra landa sem aðild eiga að staðlinum (<http://dsbb.imf.org>) er greint frá upplýsingamiðlun Seðlabankans og annarra íslenskra stofnana sem skuldbundnar eru til þess að fylgja staðlinum.

KRÖFUR UM GAGNSÆI OG REIKNINGSSKIL ATHAFNA

Kröfur eru nú gerðar til seðlabanka um að þeir geri skýra grein fyrir markmiðum peningastefnu sinnar, framkvæmd hennar og annarri starfsemi sinni. Algengt er að þessar kröfur hafi tengst auknu sjálfstæði bankanna. Seðlabanki Íslands hefur lagt áherslu á að skýra sem best stefnu sína og aðgerðir í peningamálum og mat á aðstæðum í efnahags- og peningamálum í ritum sínum, skýrslum og á heimasíðu. Löggin um Seðlabanka Íslands sem samþykkt voru á Alþingi í maí 2001 leggja bankanum á herðar þá skyldu að gera opinberlega eigi sjaldnar en ársfjórðungslega grein fyrir stefnu sinni í peningamálum og fyrir þróun peningamála, gengis- og gjaldeyrismála og aðgerðum sínum á þeim sviðum. Þetta gerir bankinn í ársfjórðungsriti sínu Peningamálum. Þá hefur Seðlabankinn lagt áherslu á að gera í ársskýrslu sinni grein fyrir ýmsum þáttum í starfsemi sinni auk þess sem jafnan er gerð ítarleg grein fyrir reikningsskilaaðferðum og ýmsum stærðum í skýringum með ársreikningnum. Þá gerir formaður bankastjórnar sérstaklega grein fyrir stefnu bankans á ársfundi hans.

AÐILD SEÐLABANKA ÍSLANDS AÐ STJÓRNUM STOFNANA OG FYRIRTÆKJA

Seðlabanki Íslands á hlut í Reiknistofu bankanna. Í samstarfssamningi frá 1994 kemur fram að bankinn hafi lagt til fimmtung stofnframlags Reiknistofunnar. Á árinu 2001 var Eiríkur Guðnason bankastjóri fulltrúi bankans í stjórn Reiknistofunnar og varafulltrúi Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri bankans. Fulltrúi bankans í öryggis- og endurskoðunarnefnd Reiknistofunnar var Lilja Steinþórsdóttir aðalendurskoðandi. Fulltrúi bankans í samráðsnefnd Reiknistofunnar var Árni Þórðarson deildarstjóri á bókhaldssviði og varamaður Hallgrímur Ásgeirsson staðgengill framkvæmdastjóra á fjármálasviði.

Seðlabanki Íslands á 11% hlut í Eignarhaldsfélagi Verðbréfaþings hf. sem er eigandi Kauphallar Íslands hf. og Verðbréfaskráningar Íslands hf. Tryggvi Pálsson framkvæmdastjóri fjármálasviðs var fulltrúi bankans í stjórnnum þessara félaga á árinu 2002 og varamaður hans var Tómas Örn Kristinsson framkvæmdastjóri peningamálasviðs.

Með yfirstjórn Fjármálaeftirlitsins fer þriggja manna stjórn skipuð af viðskiptaráðherra. Einn stjórnarmanna er skipaður eftir tilnefningu Seðlabanka Íslands. Fulltrúi Seðlabankans í stjórninni frá ársbyrjun 2002 þar til seint í september var Finnur Ingólfsson bankastjóri. Við af

honum sem fulltrúi í stjórninni tók Ingimundur Friðriksson bankastjóri sem verið hafði varamaður. Í stað Ingimundar var Lilja Steinþórsdóttir aðalendurskoðandi skipuð varamaður.

Seðlabanki Íslands á 8% hlut í Fjölgreiðslumiðlun hf. Hallgrímur Ágeirsson staðgengill framkvæmdastjóra fjármálasviðs var fulltrúi bankans í stjórn hennar á árinu 2002.

Seðlabanki Íslands á ekki fulltrúa í stjórn Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta en Sveinbjörn Hafliðason aðallögfræðingur bankans er ritari stjórnarinnar.

Starfsmenn Seðlabanka Íslands eru í Lífeyrissjóði bankamanna. Fulltrúi bankans í stjórn sjóðsins á árinu 2002 var Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri og varafulltrúi hans Tómas Örn Kristinsson framkvæmdastjóri peningamálasviðs.

SAMSTARF VIÐ FJÁRMÁLAEFTIRLITIÐ

Seðlabanki Íslands og Fjármálaeftirlitið eiga náið samstarf. Í lögum um Seðlabankann og um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi segir að þessar stofnanir skuli gera með sér samstarfssamning þar sem kveðið skuli á um samskipti þeirra. Samstarfssamningur var fyrst gerður snemma árs 1999. Hann var síðast endurnýjaður á árinu 2001. Í lögum um Seðlabankann segir ennfremur að hann skuli veita Fjármálaeftirlitinu allar upplýsingar sem hann býr yfir og nýtast kunna í starfsemi Fjármálaeftirlitsins. Stofnanirnar skiptast reglulega á tölfræðilegum og öðrum upplýsingum og bankastjórn Seðlabankans og forstjóri Fjármálaeftirlitsins hittast reglulega á samráðsfundum.

VERKEFNI FYRIR RÍKISSJÓÐ

Í samningi fjármálaráðherra og Seðlabanka Íslands er kveðið á um tiltekin verkefni Seðlabankans fyrir ríkissjóð, svo sem um erlendar lántökur og um þjónustu vegna innlendra lána. Í honum er Seðlabankanum meðal annars falið að annast erlend lánamál ríkissjóðs, eftirlit með erlendum lántökum aðila sem njóta ríkisábyrgðar, bókhald tekinnna erlendra lána ríkissjóðs og umsjón með greiðslu afborgana og vaxta. Viðfangsefni Seðlabankans tengd innlendri lánastarfsemi ríkissjóðs heyra að mestu sögunni til. Samningurinn kveður þó á um að bankinn skuli innleysa markaðsverðbréf ríkissjóðs í samræmi við skilmála þeirra. Samningurinn kveður einnig svo á að starfa skuli samráðsnefnd fjármálaráðuneytisins, Seðlabanka Íslands og Lánasýslu ríkisins. Megintilgangur hennar er að vera vettvangur skoðanaskipta um stöðu og horfur á fjármagnsmörkuðum og um lánamál og lántökuáform ríkissjóðs innanlands og erlendis. Þá kveður samningurinn á um að Seðlabankinn skuli annast launagreiðslur fyrir Lánasýslu ríkisins.

SAMNINGUR FJÁRMÁLARAÐUNEYTIS OG SEÐLABANKA ÍSLANDS UM VIÐSKIPTAREIKNINGA OG VAXTAKJÖR

Á árinu 1992 gerðu fjármálaráðuneytið og Seðlabanki Íslands með sér samning um viðskiptareikninga og vaxtakjör sem fól meðal annars í sér að ríkissjóður hætti að taka lán í Seðlabankanum. Þessi samningur hefur verið endurnýjaður við og við síðan, síðast í september 2001. Í lögum um Seðlabanka Íslands sem samþykkt voru á Alþingi í maí 2001 var lokað fyrir aðgang ríkissjóðs að lánnum í Seðlabankanum. Í gildandi samningi er kveðið á um vaxtakjör á viðskiptareikningum ríkissjóðs í Seðlabankanum. Samkvæmt honum greiðir Seðlabankinn sömu vexti af innstæðu á viðskiptareikningunum og hann greiðir af viðskiptareikningum lánastofnana. Af meðalinnstæðu í mánuði á viðskiptareikningum ríkissjóðs umfram 2,5 ma.kr. greiðir Seðlabankinn vexti sem eru 0,5% lægri en ávöxtun í endurhverfum viðskiptum Seðlabankans við lánastofnanir.

ÞJÓÐHÁTÍÐARSJÓÐUR

Árið 2002 var 25. starfsár Þjóðhátíðarsjóðs. Stofnfé sjóðsins var ágóði af útgáfu Seðlabanka Íslands á þjóðhátíðarmynt frá 1974 og tekjur hafa verið ágóði af útgáfu og sölu annarra minnispeninga. Stjórn sjóðsins skipa fimm fulltrúar. Þrír eru kjörnir af Alþingi, einn tilnefndur af Seðlabankanum og forsætisráðherra skipar þann fimmta, sem jafnframt er formaður sjóðsstjórnar. Skipunartími núverandi stjórnar, sem er fjögur ár, hófst 2002. Formaður er Sigríður Ragna Sigurðardóttir kennari og fulltrúi Seðlabankans Birgir Ísl. Gunnarsson formaður banka- stjórnar. Ritari stjórnar sjóðsins frá upphafi hefur verið Sveinbjörn Hafliðason aðallögfræðingur Seðlabankans. Stjórn sjóðsins ákvað að verja skyldi 5,3 m.kr. til styrkja á árinu 2002 til 31 umsækjanda. Höfuðstóll sjóðsins var tæpar 85 m.kr. í lok ársins 2002.

HÚSNÆÐI BANKANS – BÓKA- OG SKJALASAFN

Í húsi bankans við Kalkofnsveg voru í árslok 2002 til húsa auk Seðlabankans Reiknistofa bankanna og hluti Hagstofu Íslands.

Bóka- og skjalasafn Seðlabanka Íslands er að mestum hluta til húsa í Einholti 4 í Reykjavík. Þar er einnig myntsafn Seðlabankans og Þjóðminjasafns sem opið er almenningi alla virka daga. Tímarita- og handbókasafn er í húsi bankans við Kalkofnsveg. Bókasafn Seðlabankans, sem er mikið heimildasafn um íslensk efnahags- og atvinnu- mál, er skráð í Gegni, skráningarkerfi Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. Í lok árs 2002 voru rúmlega 22 þúsund færslur merktar safninu í Gegni.

AFKOMA SEÐLABANKA ÍSLANDS

Á árinu 2002 nam hagnaður af rekstri Seðlabanka Íslands fyrir framlag til ríkissjóðs 2.141 m.kr. en 785 m.kr. 2001. Eftir framlag til ríkissjóðs nam hagnaðurinn 1.427 m.kr. en 523 m.kr. árið á undan. Þar sem eigið fé bankans var undir því lágmarki sem tilgreint er í lögum, nam framlag til ríkissjóðs þriðjungum hagnaðar reikningsársins, þ.e. 714 m.kr.

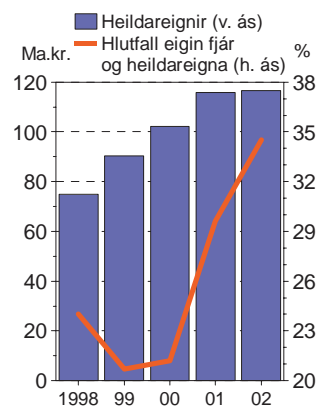
Rekstrarkostnaður Seðlabankans á árinu 2002 að meðtöldum kostnaði við seðla og mynt, nam 1.097 m.kr. og hafði hækkað um 150 m.kr. frá árinu áður. Lögbundið framlag til ríkissjóðs nam 714 m.kr., tryggingagjald nam 30 m.kr. og fasteignagjöld voru 39 m.kr. Opinber gjöld og önnur lögbundin framlög til opinberra aðila námu því samtals 783 m.kr.

Erlendar eignir bankans voru 37,4 ma.kr. í árslok 2002 og höfðu aukist um 557 m.kr. á árinu, þrátt fyrir gengistap að fjárhæð 7,2 ma.kr. Erlendar skuldir til skamms tíma námu hins vegar 16,5 ma.kr. í lok ársins 2002, en voru tæplega 15,0 ma.kr. við árslok 2001. Gengishagnaður erlendra skulda nam aftur á móti 4,6 ma.kr.

Á árinu jukust kröfur bankans á innlánsstofnanir og aðrar fjármálastofnanir um 541 m.kr., sem er minna en síðastliðin tvö ár. Skýringin á því er að skammtímalán í formi daglána þessara stofnana eru engin um áramótin, en námu 4,9 ma.kr í árslok 2001. Endurhverf verðbréf jukust aftur á móti um 5,0 ma.kr. Innstæður innláns- og fjármálastofnana í Seðlabankanum jukust um nær 3,6 ma.kr. á árinu 2002 eða um 18% frá árinu 2001. Í ársbyrjun 2002 var rekstrarformi Kaupþings hf. breytt og varð fyrirtækið innlánsstofnun, Kaupþing banki hf., en við það færðist fyrirtækið úr flokki yfir aðrar fjármálastofnanir yfir í flokk með innlánsstofnunum og skýrir það innbyrðis breytingar í þessum tveimur liðum.

Kröfur Seðlabankans á ríkissjóð og ríkisstofnanir lækkuðu lítillega eða um 328 m.kr., en innstæður ríkissjóðs í Seðlabankanum lækkuðu á hinn bóginn um 10,6 ma.kr. Nettókröfur Seðlabankans á ríkissjóð og ríkisstofnanir lækkuðu því um 10,3 ma.kr. og voru þar með neikvæðar um 20,8 ma.kr. í árslok 2002.

Heildareignir Seðlabankans og eiginfjárlutfall

Seðlar og mynt í umferð námu 12,6% af heildarskuldum bankans í lok ársins 2002 en voru 11,2% í lok ársins á undan. Sem hlutfall af vergri landsframleiðslu er hlutfall seðla og myntar í umferð lægra á Íslandi en í flestum öðrum löndum og hefur verið svo um langt árabíl.

Eigið fé bankans jókst um 5,9 ma.kr. á árinu og nam 40,2 ma.kr. í lok þess. Að stærstum hluta skýrist vöxtur eigin fjár af 4,5 ma.kr. stofnfjárframlagi ríkissjóðs til bankans á árinu. Eiginfjárlutfall bankans var 34,5% í árslok og hafði hækkað úr 29,6% frá árinu áður.

Seðlabankinn býr ávallt við töluverða gengisáhættu. Þannig var 32% af eignum hans í lok árs 2002 í erlendum gjaldmiðlum, en einungis 16% af skuldum hans. Afkoma Seðlabankans er því næm fyrir gengisendurmati eigna og skulda. Gengisendurmatið ræðst af breytingum á gengi krónunnar og nam gjaldfært gengisendurmat á árinu 2002 vegna erlendra eigna og skulda 2,6 ma.kr. Útreikningi verðbreytingafærslu var hætt á árinu, en erlendi hluti hennar myndaði mótvægi við gengishagnað/tap. Færa má rök fyrir því að samsetning efnahagsreiknings Seðlabanka Íslands og sú gengisáhætta sem hann býr við og hefur ekki tók á að verja sig gegn krefjist þess að eiginfjárlutfall hans sé hærra en ella. Í lögum um Seðlabanka Íslands frá 2001 er ákvæði sem tekur tillit til þessa sjónarmiðs og gerir bankanum kleift að byggja upp eigið fé sitt hraðar en hægt hefði verið samkvæmt fyrri lögum. Jafnframt greiddi ríkissjóður inn viðbótarstofnfé á árunum 2001 og 2002 í þessu skyni, að fjárhæð 9 ma.kr. árið 2001 og 4,5 ma.kr. 2002.

Ársreikningur bankans er sýndur aftar í skýrslunni auk ítarlegra skýringa á einstökum liðum, þar með er talin sundurliðun á rekstrar-kostnaði bankans.

BANKARÁÐ

Í lögum um Seðlabanka Íslands nr. 36/2001 sem samþykkt voru á Alþingi í maí 2001 var m.a. kveðið svo á að í bankaráði Seðlabanka Íslands skuli sitja sjö fulltrúar. Bankaráð skal kosið að loknum kosningum til Alþingis. Engar breytingar urðu á bankaráðinu á árinu 2002. Bankaráð hélt 19 fundi á árinu.

BANKASTJÓRN

Finnur Ingólfsson sem skipaður hafði verið bankastjóri í byrjun árs 2000 lét af störfum 30. september 2002 og var ráðinn forstjóri VÍS hf. Áður hafði Finnur m.a. verið iðnaðar- og viðskiptaráðherra og alþingismaður. Forsætisráðherra setti Ingimund Friðriksson aðstoðarbankastjóra í stöðu bankastjóra frá 1. október til óákveðins tíma, þó ekki lengur en til eins árs. Skipunartími Birgis Ísleifs Gunnarssonar sem formanns bankastjórnar rann út í lok janúar 2003 og var hann endurskipaður formaður bankastjórnar frá 1. febrúar 2003 til loka júlí 2006. Fimm ára skipunartími Eiríks Guðnasonar bankastjóra rennur út í lok apríl 2005.

SKIPULAG

Á árinu 2002 skiptist starfsemi bankans í sjö megin svið auk endurskoðunar sviðs (sjá starfsmannayfirlit í lok kaflans). Nokkrar deildir tilheyrðu ekki megin sviðum bankans. Skrifstofa bankastjórnar annast almennt skrifstofuhald fyrir bankastjórn. Þar er einnig umsjón með kynningarstarfsemi og upplýsingamiðlun bankans, ritstjórn ársskýrslu bankans og heimasíðu. Lögfræðingar annast margvíslega samningagerð fyrir hönd bankans og frágang löggæringa og skuldaskjala. Þá taka þeir þátt í undirbúningi laga og reglugerða og gerð lögfræðilegra álita. Safnadeild annast bóka- og skjalasafn bankans auk myntsafns Seðlabankans og Þjóðminjasafns. Bóka- og myntsafn er til húsa í Einholti 4.

Alþjóðasvið annast vörslu gjaldeyrisforðans og erlend lánamál ríkissjóðs. Tengd þessu er umsjón með reglulegum samskiptum við erlend fyrirtæki sem sérhæfa sig í lánshæfismati á alþjóðlegum vettvangi. Þá annast alþjóðasvið regluleg tengsl bankans við Alþjóðagjald-eyrissjóðinn, þar með talið samstarf við Norðurlöndin og Eystrasaltslöndin, og á aðild að útgáfu eins af ritum bankans, Economy of Iceland.

Bókhaldssvið hefur umsjón með færslu aðal bókhalds Seðlabankans, bókhalds Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta og hefur umsjón með Grænlandssjóði. Einnig sér sviðið um bókhald yfir innlausn spariskírteina og erlend lán ríkissjóðs. Þá hefur bókhaldssvið umsjón með SWIFT-kerfi bankans og greiðslum fyrir Seðlabankann, ríkissjóð og ríkisfyrirtæki. Einnig sá bókhaldssvið um færslu bókhalds Þjóðhagsstofnunar á meðan hún var starfrækt.

Viðfangsefni fjármálasviðs lúta að stöðugleika og öryggi fjármála- stofnana og markaða og greiningu á grunnþáttum fjármálakerfisins. Þá annast sviðið verkefni bankans á sviði greiðslumiðlunar. Fjárhirslur bankans heyra undir fjármálasvið. Þær annast m.a. meðferð seðla og myntar, dreifingu í seðlageymslur á landsbyggðinni og afgreiðslu til bankastofnana á höfuðborgarsvæðinu.

Á hagfræðisviði er unnið að rannsóknum á sviði efnahags- og peningamála með sérstakri áherslu á þau svið sem tengjast verkefnum bankans. Þar eru reglulegar verðbólguþáttir bankans undirbúnaðar og samdar álitserðir um stefnu og starfsemi bankans auk greiningar á þróun efnahags- og peningamála. Hagfræðisvið hefur einnig umsjón með útgáfu sumra rita bankans, svo sem Peningamála og Fjármála- tíðinda auk Economy of Iceland.

Starfsemi peningamálasviðs er í aðalatriðum tvíþætt. Í fyrsta lagi undirbýr það vaxtaákvæðanir bankans, safnar upplýsingum um vexti á fjármálamörkuðum innanlands og utan og tekur þátt í samráði við fjármálaráðuneyti og Lánasýslu ríkisins um sölu ríkisverðbréfa. Í öðru lagi annast peningamálasvið öll viðskipti bankans á innlendum gjaldeyris- og peningamörkuðum og skráningu opinbers viðmiðunargengis krónunnar auk þess að vakta millibankamarkað í krónum.

Rekstrarsvið er fjölmennasta svið bankans og skiptist einnig í nokkrar einingar. Rekstrardeild sinnir rekstri og umsýslu eigna og lausa- fjármuna bankans, öryggismálum, innkaupum og gerð rekstraráætlana

og útgjaldaeftirliti. Deildin annast starfsmannahald bankans og launamál og undir hana heyrir margvísleg innanhússþjónusta. Deildin sér einnig um launagreiðslur til starfsmanna Lánasýslu ríkisins og sá ennfremur um launagreiðslur til starfsmanna Þjóðhagsstofnunar á meðan hún var starfrækt. Tölvudeild hefur umsjón með rekstri tölvukerfa bankans og annast hönnun og viðhald hugbúnaðarkerfa bankans.

Á tölfraeðisviði fer fram öll innheimta, úrvinnsla og fyrsta greining gagna frá lánastofnunum um efnahag o.fl. Þar fer einnig fram söfnun upplýsinga um vexti lánastofnana, greiðslumiðlun, verðbréfamiðlun, gjaldeyrishreyfingar vegna uppgjörs þjónustu- og greiðslujafnaðar og erlend lán innlendra aðila. Tölfraeðisvið hefur umsjón með útgáfu tölfraeðilegra gagna á vefsíðu Seðlabankans, Hagtalna Seðlabankans og með samræmdum gagnagrunni hans.

Endurskoðunarvið bankans hefur þá sérstöðu að aðalendurskoðandi er ráðinn af bankaráði en ekki bankastjórn. Endurskoðunarviðið annast endurskoðun og innra eftirlit með starfsemi bankans og sjóða í umsjá hans.

STARFSLIÐ

Á árinu 2002 voru tólf nýir starfsmenn ráðnir til starfa. Þar af voru tveir ráðnir tímabundið í hlutastörf. Einn starfsmaður kom aftur til starfa eftir að hafa verið í tveggja ára leyfi. Alls hættu sjö starfsmenn störfum á árinu, þar af hófu þrír töku eftirlauna. Tveir starfsmenn fengu leyfi frá störfum þannig að í árslok 2002 voru starfsmenn bankans þremur fleiri en í árslok 2001 en starfsgildi voru 2,5 fleiri. Starfsmönnum fjölgaði um þrjá á hagfraeðisviði, um tvo á fjármálasviði og um einn á rekstrarsviði en fækkaði um þrjá á bókhaldssviði. Nýr starfsmaður var ráðinn á bókhaldssvið í ársbyrjun 2003.

Í ársbyrjun 2002 kom Jón Þ. Sigurgeirsson aftur til starfa á alþjóðasviði eftir að hafa verið í leyfi frá bankanum við störf hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum í Washington í tvö ár. Jón var settur framkvæmdastjóri alþjóðasviðs í stað Ólafs Ísleifssonar sem er í tveggja ára leyfi eins og greint var frá í ársskýrslu ársins 2001.

Eftirfarandi þrír starfsmenn hófu töku eftirlauna á árinu 2002: Guðlaug Karlsdóttir sem hóf störf hjá bankanum við póstafræðisvið árið 1958. Á starfsferli sínum hjá bankanum starfaði hún í ýmsum deildum en við starfslok var hún starfsmaður á bókhaldssviði. Hulda Guðnadóttir sem hóf störf hjá bankanum árið 1974. Hún starfaði nánast allan tímann í seðlagreiningu. Sæmundur Örn Sveinsson sem var ráðinn flokksstjóri í öryggisvörslu bankans þegar Seðlabankahúsið við Kalkofnsveg var tekið í notkun árið 1986.

KJARASAMNINGAR

Flestir starfsmenn Seðlabanka Íslands eru í Sambandi íslenskra bankamanna og fá greidd laun samkvæmt kjarasamningi bankamanna. Í ársbyrjun 2001 var gengið frá nýjum kjarasamningi sem gildir til loka september árið 2004. Samningurinn fól m.a. í sér 6,9% grunnkaupshækkun

	Starfs- menn	Starfs- gildi
Aðalskrifstofa	13	12,4
Skrifstofa		
bankastjórnar	3	3,0
Lögfræðingar	2	2,0
Safnadeild	8	7,4
Alþjóðasvið	7	7,0
Bókhaldssvið	10	9,7
Fjármálasvið	17	16,8
Fjármáladeild	5	4,8
Fjárhirslur	12	12,0
Hagfraeðisvið	15	14,8
Peningamálasvið	5	5,0
Rekstrarsvið	40	32,7
Rekstrardeild	33	26,0
Tölvudeild	7	6,7
Tölfraeðisvið	9	9,0
Endurskoðunarvið	3	3,0
Alls	119	110,4

við gildistöku og 3% hækkun um hver áramót eftir það út gildistímann. Jafnframt var í samningnum ákvæði um að allir starfsmenn hækki um einn launaflokk eigi síðar en 1. janúar 2003.

JAFNRÉTTISNEFND

Frá árinu 1996 hefur verið starfandi jafnréttisnefnd í Seðlabanka Íslands, og er fyrsta jafnréttisáætlun bankans einnig frá þeim tíma. Gildandi áætlun var staðfest 2001 og byggðist hún á lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla, nr. 96 frá 22. maí 2000. Jafnréttisnefnd er skipuð tveimur fulltrúum bankastjórnar og tveimur fulltrúum starfsmannafélags bankans. Jafnréttisnefnd skal hafa yfirsýn yfir lög og reglur stjórnvalda um jafnréttismál kynjanna og fylgjast með breytingum á þeim. Þá skal nefndin fylgjast með framkvæmd jafnréttisáætlunar bankans og kanna réttmæti ábendinga um að ekki sé farið að lögum eða reglum um jafnrétti í bankanum. Fulltrúar í jafnréttisnefnd skulu vera reiðubúnir að veita starfsmanni, sem þess óskar, áheyrn vilji hann koma á framfæri ábendingum sem varða viðfangsefni nefndarinnar. Jafnréttisnefnd skilar árlega skýrslu til bankastjórnar um viðfangsefni sín.

STJÓRN SEÐLABANKA ÍSLANDS OG STARFSMENN
31. DESEMBER 2002

Bankaráð

Aðalmenn

Ólafur G. Einarsson fyrrverandi forseti Alþingis, formaður
Davíð Aðalsteinsson bóndi, varaformaður
Hannes Hólmsteinn Gissurarson prófessor
Jón Sigurðsson framkvæmdastjóri
Ragnar Arnalds fyrrverandi alþingismaður
Sigríður Stefánsdóttir sviðsstjóri
Þröstur Ólafsson framkvæmdastjóri

Varamenn

Erna Gísladóttir framkvæmdastjóri
Finnur Þór Birgisson lögfræðingur
Hilmar Gunnlaugsson lögfræðingur
Hörður Zóphaníasson fyrrverandi skólastjóri
Kristín Sigurðardóttir framkvæmdastjóri
Leó Löve lögfræðingur
Tryggvi Friðjónsson forstöðumaður

Bankastjórn

Birgir Ísleifur Gunnarsson, formaður
Eiríkur Guðnason
Ingimundur Friðriksson

Yfirmenn sviða

Alþjóðasvið:	Jón Þ. Sigurgeirsson framkvæmdastjóri
Bókhaldssvið:	Erla Árnadóttir aðalbókari
Endurskoðunarsvið:	Lilja Steinþórsdóttir aðalendurskoðandi
Fjármálasvið:	Tryggvi Pálsson framkvæmdastjóri
Hagfræðisvið:	Már Guðmundsson aðalhogfræðingur ¹
Lögfræðingar:	Sveinbjörn Hafliðason aðallögfræðingur
Peningamálasvið:	Tómas Örn Kristinsson framkvæmdastjóri ¹
Rekstrarsvið:	Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri
Tölfræðisvið:	Sveinn E. Sigurðsson framkvæmdastjóri

---

1. Situr fundi bankaráðs.

Starfsmenn

AÐALSKRIFSTOFA/ LÖGFRÆÐINGAR O.FL.

Skrifstofa bankastjórnar

Ágústa Johnson
Ellen Hrefna Haraldsdóttir
Stefán Jóhann Stefánsson

Lögfræðingar

Sigfús Gauti Þórðarson
Sveinbjörn Hafliðason

Safnadeild

Anton Holt
Bergljót Gyða Helgadóttir
Eva Sóley Sigurðardóttir
Jónas Finnbogason
Magný Gyða Ellertsdóttir
Ólafur Pálmason
Sveinbjörg Rut Helgadóttir
Valborg Stefánsdóttir

ALÞJÓÐASVIÐ

Björn Gunnar Ólafsson
Hallgrímur Ólafsson
Jón Þ. Sigurgeirsson
Lilja D. Alfreðsdóttir
Oddgeir Gunnarsson
Sigurður Sturla Pálsson
Þorbjörn Jónsson

BÓKHALDSSVIÐ

Alf H. Pedersen
Anna S. Árnadóttir
Arndís Leifsdóttir
Árni Þórðarson
Erla Árnadóttir
Halldóra Konráðsdóttir
Ísólfrur Sigurðsson
Jónína Guðbjartsdóttir
Ólöf Jónsdóttir
Runólfrur Sigurðsson

ENDURSKOÐUN

Guðmundur Björnsson
Helga Halldórsdóttir
Lilja Steinþórsdóttir

FJÁRMÁLASVIÐ

Hallgrímur Ásgeirsson
Haukur C. Benediktsson
Pálína Kristinsdóttir
Tryggvi Pálsson
Þór Þráinsson

Fjárhirslur

Auður Gísladóttir
Birna Friðriksdóttir

Björn Björgvinsson
Hannes Haraldsson
Heiðrún Hulda Þórisdóttir
Ingibjörg Jakobsdóttir
Ingveldur S. Kristjánsdóttir
Jóhanna Pétursdóttir
Kolbrún Jóhannsdóttir
Kristján Guðmundsson
María Jenný Jónasdóttir
Stefán Arnarson

HAGFRÆÐISVIÐ

Arnór Sighvatsson
Elín Guðjónsdóttir
Guðmundur Guðmundsson
Guðrún Sigmarsdóttir
Hjördís Dröfn Vilhjálmsdóttir
Kirstín Þ. Flygenring
Kristjón Kolbeins
Lúðvík Elíasson
Magnús Fjalar Guðmundsson
Markús Möller
Már Guðmundsson
Ólafur Klemensson
Rannveig S. Sigurðardóttir
Sif Cortes
Þórarinn G. Pétursson

PENINGAMÁLASVIÐ

Bergur Barðason
Gerður Ísberg
Halldór Sveinn Kristinsson
Kolbrún Guðlaugsdóttir
Tómas Örn Kristinsson

REKSTRARSVIÐ

Anna María Pétursdóttir
Birna K. Jónsdóttir
Hólmfríður M. Ingibergsdóttir
Ingvar A. Sigfússon
Þórður Gautason

Bifreiðastjórn o.fl.

Garðar Halldórsson
Karl G. Smith

Fjölritun og póstur

Hjördís Thorarensen
Hólmgeir H. Hákonarson
Klara Jóhannsdóttir
Loftur Þ. Sigurjónsson
Ólöf Björnsdóttir
Sveinn A. Blöndal

Húsvarsla/viðhald/ræsting

Anna Rós Hauksdóttir
Berglind Þorsteinsdóttir

Bylgja Þorvarðardóttir
Edda Kristjánsdóttir
Eygló Ingvadóttir
Hrönn Hallgrímsdóttir
Inga Lára Ingvarsdóttir
Marteinn Jóhannesson
Ólafía Egilsdóttir
Sigurlaug Jósepsdóttir
Sólveig Kristinsdóttir
Svala Sigurðardóttir
Sören P. Madsen
Vigdís G. Guðmundsdóttir
Þorsteinn Eyjólfsson

Mötuneyti

Guðrún Unnur Guðmundsdóttir
Halla Kristín Björnsdóttir
Ingibjörg Guðmundsdóttir
Margrét Ríkharðsdóttir
Sigurberg Jónsson

Rítarar

Guðrún Haraldsdóttir
Kristín Hjartar
Pálín Dögg Helgadóttir
Sigríður Bogadóttir
Þórey Þórarinsdóttir

Öryggisvarsla

Brynjólfur Samúelsson
Guðleifur Svanbergsson
Gunnlaugur Magnússon
Hannes Ólafsson
Jóhann Gunnar Friðjónsson
Sveinbjörn Kristjánsson
Þorsteinn Þorvaldsson

Tölvudeild

Arnar Freyr Guðmundsson
Einar Örn Ólafsson
Guðmundur Harðarson
Indriði I. Stefánsson
Mark R. Eldred
Takako I. Jónsson
Tryggvi Eyvindsson

TÖLFRÆÐISVIÐ

Anna Sif Gunnarsdóttir
Eiður H. Einarsson
Hrönn Helgadóttir
Jakob Gunnarsson
Kristína Baldursdóttir
Lárus Bollason
Pétur Örn Sigurðsson
Sigfríður Fanney Úlfjótisdóttir
Sveinn E. Sigurðsson

ÁRSREIKNINGUR 2002

Staðfesting yfirstjórnar Seðlabanka Íslands

Bankaráð og bankastjórn Seðlabanka Íslands staðfesta hér með ársreikning bankans fyrir árið 2002 með undirritun sinni.

Reykjavík, 27. febrúar 2003

Áritun bankaráðs

Ólafur G. Einarsson
formaður

Davíð Aðalsteinsson

Hannes Hólmsteinn Gissurarson

Jón Sigurðsson

Ragnar Arnalds

Sigríður Stefánsdóttir

Þröstur Ólafsson

Áritun bankastjórnar

Birgir Ísl. Gunnarsson
formaður

Eiríkur Guðnason

Ingimundur Friðriksson

Erla Árnadóttir
aðalbókari

Lilja Steinþórsdóttir
aðalendurskoðandi

Til bankaráðs og bankastjórnar Seðlabanka Íslands

Ríkisendurskoðun hefur endurskoðað ársreikning Seðlabanka Íslands fyrir árið 2002. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi og skýringar nr. 1 til 14. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum bankans og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð Ríkisendurskoðunar felst í því álit sem hún lætur í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt henni ber að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægileg vissa fái um að ársreikningurinn sé í öllum meginatriðum án annmarka. Endurskoðunin felur m.a. í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskila- aðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Ríkisendurskoðun telur að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit Ríkisendurskoðunar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu bankans á árinu 2002 og efnahag hans 31. desember 2002 og breytingu á handbæru fé á árinu 2002, í samræmi við lög, reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands og góða reikningsskilavenju.

Reykjavík, 27. febrúar 2003

Sigurður Þórðarson
ríkisendurskoðandi

Staðfesting forsætisráðherra

Með skírskotun til yfirlýsinga endurskoðenda og bankaráðs staðfestist reikningurinn hér með.

Reykjavík, 21. mars 2003

Davíð Oddsson
forsætisráðherra

Rekstrarreikningur árið 2002

	Skýringar	2002	2001
Vaxtatekjur			
Af innlendum eignum		7.675.443	7.131.829
Af erlendum eignum		3.051.246	2.668.413
Gengishagnaður		-	970.448
		<u>10.726.689</u>	<u>10.770.690</u>
Vaxtagjöld			
Af innlendum skuldum		4.558.361	4.617.492
Af erlendum skuldum		473.439	1.275.530
Verðbreytingagjöld	1	-	3.201.175
Gengistap		2.554.858	-
		<u>7.586.658</u>	<u>9.094.197</u>
		3.140.031	1.676.493
Hreinar vaxtatekjur			
Aðrar rekstrartekjur			
Aðrar rekstrartekjur.....	14	97.641	132.754
Rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld	6, 12	661.969	567.094
Annar rekstrarkostnaður	13	434.610	317.413
Framlag til Þjóðhagsstofnunar	13	-	61.700
		<u>1.096.579</u>	<u>946.207</u>
		2.141.093	863.040
Hagnaður fyrir óreglulega liði			
Óregluleg gjöld			
Framlag vegna lífeyrisskuldbindinga starfsmanna Þjóðhagsstofnunar	6	-	78.300
		2.141.093	784.740
Hagnaður fyrir framlag til ríkissjóðs			
Framlag til ríkissjóðs.....	7	713.698	261.580
		<u>1.427.395</u>	<u>523.160</u>
Hagnaður ársins			

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Seðlabanki Íslands

<i>EIGNIR</i>	Skýringar	2002	2001
Erlendar eignir			
Bankainnstæður		9.509.784	5.227.523
Gulleign	3	1.726.625	1.752.373
Verðbréf og ríkisvixlar	2	24.093.469	27.422.529
Gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	5	2.049.927	2.420.324
	Erlendar eignir	37.379.805	36.822.749
Innlendar eignir			
<i>Innlánsstofnanir</i>			
Endurhverf verðbréf		69.035.174	50.020.348
Skammtímalán		-	3.902.002
Aðrar kröfur		105.414	130.514
		69.140.588	54.052.864
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>			
Markaðsskráð verðbréf		3.444.631	2.954.340
Endurhverf verðbréf		4.782.032	18.790.011
Skammtímalán		-	1.030.000
		8.226.663	22.774.351
<i>Ríkissjóður</i>			
Markaðsskráð verðbréf		1.815.722	2.144.496
		1.815.722	2.144.496
<i>Aðrir aðilar</i>			
Ýmsir reikningar	2	46.281	76.776
Verðbréf		40.748	28.024
		87.029	104.800
	Innlendar eignir	79.270.002	79.076.511
Eignir alls		116.649.807	115.899.260
Eignir utan efnahags	4		

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Efnahagur 31. desember 2002

<i>SKULDIR OG EIGIÐ FÉ</i>			
	Skýringar	2002	2001
<i>Erlendar skuldir</i>			
Til skamms tíma		16.498.659	14.978.621
Mótvirði við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	5	1.801.984	2.129.520
	<i>Erlendar skuldir</i>	<u>18.300.643</u>	<u>17.108.141</u>
<i>Innlendar skuldir</i>			
Seðlar og mynt		9.589.573	9.173.998
<i>Innlánsstofnanir</i>			
Almennar innstæður		1.164.306	964.651
Bindireikningar		21.836.543	17.677.897
		<u>23.000.849</u>	<u>18.642.548</u>
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>			
Almennar innstæður		75.360	837.309
Bindireikningar		1.257.968	1.288.300
		<u>1.333.328</u>	<u>2.125.609</u>
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>			
Ríkissjóður, viðskiptareikningar		8.770.671	10.987.909
Ríkisstofnanir, viðskiptareikningar		1.978.314	1.575.107
Gjaldeyriseikningar		393.809	4.544.152
Bundin innlán		11.518.624	16.136.533
		<u>22.661.418</u>	<u>33.243.701</u>
<i>Aðrar skuldir</i>			
Ríkissjóður		744.541	265.656
Ýmsir aðilar		339.187	600.341
Lífeyrisskuldbindingar	6	426.360	412.754
		<u>1.510.088</u>	<u>1.278.751</u>
	<i>Innlendar skuldir</i>	<u>58.095.256</u>	<u>64.464.607</u>
<i>Eigið fé</i>			
Stofnfé		13.501.000	9.001.000
Annað eigið fé		26.752.908	25.325.512
	<i>Eigið fé</i>	<u>40.253.908</u>	<u>34.326.512</u>
	8, 9		
Skuldir og eigið fé		<u>116.649.807</u>	<u>115.899.260</u>
Skuldbindingar utan efnahags	11		

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Sjóðstreymi árið 2002

REKSTRARHREYFINGAR	2002	2001
Hagnaður ársins.....	1.427.395	523.160
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé:		
Verðbreytingagjöld.....	-	3.201.175
Verðbætur og gengistap eignaliða.....	(749.666)	(5.112.458)
Gengishagnaður skuldaliða.....	(3.808.495)	4.982.227
Samtals rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé	(4.558.161)	3.070.944
Breyting á rekstrartengdum eignum og skuldum.....	281.768	75.364
Handbært fé frá rekstri	(2.848.998)	3.669.468
FJÁRFESTINGARHREYFINGAR		
Erlendar bankainnstæður, lækkun.....	-	2.215.789
Gulleign, (hækkun).....	(26.505)	(35.947)
Erlend verðbréf og ríkisvixlar, lækkun.....	11.200	6.516.544
Endurhverf verðbréf, (hækkun).....	(5.057.278)	(21.862.660)
Ýmsar kröfur, lækkun.....	705.501	1.771.122
Fjárfestingarhreyfingar samtals	(4.367.082)	(11.395.152)
FJÁRMÖGNUNARHREYFINGAR		
Erlendar skuldir, hækkun.....	5.031.812	(5.372.727)
Seðlar og mynt í umferð, hækkun.....	415.575	501.765
Bindireikningar, hækkun.....	4.128.313	(3.104.633)
Bundin innlán ríkissjóðs, (lækkun).....	(4.617.910)	16.000.000
Stofnfé SÍ, hækkun.....	4.500.000	9.000.000
Fjármögnunarhreyfingar samtals	9.457.790	17.024.405
Breyting á handbæru fé, hækkun.....	8.126.732	9.298.721
Gengistap handbærs fjár, (lækkun).....	(5.885.021)	3.229.467
Handbært fé í ársbyrjun.....	20.743.937	8.215.745
Handbært fé í árslok.....	22.985.648	20.743.932
Aðrar upplýsingar:		
Greitt framlag til ríkissjóðs.....	261.580	667.507

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Skýringar við ársreikning Seðlabankans 2002

---

1. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og ákvæði laga nr. 113/1996 um viðskiptabanka og sparisjóði, reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands nr. 896/2002, sem settar voru á grundvelli ákvæða 32. gr. laga um Seðlabanka Íslands og góða reikningsskilavenju. Hann er byggður á kostnaðarverðsreikningsskilum og gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður að öðru leyti en því að hætt er útreikningi verðbreytingafærslu.
  - Í samræmi við breytingar á lögum um ársreikninga og reglur nr. 896/2002 um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands er útreikningi verðbreytingafærslu hætt. Ef verðbreytingafærsla væri reiknuð á sama hátt og áður væri um að ræða verðbreytingatekjur að fjárhæð 1,8 ma.kr. Hagnaður bankans fyrir framlag til ríkissjóðs næmi 3,9 ma.kr., framlag til ríkissjóðs væri 1,3 ma.kr. og hagnaður árið 2002 hefði orðið 2,6 ma.kr.
  - Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok 2002. Tekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags. Gengishagnaður/gengistap er fært í rekstrarreikning. Bókfærðar eignir bankans eru færðar á markaðsverði.
  - Í verðtrygðum eignum og skuldum bankans eru meðtaldar áfallnar verðbætur í árslok og er í því sambandi miðað við viðeigandi vísitölur í janúar 2003. Í rekstrarreikningi eru verðbætur færðar með vöxtum af innlendum eignum.
  - Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna er gjaldfært í rekstrarreikningi á kaupári skv. reglum nr. 896/2002.
  - Í sjóðstreymi er handbært fé skilgreint sem þær eignir og skuldir sem eru lausar á tveimur bankadögum og eru notaðar við daglega sjóðstjórn Seðlabankans. Handbært fé þannig skilgreint sýnir laust fé bankans í árslok.
2. Seðlabanki Íslands á 1.000 hluti í Alþjóðagreiðslubankanum (Bank for International Settlements), sem verðlagðir eru á 2.500 gullfranka hver hlutur. Fjórðungur bréfanna hefur verið greiddur samtals að verðmæti 98 m.kr. Eignarhlutir bankans eru færðir undir liðnum *erlendar eignir/verðbréf og ríkisvixlar*.
  - Eignarhluti bankans í þremur hlutafélögum eru færðir undir liðnum *aðrir aðilar/ýmsir reikningar* í efnahagsreikningi.

Reikningsskilaaðferðir

Eignarhlutir

	<i>Eignar- hlutur</i>	<i>Bókfært verð, m.kr.</i>
Eignarhaldsfélagið Verðbréfabing hf.	11%	5,6
Fjölgreiðslumiðlun hf.	8%	1,2
Snorrabraut 29 hf.		
Fræðslumiðstöð bankanna	15%	<u>2,7</u>
		<u>9,5</u>

Erlendar eignir og gulleign

3. Í árslok 2002 voru erlendar eignir bankans 37,4 ma.kr. en 36,8 ma.kr. í lok ársins á undan. Meðtalin í þessari stöðu er gulleign bankans sem var 62.516 únsur. Gullið er í árslok 2002 metið á síðasta markaðsverði ársins í London sem var USD 342,75 úsan eða kr. 27.619. Heildareign bankans í gulli nam í árslok 1,7 ma.kr. Gulleign bankans jókst á árinu um 958 únsur, sem samsvarar leigutekjum ársins, en gullið er að mestum hluta leigt út gegn gjaldi.

Eignir utan efnahags

4. Í samræmi við 3. gr. reglna nr. 896/2002 um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands eru varanlegir rekstrarfjármunir gjaldfærðir á kaupári eða byggingarári. Þeir koma því ekki fram í efnahagsreikningi.
- Í árslok 2002 átti bankinn eftirtaldar fasteignir, sem voru metnar þannig (í m.kr.):

	<i>Fasteigna- og lóðamat</i>	<i>Tryggingamat</i>
Kalkofnsvegur 1	1.981	2.900
Einholt 4	186	256
Ægisíða 54 (50%)	21	22
Aðrar eignir	12	17
	<u>2.200</u>	<u>3.195</u>

- Að auki átti bankinn eftirtalda fjármuni í árslok 2002, sem voru metnir þannig (í m.kr.):

Bifreiðar – áætlað markaðsverð	14
Vélar, tölvur, húsbúnaður og listaverk – tryggingamat ..	387
Bóka- og myntsafn – tryggingamat	<u>124</u>
	<u>525</u>

- Aðild Seðlabanka Íslands að Reiknistofu bankanna er ekki eignfærð í ársreikningi. Að formi til er um að ræða sameiginlegan rekstur á vegum allra banka og sparisjóða landsins samkvæmt samningi þar um. Í samstarfssamningi kemur fram að Seðlabanki Íslands hafi lagt til fimmtung stofnframlags Reiknistofu bankanna.
- Seðlabanki Íslands hafði í árslok 2002 umsaminn aðgang að lánaþyrirgreiðslu erlendra fjármálastofnana að upphæð USD 730 m., sem svarar til u.þ.b. 59 ma.kr.

- Seðlabankinn gerði framvirkan samning í ágúst 2002, þar sem bankinn skuldbatt sig til að selja gjaldeyri fyrir íslenskar krónur. Fyrsti hluti sammingsins var efndur 2002, en 15. janúar og 28. mars 2003 mun bankinn selja gjaldeyri og fá greiddar ISK 1,4 ma.kr. Áfallnir vextir og áfallinn gengishagnaður af þessum samningi er tekjufært og fært til eignar í ársreikningi, alls að fjárhæð 105 m.kr.

5. Úthlutaður kvóti Íslands við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn (IMF) nam 117,6 millj. SDR í lok ársins 2002. Allt að 25% er greitt í SDR, *erlendar eignir/gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn*, en afgangurinn í gjaldmiðli þjóðarinnar (10,8 ma.kr.). Gjalddeyrisstaða bankans við sjóðinn nam 18,6 millj. SDR. Úthlutun sérstakra dráttarréttinda við sjóðinn var 16,4 millj. SDR.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

Eignir:

	SDR	ISK/m.kr.
Kvóti Seðlabanka Íslands	117.600.000	12.871,3
Inneign IMF hjá SÍ	-99.017.670	-10.837,5
	18.582.330	2.033,8
Viðskiptareikningur IMF hjá		
Seðlabanka Íslands	598	0,1
Gjalddeyrisstaða SÍ hjá IMF	18.582.928	2.033,9
Áfallnir vextir af gjalddeyrisstöðu .	40.357	4,4
	18.623.285	2.038,3
SDR við sjóðinn	106.061	11,6
	18.729.346	2.049,9

Skuldir:

	SDR	ISK/m.kr.
Mótvirði úthlutaðra SDR	16.409.000	1.795,9
Viðskiptareikningar IMF hjá SÍ ...	598	0,1
Áfallnir vextir	54.343	5,9
	16.463.941	1.801,9

6. Samkvæmt mati tryggingastærðfræðings námu skuldbindingar Seðlabanka Íslands vegna eftirlauna fyrrverandi bankastjóra, maka þeirra og forstjóra Þjóðhagsstofnunar samtals 344 m.kr. í árslok 2002. Framlag bankans árið 2002 er 51,5 m.kr.
- Samkvæmt tryggingafræðilegu mati námu lífeyrisskuldbindingar vegna fyrrverandi starfsmanna Þjóðhagsstofnunar 78,3 m.kr. í árslok 2001 og voru þær færðar undir liðnum *aðrar skuldir/lífeyrisskuldbindingar* í efnahagsreikningi. Til að mæta hækkun þessara skuldbindinga er framlagið hækkað skv. neysliverðsvísitölu og almennum launahækkunum samtals um 3,9 m.kr.
  - Heildarframlög vegna lífeyrisskuldbindinga árið 2002 eru því 55,4 m.kr.

Lífeyrisskuldbindingar

- Fyrirverandi starfsmaður bankans hefur höfðað mál á hendur honum vegna eftirlaunaskuldbindinga. Dóms er að vænta á fyrri hluta árs 2003.

Framlag til ríkissjóðs

7. Framlag til ríkissjóðs, skv. 34. gr. laga nr. 36/2001, reiknast sem 2/3 hluta hagnaðar bankans ef lágmarksskilyrðum um fjárhæð eigin fjár er fullnægt. Eigið fé bankans var undir þessum mörkum í árslok 2002. Framlagið reiknast því 1/3 hluti hagnaðar skv. sömu lagagrein og nemur 714 m.kr.

Sundurliðun eigin fjár

8. Í árslok 2002 nam eigið fé bankans 40,3 ma.kr., en 34,3 ma.kr. í árslok 2001. Hækkunin skýrist á eftirfarandi hátt (í m.kr.):

M.kr.

Eigið fé í ársbyrjun	34.326,5
Framlag ríkissjóðs til stofnfjár	4.500,0
	<u>38.826,5</u>
Afkoma ársins	1.427,4
Eigið fé í árslok	<u>40.253,9</u>

Meðal eigin fjár er stofnfé bankans að fjárhæð 9.001 m.kr. Eftir framlag ríkissjóðs til stofnfjár bankans nemur það 13,5 ma.kr. í árslok 2002.

Þróun afkomu bankans

9. Á síðastliðnum fimm árum hefur eigið fé bankans breyst eins og eftirfarandi tafla sýnir (tölur í milljónum króna á verðlagi hvers árs):

	1998	1999	2000	2001	2002
Eigið fé í ársbyrjun	16.654	17.969	18.682	21.602	34.327
Arðsjóður í ársbyrjun	(1.412)	(1.557)	(1.702)	(1.847)	-
	<u>15.242</u>	<u>16.412</u>	<u>16.981</u>	<u>19.755</u>	<u>34.327</u>
Framlag ríkissjóðs til stofnfjár				9.000	4.500
Framlag í arðsjóð	-	(145)	(145)	-	-
Verðbreytingagjöld	191	391	1.885	3.201	-
Hagnaður fyrir framlag	1.510	916	1.702	785	2.141
Framlag til ríkissjóðs	(531)	(594)	(668)	(262)	(714)
Arðsjóður fluttur í óráðstafað eigið fé	-	-	-	1.847	-
	<u>16.412</u>	<u>16.980</u>	<u>19.755</u>	<u>34.327</u>	<u>40.254</u>
Arðsjóður í árslok	1.557	1.702	1.847	-	-
Eigið fé í árslok	<u>17.969</u>	<u>18.682</u>	<u>21.602</u>	<u>34.327</u>	<u>40.254</u>
Heildareign í árslok (millj. kr.)	74.975	90.291	102.076	115.899	116.650
Hlutfall eigin fjár og heildareigna í %	24,0	20,7	21,2	29,6	34,5

10. Á árinu 2002 námu heildarlaun og þóknarir til bankaráðs og bankastjórnar 46 m.kr. Bankastjórnar fá ekki greidda þóknun fyrir setu í stjórnnum og nefndum sem stofnanir og fyrirtæki á fjármála-markaði standa sameiginlega að eða sem Seðlabankinn tilnefnir fulltrúa í skv. lögum.

Laun og þóknarir til yfirstjórnar

11. Seðlabanki Íslands er skuldbundinn til að greiða útistandandi 75% af heildarandvirði hlutabréfa í Alþjóðagreiðslubankanum (Bank for International Settlements, BIS), verði kallað eftir því. Sú fjárhæð nemur 293 m.kr.

Skuldbindingar utan efnahagsreiknings

- Í gildi er samningur um skammtímalánafyrirgreiðslu við seðlabanka Norðurlandanna að Finnlandi undanskildu. Seðlabankinn hefur skv. honum skuldbundið sig til að lána allt að 100 milljónir evra, en getur fengið að láni allt að 200 milljónir evra.
- Seðlabankinn gerði framvirkan samning í ágúst 2002, þar sem bankinn skuldbatt sig til að selja dollara, pund, yen og evrur fyrir krónur á þremur gjalddögum. Fyrsti hluti sammingsins var efndur 2002, en 15. janúar og 28. mars 2003 mun bankinn selja gjaldeyri samtals að fjárhæð USD 7,9 milljónir, GBP 1,2 milljónir, JPY 186 milljónir og EUR 6,1 milljón.

12. Laun og launatengd gjöld hækkuðu um 17% á árinu. Stærsta hlutann af því má rekja til hækkunar á framlagi til lífeyrisskuldbindinga bankans. Laun hækkuðu um 8%, sem rekja má til umsaminnar 6% launahækkunar samkvæmt kjarasamningi bankamanna svo og fjölgunar starfsmanna bankans vegna aukinna verkefna.

Laun og launatengd gjöld

	2002 Þús. kr.	2001 Þús. kr.
Laun	513.489	476.055
Framlag til lífeyrisskuldbindinga	55.407	8.624
Launatengd gjöld	93.073	82.415
	<u>661.969</u>	<u>567.094</u>

Annar rekstrarkostnaður

13. Aðkeypt þjónusta stóð því sem næst í stað, en liðurinn eignir og lausafjármunir hækkaði um 18%. Stærstan hluta þeirrar hækkunar má rekja til viðhalds á húseign bankans að Kalkofnsvegi 1 og endurnýjunar tölvulagna.

	2002 Þús. kr.	2001 Þús. kr.
Aðkeypt þjónusta		
Sérfræðistörf	5.870	5.671
Póst- og símagjöld	16.784	14.699
Auglýsingar	2.779	2.647
Upplýsingamiðlun	22.594	20.162
Tölvuvinnsla	35.024	34.954
Öryggisvarsla	9.154	8.482
Aðkeyptur akstur	3.312	3.206
	<u>95.517</u>	<u>89.821</u>
Eignir og lausafjármunir		
Húsnæði	4.086	3.692
Rafmagn og hiti	8.611	8.411
Hreingerningar og ræstivörur	6.179	6.792
Viðhald o.fl.	41.893	11.895
Fasteignagjöld	38.938	40.179
Tryggingar	6.792	5.999
Tölvu- og skrifstofubúnaður	19.214	20.295
Viðhald og viðgerð búnaðar	5.500	5.647
Bóka- og myntsafn, listaverk	12.387	13.542
Bifreiðar	-1.900	2.370
Bifreiðarekstur	4.324	5.223
	<u>146.024</u>	<u>124.045</u>
Ýmsir rekstrarliðir		
Ritföng, prentun o.fl.	4.306	3.544
Gestamóttaka og fundahöld	9.158	12.020
Ferðakostnaður	28.662	28.627
Fræðslumál	12.771	11.912
Starfsmannaþjónusta	11.676	8.282
Útgáfustarfsemi	12.309	10.099
Óskiptur kostnaður	3.359	2.820
	<u>82.241</u>	<u>77.304</u>

Aðrir rekstrarliðir

Kostnaður við prentun seðla og myntsláttu er mjög breytilegur frá ári til árs. Til að ná fram hagstæðu verði við prentun seðla og myntsláttu er pantað magn til nokkurra ára í senn. Á árinu 2002 voru bæði prentaðir nýir seðlar og slegin mynt.

	2002	2001
	Þús. kr.	Þús. kr.
Kostnaður við seðla og mynt	103.423	17.508
Sérstök verkefni og fjárframlög	7.405	8.735
	<u>110.828</u>	<u>26.243</u>
Annar rekstrarkostnaður samtals	<u>434.610</u>	<u>317.413</u>

Framlag til Þjóðhagsstofnunar

Með lögum nr. 36/2001 um Seðlabanka Íslands féll 50% kostnaðarhlutdeild hans vegna rekstrar Þjóðhagsstofnunar niður frá og með 1. janúar 2002.

14. Lækkun á öðrum rekstrartekjum nam 26%. Stærstan hluta þess má rekja til þess að umsjón spariskírteina er ekki lengur hjá Seðlabanka Íslands. Þó voru umtalsverðar tekjur um 54 m.kr. á síðasta ári vegna rafvæðingar spariskírteinaflokka, en því verkefni er lokið. Viðurlög vegna vanefnda á lausafjárskyldu viðskiptabanka og sparisjóða hækkuðu frá árinu áður.

Aðrar rekstrartekjur

	2002	2001
	Þús. kr.	Þús. kr.
Húsaleiga	47.410	45.079
Umsjón spariskírteina ríkissjóðs	5.367	54.427
Gíróafgreiðslugjöld	30.044	27.429
Viðurlög vegna lausafjárskyldu	10.281	1.359
Aðrar tekjur	4.539	4.460
Aðrar rekstrartekjur samtals	<u>97.641</u>	<u>132.754</u>

VIÐAUKAR

FJÁRMÁLAANNÁLL 2002

Janúar 2002

Hinn 9. janúar var tilkynnt að Kaupþing hf. hefði undirritað viljayfirlýsingu um kaup á sænska verðbréfafyrirtækinu Aragon Holding AB. Gert var ráð fyrir að kostgæfnisathugun lyki í janúar og að þá yrði endanlega gengið frá viðskiptunum.

Hinn 11. janúar var Kaupþingi hf. veitt viðskiptabankaleyfi. Þann 28. desember 2001 var samþykkt á hluthafafundi hjá Kaupþingi hf. að breyta samþykktum félagsins svo að unnt yrði að veita Kaupþingi viðskiptabankaleyfi. Meðal þess sem hluthafafundurinn samþykkti var að bæta orðinu banki aftan við heiti félagsins. Nafn félagsins eftir breytingu er Kaupþing banki hf. og starfar það samkvæmt lögum um viðskiptabanka og sparisjóði.

Hinn 20. janúar tóku gildi breytingar á starfrækslutíma stórgreiðslukerfis sem starfrækt er af Seðlabanka Íslands. Stórgreiðslukerfið verður starfrækt frá kl. 8.45 til kl. 18.00 og lágmarksupphæð greiðslufyrimæla er 25 milljónir króna.

Í fjárákualögum 2001 sem samþykkt voru á Alþingi í desember fólst m.a. heimild til þess að ríkissjóður legði Seðlabanka Íslands til stofnfé að fjárhæð 9 ma.kr. á árinu 2001. Framlagið var greitt í lok ársins. Í fjárlögum 2002 sem einnig voru samþykkt í desember fólst heimild til þess að greiða 4,5 ma.kr. stofnfjárframlag til bankans á árinu 2002.

Febrúar 2002

Hinn 11. febrúar var undirritaður samningur á milli Seðlabanka Íslands og Union Bank of Norway um lánsheimild að fjárhæð 200 milljónir Bandaríkjadala sem samsvaraði á þeim tíma tæplega 21 milljarði króna. Samningurinn er til fimm ára og felur í sér hagstæð kjör fyrir Seðlabankann. Samningurinn við Union Bank of Norway kemur til viðbótar

sambærilegum samningum um lánsheimildir við nokkrar aðrar fjármála- stofnanir.

Hinn 15. febrúar staðfesti alþjóðlega matsfyrirtækið Fitch lánshæfis- einkunnina AA- fyrir ríkissjóð Íslands vegna lána í erlendri mynt. Fyrir- tækið staðfesti jafnframt lánshæfiseinkunnir fyrir skuldbindingar í ís- lenskum krónum en þær eru AAA fyrir langtímaskuldbindingar og F1+ fyrir skammtímalán. Horfur um lánshæfiseinkunnir vegna langtímalána voru taldar neikvæðar en voru áður stöðugar.

Mars 2002

Hinn 5. mars tilkynnti Seðlabanki Íslands um fyrirhugaðar breytingar á hæfi verðbréfa í endurhverfum viðskiptum.

Hinn 8. mars setti bankastjórn Seðlabanka Íslands formlegar reglur um millibankamarkað með gjaldeyrisskiptasamninga. Reglurnar tóku gildi 15. mars 2002.

Hinn 13. mars var tilkynnt að ákveðið hafi verið að binda endi á það ferli sem staðið hafði um skeið og miðaði að því að selja umtalsverðan hlut í Landssíma Íslands hf. til kjölfestufjórðings. Sölu hlutabréfa ríkis- ins verður haldið áfram um leið og aðstæður á fjármálamarkaði leyfa.

Hinn 26. mars tilkynnti bankastjórn Seðlabanka Íslands um lækun á vöxtum bankans í endurhverfum verðbréfaviðskiptum og á innstæðum lánastofnana í Seðlabankanum um 0,5 prósentur frá 1. apríl.

Apríl 2002

Hinn 1. apríl féllu í gjalddaga spariskírteini ríkissjóðs, RS02-0401, að fjárhæð 10 ma.kr. Í kjölfar gjalddagans jókst laust fé í umferð og lækkuðu vextir á millibankamarkaði umtalsvert.

Hinn 1. apríl var samkomulag um greiðslu þóknunar til viðskiptavaka á gjaldeyrismarkaði framlengt um þrjá mánuði.

Hinn 16. apríl tilkynnti matsfyrirtækið Moody's Investors Service að minnkandi þjóðhagslegt ójafnvægi styddi óbreytt mat á horfum fyrir lánshæfiseinkunn íslenska ríkisins. Helstu ástæður fyrir óbreyttum horf- um á lánshæfiseinkunnum Íslands, sem eru Aa3 á lánnum í erlendri mynt og Aaa á skuldabréfaútgáfu ríkissjóðs í íslenskum krónum, eru þróað hagkerfi, háar og jafnar þjóðartekjur á mann og stöðugt stjórn mála- ástand. Skipulagsumbætur liðins áratugar juku fjölbreytni í efnahags- lífinu, leiddu til mikils hagvaxtar, verðstöðugleika og verulega minni skulda hins opinbera.

Hinn 30. apríl tilkynnti Seðlabanki Íslands lækun stýrivaxta og annarra vaxta sinna um 0,3 prósentur hinn 1. maí 2002.

Maí 2002

Hinn 8. maí var tilkynnt að fjármálaráðherra hefði falið Lánasýslu ríkisins að gefa út nýjan flokk óverðtryggðra ríkisbréfa. Ríkisbréfaflokkurinn er til 11 ára með lokagjalddaga í maí árið 2013 og verður lengsti óverðtryggði flokkurinn á íslenskum fjármálamarkaði til þessa.

Hinn 21. maí lækkaði bankastjórn Seðlabanka Íslands ávöxtun í endurhverfum viðskiptum bankans við lánastofnanir um 0,5 prósentur. Daglánavextir bankans voru lækkaðir um 0,5 prósentur en vextir á innstæðum á viðskiptareikningum lánastofnana í bankanum lækkaðir um 0,2 prósentur.

Hinn 28. maí ákvað ríkisstjórn Íslands að halda almennt útböð á hlutabréfum í Landsbanka Íslands hf. Áformað var að selja 20% heildarhlutafjár í bankanum í þessum áfanga og lækka þannig eignarhlut ríkissjóðs úr rúmum 68% í rúmlega 48%. Salan fór fram í júní og gengu áformin að fullu eftir.

Júní 2002

Hinn 18. júní var tilkynnt að bankastjórn Seðlabanka Íslands hefði ákveðið að lækka vexti bankans í endurhverfum viðskiptum við lánastofnanir um 0,3 prósentur í 8,5% frá 25. júní. Aðrir vextir bankans lækkuðu einnig um 0,3 prósentur frá 21. júní ef frá eru taldir vextir á innstæðum á viðskiptareikningum lánastofnana í Seðlabankanum sem haldið var óbreyttum.

Júlí 2002

Hinn 1. júlí var lögð af opinber skráning Seðlabanka Íslands á gengi fyrri gjaldmiðla þeirra landa sem tekið hafa upp evru.

Hinn 5. júlí tók gildi ný gengisskráningarvog. Gengisskráningarvog er endurskoðuð árlega í ljósi samsetningar utanríkisviðskipta árið áður.

Hinn 10. júlí óskaði framkvæmdanefnd um einkavæðingu, fyrir hönd viðskiptaráðherra, eftir tilkynningum frá áhugasömum fjárfestum um kaup á a.m.k. 25% hlut í Landsbanka Íslands hf. og Búnaðarbanka Íslands hf. Leitað var eftir fjárfesti, innlendum eða erlendum, með það að markmiði að efla bankann og samkeppni á íslenskum fjármálamarkaði. Tekið var fram að framangreindur hlutur yrði einungis seldur í öðrum bankanum ef viðunandi verð fengist og viðræður leiddu til sölu. Stefnt væri að því að hlutur í hinum bankanum yrði seldur síðar á árinu.

Hinn 19. júlí var tilkynnt að Íbúðalánasjóður og Lánasýsla ríkisins hefðu gert með sér samning um að Lánasýslan taki að sér eftirlit með framkvæmd samnings Íbúðalánasjóðs við viðskiptavaka hús- og húsnæðisbréfa á eftirmarkaði fyrir tímabilið 1. júlí 2002 til 30. júní 2003. Mun eftirlit Lánasýslunnar með framkvæmdinni hefjast mánudaginn 22. júlí.

Ágúst 2002

Hinn 1. ágúst lækkaði bankastjórn Seðlabanka Íslands ávöxtun í endurhverfum viðskiptum bankans við lánastofnanir um 0,6 prósentur. Daglánavextir bankans voru lækkaðir um 0,6 prósentur en vextir á innstæðum á viðskiptareikningum lánastofnana í bankanum lækkaðir um 0,3 prósentur.

Hinn 30. ágúst tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,3 prósentu vaxtalækkun. Vaxtalækkunin tók gildi þann 1. september. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 7,6%.

September 2002

Hinn 10. september var tilkynnt að ráðherranefnd um einkavæðingu hefði ákveðið að ganga til viðræðna við Samson eignarhaldsfélag ehf. um kaup á umtalsverðum hlut í Landsbanka Íslands hf. Jafnframt var ákveðið að hefja frekari undirbúning fyrir sölu á umtalsverðum hlut í Búnaðarbanka Íslands hf.

Hinn 18. september tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentu vaxtalækkun. Vaxtalækkunin tók gildi þann 21. september. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 7,1%.

Hinn 30. september keypti Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis alla hluti Kaupþings banka hf. í Frjálsa fjárfestingarbankanum hf.

Október 2002

Hinn 15. október tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,3 prósentu vaxtalækkun. Vaxtalækkunin tók gildi þann 21. október. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 6,8%.

Hinn 21. október var tilkynnt að framkvæmdanefnd um einkavæðingu og Samson eignarhaldsfélag ehf. hefðu náð samkomulagi um kaup Samson ehf. á 45,8% hlutabréfa í Landsbanka Íslands hf. Eftir þessi viðskipti verður eignarhlutur ríkisins í Landsbanka Íslands hf. um 2,5%. Í kjölfar samkomulagsins var ákveðið að halda áfram sölufurli vegna hlutabréfa ríkisins í Búnaðarbanka Íslands hf. Valdír voru tveir hópar fjárfesta til frekari viðræðna.

Hinn 22. október hækkaði matsfyrirtækið Moody's Investors Service lánshæfismat skuldabréfa og bankainnstæðna í erlendri mynt vegna skuldbindinga Íslands í Aaa sem er hæsta einkunn sem gefin er. Ísland hafði áður einkunnina Aa3.

Hinn 23. október undirritaði Landsbankinn samkomulag þess efnis að bankinn skuldbindi sig til að kaupa a.m.k. 55% hlut í SP-Fjármögnun hf. Meðal seljanda bréfanna eru Sparisjóðabankinn og SPRON.

Nóvember 2002

Hinn 5. nóvember var tilkynnt að ráðherranefnd um einkavæðingu hefði ákveðið að gengið yrði til viðræðna við hóp fjárfesta sem samanstóð af Eignarhaldsfélaginu Andvöku, Eignarhaldsfélaginu Samvinnutryggingum, Vátryggingafélagi Íslands hf., Kaupfélagi Skagfirðinga svf., Keri hf. og Samvinnulífeyrissjóðnum auk einnar eða fleiri erlendra fjármálastofnana um kaup á umtalsverðum hlut í Búnaðarbanka Íslands hf. Ákvörðun þessi var byggð á forsendum framkvæmdanefndar um einkavæðingu og mati breska bankans HSBC á þeim gögnum sem borist höfðu frá þeim tveimur aðilum sem nefndin hafði átt í viðræðum við.

Hinn 6. nóvember tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun sem tók gildi 11. nóvember. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 6,3%.

Hinn 12. nóvember hóf Hagstofa Íslands að birta tvær kjarnavísitölur til að mæla undirliggjandi verðbólguþróun. Í yfirlýsingu ríkisstjórnar og Seðlabanka Íslands frá 27. mars 2001 um verðbólguþróun og breytta gengisstefnu var gert ráð fyrir því að þess yrði farið á leit við Hagstofu Íslands að hún reiknaði eina eða fleiri vísitölur sem nota mætti til að meta undirliggjandi verðlagsþróun eins og nánar yrði samið um á milli Hagstofunnar og Seðlabankans. Kjarnavísitölur 1 og 2 eru afrakstur þeirrar vinnu. Báðar eru byggðar á sama grunni og vísitala neysluverðs en hin fyrri undanskilur verð grænmetis, ávaxta, búvöru og bensíns og hin síðari til viðbótar verð opinberrar þjónustu.

Hinn 18. nóvember tilkynnti matsfyrirtækið Standard & Poor's að það hefði breytt horfum um láns hæfi Íslands úr neikvæðum í stöðugar. Um leið staðfesti fyrirtækið láns hæfiseinkunnir Íslands, bæði einkunnina AA+/A-1+ fyrir lán í íslenskum krónum og A+/A-1+ fyrir lán í erlendri mynt. Helstu ástæður fyrir breyttu mati voru bætt ytri staða íslenska þjóðarbúsins, árangur sem náðst hafði í sölu ríkisbankanna og áframhaldandi góð afkoma bankanna að afloknu skeiði sem einkenndist af útlánaþenslu.

Desember 2002

Hinn 10. desember var tilkynnt að sænska fjármálaeftirlitið hefði veitt samþykki sitt fyrir yfirtöku Kaupþings banka hf. á JP Nordiska bankanum í Stokkhólmi. Þar með var yfirtöku Kaupþings banka á JP Nordiska lokið.

Hinn 12. desember tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun sem tók gildi 17. og 21. desember. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 5,8%.

FRÉTTIR SEÐLABANKA ÍSLANDS ÁRIÐ 2002

Nr. 1	9. janúar	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 2	16. janúar	Breyting á starfrækslutíma stórgreiðslukerfis
- 3	6. febrúar	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 4	12. febrúar	Erlendur lánsamningur Seðlabanka Íslands
- 5	15. febrúar	Fitch staðfestir lánshæfiseinkunn Íslands í AA flokki; horfur nú taldar neikvæðar í stað stöðugra
- 6	6. mars	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 7	7. mars	Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins 2001
- 8	11. mars	Mat S.Í. á efnahagslegum áhrifum virkjana og álversbyggingar
- 9	25. mars	Ný heimasíða Seðlabanka Íslands
- 10	26. mars	Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 11	3. apríl	Álit sendinefndar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins
- 12	5. apríl	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 13	16. apríl	Moody's Investor Service: Minnkandi þjóðhagslegt ójafnvægi styður óbreytt mat á horfum fyrir lánshæfiseinkunn Íslands, Aa3, á lánum í erlendri mynt
- 14	30. apríl	Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 15	3. maí	Standard & Poor's: Lánshæfismat Íslenska ríkisins óbreytt, horfur um matið enn neikvæðar
- 16	7. maí	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 17	16. maí	Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 18	6. júní	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 19	6. júní	Greiðslujöfnuðurinn við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins janúar-mars 2002
- 20	7. júní	Leiðrétt tafla um erlenda stöðu þjóðarbúsins í mars 2002
- 21	18. júní	Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 22	1. júlí	Seðlabanki Íslands hættir að skrá gengi eldri gjaldmiðla evrulanda
- 23	3. júlí	Skýrsla Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um Ísland
- 24	4. júlí	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 25	5. júlí	Endurskoðun á gengisskráningarvog krónunnar
- 26	1. ágúst	Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 27	7. ágúst	Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 28	27. ágúst	Kaup S.Í. á gjaldeyri á innlendum millibankamarkaði
- 29	30. ágúst	Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 30	5. september	Greiðslujöfnuðurinn við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins, janúar-júní 2002

- 31 5. september Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 32 18. september Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 33 30. september Seðlabanki Íslands innkallar aura
- 34 30. september Ársfundur Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og Alþjóðabankans
- 35 4. október Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 36 15. október Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 37 21. október Bandaríska matsfyrirtækið Moody's hækkar lánshæfismat á erlendum lánum Íslands í Aaa
- 38 6. nóvember Seðlabanki Íslands lækkar vexti
- 39 6. nóvember Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 40 12. nóvember Rit um opinberan gjaldmiðil
- 41 18. nóvember Matsfyrirtækið Standard & Poor's breytir mati sínu á horfum á lánshæfi Íslands úr neikvæðum í stöðugar
- 42 5. desember Greiðslujöfnuðurinn við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins, janúar-september 2002
- 43 5. desember Helstu liðir í efnahagsreikningi S.Í.
- 44 12. desember Seðlabanki Íslands lækkar vexti

Auk þess sem að ofan er talið voru vikulega gefnar út fréttir af uppboðum á endurhverfum verðbréfasamningum og ennfremur fréttir á ensku um verðbólguþpár, vaxtabreytingar og fleira.

RITASKRÁ SEÐLABANKA ÍSLANDS ÁRIÐ 2002

Rit á íslensku:

Ársskýrsla 2001

Peningamál 2002, fjögur hefti

Rit á ensku:

Annual Report 2001

Monetary Bulletin 2002, þrjú hefti

The Economy of Iceland 2002, eitt hefti

Central Bank of Iceland Working Papers No. 16: Wage and price formation in a small open economy: Evidence from Iceland eftir Þórarín G. Pétursson

Central Bank of Iceland Working Papers No. 17: Inflation and unemployment in Iceland in the light of natural-rate theory eftir Gylfa Zoëga

Central Bank of Iceland Working Papers No. 18: Small open economy model with domestic resource shocks: Monetary union vs. floating exchange rate eftir Tór Einarsson

Central Bank of Iceland Working Papers No. 19: Regional business cycles and the natural rate of unemployment eftir Howard J. Wall og Gylfa Zoëga

Central Bank of Iceland Working Papers No. 20: Renewable resources in an endogenously growing economy: Balanced growth and transitional dynamics eftir Lúðvík Elíasson og Stephen J. Turnovsky

TÖFLUVIÐAUKI

EFNISYFIRLIT TÖFLUVIÐAUKA

Bls.		
75	1. tafla	Yfirlit
76	2. tafla	Þjóðhagsstærðir
78	3. tafla	Greiðslujöfnuður við útlönd
80	4. tafla	Greiðslujöfnuður við útlönd – ársfjórðungsyfirlit
80	5. tafla	Löng erlend lán og skuldabréfaútgáfa erlendis
81	6. tafla	Staða þjóðarbúsins út á við
81	7. tafla	Erlend staða Seðlabankans og innlánsstofnana
81	8. tafla	Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar
82	9. tafla	Vísitölur verðlags
83	10. tafla	Fjármál hins opinbera
84	11. tafla	Yfirlit yfir fjármál ríkissjóðs
84	12. tafla	Sala ríkisverðbréfa
85	13. tafla	Eignir og skuldir ríkissjóðs
85	14. tafla	Skipting seðla og myntar eftir stærðum í árslok
86	15. tafla	Greiðslumiðlun
86	16. tafla	Úr reikningum Seðlabankans
87	17. tafla	Úr reikningum innlánsstofnana
87	18. tafla	Úr reikningum bankakerfisins
88	19. tafla	Innlán og útlán innlánsstofnana
89	20. tafla	Lánaflokkun innlánsstofnana
89	21. tafla	Efnahagsyfirlit fjárfestingarlánasjóða
90	22. tafla	Lánaflokkun fjárfestingarlánasjóða
90	23. tafla	Útlán einstakra fjárfestingarlánasjóða
91	24. tafla	Greiðsluyfirlit lífeyrissjóða
91	25. tafla	Lánakerfið
92	26. tafla	Eignir lífeyrissjóða
92	27. tafla	Útboð skuldabréfa
93	28. tafla	Staða markaðsverðbréfa
94	29. tafla	Reikningar verðbréfasjóða
95	30. tafla	Reikningar hlutabréfasjóða
95	31. tafla	Gengi erlendra gjaldmiðla samkvæmt skráningu Seðlabanka Íslands
96	32. tafla	Yfirlit yfir hlutafjármarkað
97	33. tafla	Helstu meðalnafnvextir hjá viðskiptabönkum og sparisjóðum
98	34. tafla	Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu
98	35. tafla	Bindiskylduhlutföll
99	36. tafla	Almennir inn- og útlánsvextir við Seðlabanka Íslands
100	37. tafla	Ávöxtun á peninga- og skuldabréfamarkaði
101	38. tafla	Dæmi um árlega ávöxtun og raunvexti nokkurra inn- og útlána innlánsstofnana og dráttarvextir 1961-2002
102	39. tafla	Efnahagsreikningur Seðlabankans

2. tafla. Þjóðhagsstærðir

	VLF á verði hvers árs (m.kr.)	Magnbreytingar frá fyrra ári í %									
		Einka- neysla	Sam- neysla	Fjár- muna- myndun	Þjóðar- útgjöld	Út- flutn- ingur	Inn- flutn- ingur	Verg lands- framl.	Verg þjóðar- framl.	Vergar þjóðar- tekjur	VPT á mann
1961.....	99,87	-0,3	2,1	-22,8	-0,6	-0,3	-9,1	-0,1	-0,1	3,3	0,7
1962.....	119,8	10,9	6,5	14,6	4,5	20,1	20,3	8,3	8,8	9,1	7,2
1963.....	143,2	11,3	6,6	31,0	16,2	7,5	18,7	10,3	10,3	10,4	8,3
1964.....	182,9	9,0	9,5	18,8	14,5	5,1	13,5	9,9	9,8	12,4	10,4
1965.....	221,0	7,7	6,8	-1,4	8,1	7,4	6,9	7,3	7,1	10,6	8,6
1966.....	265,4	13,3	7,8	15,4	10,5	6,7	14,8	8,7	8,7	8,7	6,9
1967.....	269,3	1,5	8,0	11,6	5,1	-12,7	6,3	-1,3	-1,5	-4,5	-6,0
1968.....	289,4	-5,4	5,6	-8,8	-7,7	-6,4	-9,0	-5,5	-5,9	-6,2	-7,4
1969.....	358,2	-5,1	3,2	-23,7	-6,7	17,4	-13,6	2,4	2,4	2,7	1,8
1970.....	448,2	16,0	8,8	7,2	10,4	16,5	27,9	7,5	8,0	12,2	11,5
1971.....	570,3	17,2	7,6	42,4	28,8	-8,2	24,6	13,1	13,2	15,5	14,4
1972.....	716,5	7,3	14,5	0,9	-1,8	14,5	0,5	6,2	5,4	6,0	4,4
1973.....	1.006	5,3	8,5	22,4	12,8	8,7	20,3	6,8	6,6	11,6	9,9
1974.....	1.464	10,3	8,5	7,9	13,9	-2,7	12,5	5,7	5,2	1,5	0,2
1975.....	2.091	-9,6	9,3	-8,8	-5,5	2,6	-12,8	0,6	-0,8	-5,1	-6,3
1976.....	2.941	5,4	5,0	-2,7	-3,5	13,1	-3,6	6,0	5,2	9,0	8,0
1977.....	4.247	12,9	2,2	11,5	15,0	8,9	20,6	8,8	9,1	12,1	11,3
1978.....	6.584	9,0	7,1	-5,8	2,1	15,2	3,6	5,9	5,5	6,1	5,3
1979.....	9.728	2,8	5,5	-1,5	3,5	6,3	2,5	4,9	5,2	1,5	0,5
1980.....	16.182	3,4	2,1	13,5	5,7	2,7	3,0	5,7	5,4	4,4	3,2
1981.....	25.276	6,2	7,5	1,2	5,6	3,2	7,1	4,3	4,0	3,5	2,3
1982.....	39.582	5,0	5,9	0,1	5,0	-8,9	-0,6	2,2	1,8	1,3	0,0
1983.....	68.242	-5,6	4,7	-12,7	-8,6	11,0	-9,7	-2,2	-3,1	-3,7	-4,9
1984.....	89.144	3,7	0,6	9,4	6,4	2,4	9,1	4,1	3,6	3,4	2,4
1985.....	120.899	4,2	6,5	1,0	2,7	11,1	9,4	3,3	3,3	2,9	2,1
1986.....	161.217	6,9	7,3	-1,9	4,5	5,9	0,9	6,2	6,5	8,9	8,1
1987.....	209.114	16,2	6,5	19,1	15,7	3,3	23,3	8,6	8,7	10,7	9,4
1988.....	256.645	-3,8	4,7	-0,1	-0,6	-3,6	-4,6	-0,1	-0,6	-0,9	-2,4
1989.....	308.192	-4,2	3,0	-7,8	-4,4	2,9	-10,3	0,3	-0,1	-1,6	-2,7
1990.....	370.925	0,5	4,4	2,6	1,5	0,0	1,0	1,1	1,2	0,5	-0,2
1991.....	401.372	2,9	3,1	3,3	3,8	-5,9	5,3	0,1	1,9	1,9	0,7
1992.....	401.025	-3,1	-0,7	-11,1	-4,6	-1,9	-5,9	-3,3	-3,1	-3,1	-4,2
1993.....	413.330	-4,7	2,3	-10,7	-3,8	7,0	-7,7	0,8	-0,7	-0,7	-1,7
1994.....	439.108	2,9	4,0	0,6	2,1	9,9	4,2	4,0	3,4	3,4	2,6
1995.....	452.139	2,2	1,8	-1,1	2,2	-2,1	4,0	0,1	0,8	0,8	0,3
1996.....	485.192	5,4	1,2	25,7	7,2	9,9	16,7	5,2	4,5	4,6	4,0
1997.....	512.679	5,1	2,5	10,0	5,5	5,7	8,5	4,7	2,9	5,6	4,8
1998.....	567.572	10,1	3,4	33,0	13,5	0,6	21,9	5,5	7,7	7,7	6,6
1999.....	606.558	7,3	4,4	-3,7	4,0	4,0	4,2	3,9	3,8	3,8	2,5
2000.....	658.284	4,0	3,7	14,8	6,7	5,0	8,0	5,5	4,6	3,4	1,9
2001 ¹	744.190	-3,0	3,2	-4,4	-3,0	7,8	-9,0	3,6	3,0	3,1	1,7
2002 ²	781.957	-1½	3	-14½	-3¼	4¼	-4	-¼	1¼	1½	¾

1. Bráðabirgðatölur. 2. Áætlun Seðlabanka Íslands í febrúar 2003. Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

2. tafla. Þjóðhagsstærðir, frh.

Undirlíðir fjármunamyndunar, magnbreytingar frá fyrra ári í %			Verðbreytingar frá fyrra ári í %			Hlutföll af landsframleiðslu í %						
Atvinnu- vegir	Starfsemi Íbúðar- hús opinbera	Starfsemi hins opinbera	VLF	Einka- neysla	Við- skipta- kjör ¹	Einka- neysla	Sam- neysla	Fjár- muna- myndun	Út- flutn- ingur	Við- skipta- jöfnuður	Þjóðhags- legur sparnaður	
-27,7	-23,5	13,1	13,7	10,0	7,0	60,6	10,1	24,3	42,8	2,2	28,0	
15,4	12,7	15,7	10,8	9,0	0,5	61,1	10,0	25,6	46,5	3,0	28,0	
36,6	27,9	13,4	8,3	8,4	-0,4	61,7	10,6	29,4	42,5	-1,4	27,0	
21,7	10,6	23,3	16,2	14,4	6,8	60,2	10,7	30,1	38,2	-1,8	28,4	
-8,4	5,4	19,7	12,6	8,1	7,8	57,9	10,6	27,8	37,4	1,1	30,6	
19,7	11,1	6,8	10,5	10,0	0,7	60,1	10,8	29,2	33,9	-1,2	28,3	
13,9	9,6	5,6	2,8	4,1	-1,9	62,6	11,9	32,7	28,9	-8,4	24,6	
-7,2	-12,8	-7,3	13,7	13,5	-0,2	62,6	12,7	33,0	32,6	-8,8	23,3	
-27,5	-22,0	-8,9	20,9	21,6	-3,7	58,3	12,2	26,0	44,6	1,1	27,7	
8,3	1,1	14,6	16,4	11,1	8,8	60,1	12,7	25,3	46,4	1,5	26,2	
60,0	12,9	26,3	12,6	8,0	11,4	59,7	13,1	30,6	38,6	-6,8	26,3	
-7,7	24,7	5,1	18,3	14,7	-2,1	58,5	14,5	29,6	36,1	-2,4	25,7	
14,9	47,1	9,7	31,5	26,1	10,1	55,4	14,1	32,3	36,7	-2,6	29,4	
21,7	-13,5	-0,4	37,7	37,6	-6,6	57,7	15,7	34,2	32,4	-10,6	25,3	
-7,8	-7,0	-18,1	41,9	55,5	-11,1	56,8	16,0	33,3	34,4	-10,2	24,9	
-5,6	2,0	3,2	32,7	29,9	7,8	55,3	15,3	29,1	35,6	-1,5	27,0	
15,8	5,5	2,1	32,7	27,6	7,0	55,1	15,4	28,1	34,0	-2,3	27,4	
-6,2	-3,0	-10,3	46,4	43,3	0,3	55,5	16,3	25,1	37,7	1,2	25,7	
0,3	-1,9	-8,6	40,8	46,3	-8,6	56,5	16,8	24,3	39,2	-0,7	24,1	
15,6	7,5	18,7	52,5	55,6	-2,8	57,6	16,5	25,4	34,9	-1,9	24,0	
3,4	-9,8	15,7	49,8	51,1	-0,5	59,2	16,7	24,6	33,9	-4,0	21,5	
-4,4	9,4	2,9	53,3	52,0	-0,8	60,3	17,5	24,6	31,5	-7,9	19,0	
-15,2	-9,1	-9,7	76,2	82,1	-1,3	60,1	17,7	21,7	39,1	-1,9	18,3	
11,0	10,4	1,0	25,4	31,4	0,6	62,7	16,5	21,7	37,9	-4,6	16,3	
6,9	-13,6	7,1	31,3	32,6	-0,9	63,9	17,5	21,1	40,3	-3,9	14,6	
3,9	-13,9	-3,5	25,5	20,1	5,4	61,5	17,8	19,2	38,4	0,5	17,3	
21,9	14,2	11,3	19,5	15,9	4,3	63,9	18,6	20,4	34,3	-3,4	15,2	
-9,1	14,9	21,2	22,8	25,4	-0,8	62,8	19,7	19,7	31,8	-3,5	15,0	
-13,8	2,8	-1,2	19,8	23,3	-3,9	61,7	19,6	19,0	34,5	-1,3	15,1	
6,0	-0,6	-1,3	16,8	17,0	-2,0	58,8	19,7	20,7	33,7	-2,1	18,1	
5,5	-4,1	7,3	8,1	6,7	3,5	59,7	20,3	20,9	31,3	-4,0	17,2	
-16,5	-3,4	-3,6	3,3	3,6	-0,4	59,9	20,9	19,2	30,3	-2,4	16,8	
-21,9	-5,2	14,4	2,1	3,6	-4,2	57,4	21,4	17,4	32,8	0,7	18,6	
1,2	4,1	-4,7	2,0	1,5	0,1	56,4	21,4	16,9	35,9	1,9	18,9	
8,7	-8,7	-12,4	2,8	1,9	1,2	57,1	21,9	16,7	35,7	0,7	18,1	
46,1	7,1	-3,7	2,1	2,4	-3,0	57,4	21,8	20,2	36,4	-1,8	18,4	
17,8	-9,3	6,6	3,3	1,9	2,6	57,2	22,0	20,2	37,2	-1,7	18,4	
39,0	-1,1	22,9	5,0	0,9	5,7	57,4	22,5	24,5	36,0	-7,0	17,7	
-5,8	0,3	0,9	2,8	2,6	-0,8	59,1	23,4	22,3	35,0	-7,0	15,2	
14,9	10,5	18,1	2,9	4,5	-2,7	59,2	23,8	23,8	35,2	-10,3	13,8	
-9,3	12,9	-0,7	9,1	8,1	0,3	54,9	23,6	22,3	40,8	-4,3	17,7	
-21	2	-6½	5½	5¼	½	54	24¼	19	39¾	½	19½	

3. tafla. Greiðslujöfnuður við útlönd

M.kr.	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ¹
<i>Viðskiptajöfnuður</i>	-9.123	-39.491	-42.608	-67.120	-29.031	1.772
<i>Vörur, þjónusta og þáttatekjur</i>	-8.885	-38.488	-41.883	-66.358	-28.072	690
Útflutningur	198.080	212.723	221.494	243.235	320.833	327.203
Innflutningur	-206.965	-251.211	-263.377	-309.593	-348.905	-326.513
<i>Vörur og þjónusta, nettó</i>	3.231	-25.841	-29.316	-47.005	-3.648	13.859
Útflutningur	190.948	204.214	212.166	231.632	303.631	307.320
Innflutningur	-187.717	-230.055	-241.482	-278.637	-307.279	-293.461
<i>Vöruskiptajöfnuður</i>	254	-25.019	-22.382	-37.480	-5.936	12.720
Útfluttar vörur f.o.b.	131.213	136.592	144.928	149.272	196.582	203.393
Sjávarafurðir	93.648	99.233	97.682	94.497	122.046	127.682
Al og ksiljárn	18.906	21.629	25.668	31.572	44.412	43.511
Skip og flugvélar	5.201	2.245	6.390	3.136	3.311	2.330
Annað	13.458	13.485	15.188	20.067	26.813	29.870
Innfluttar vörur f.o.b.	-130.959	-161.611	-167.310	-186.752	-202.518	-190.673
Fjárfestingarvörur	-32.704	-42.223	-41.356	-44.204	-44.233	-38.489
Flutningatæki	-18.015	-25.945	-29.288	-31.824	-28.181	-25.871
Eldsneyti og olía	-9.868	-8.027	-8.900	-17.250	-17.677	-15.940
Rekstrarvörur	-33.460	-41.123	-38.970	-43.236	-55.429	-53.967
Neysluvörur o.fl.	-36.912	-44.293	-48.796	-50.238	-56.998	-56.406
<i>Þjónustujöfnuður</i>	2.977	-822	-6.934	-9.525	2.288	1.139
Útflutt þjónusta alls	59.735	67.622	67.238	82.360	107.049	103.927
Samgöngur	25.735	31.109	30.819	40.833	50.878	51.848
Flug	17.380	22.692	23.097	30.194	37.782	38.957
Skip	355	8.417	7.722	10.639	13.096	12.891
Ferðalög	12.316	14.633	16.070	17.967	22.881	22.844
Önnur þjónusta	21.684	21.880	20.349	23.560	33.290	29.235
Fjarskiptajónusta	1.673	1.336	696	820	2.337	704
Tryggingar	377	402	414	435	577	606
Opinber þjónusta	8.344	7.557	7.531	8.457	8.091	7.666
Annað	11.290	12.585	11.708	13.848	22.285	20.259
Innflutt þjónusta alls	-56.758	-68.444	-74.172	-91.885	-104.761	-102.788
Samgöngur	17.916	-22.766	-25.622	-32.697	-37.106	-39.564
Ferðalög	-22.893	-28.049	-31.487	-37.082	-36.401	-33.263
Önnur þjónusta	-15.949	-17.629	-17.063	-22.106	-31.254	-29.961
Fjarskiptajónusta	-1.738	-1.451	-529	-155	-2.742	-3.429
Tryggingar	-918	-931	-740	-432	-714	-1.748
Opinber þjónusta	-845	-1.202	-1.077	-1.205	-1.560	-1.645
Annað	-12.448	-14.045	-14.717	-20.314	-26.238	-23.139
<i>Þáttatekjur, nettó</i>	-12.116	-12.647	-12.567	-19.353	-24.424	-13.169
Tekjur	7.132	8.509	9.328	11.603	17.202	19.883
Launatekjur	4.128	4.742	4.901	5.516	5.772	5.417
Vextir og ávöxtun hlutafjár	3.004	3.767	4.427	6.087	11.430	14.466
Ávöxtun hlutafjár ²	381	636	2.134	2.578	8.068	10.608
Vaxtatekjur	2.623	3.131	2.293	3.509	3.362	3.858
Gjöld	-19.248	-21.156	-21.895	-30.956	-41.626	-33.052
Launagjöld	-391	-293	-341	-844	-533	-702
Vextir og ávöxtun hlutafjár	-18.857	-20.863	-21.554	-30.112	-41.093	-32.350
Ávöxtun hlutafjár ²	-2.122	-2.285	-783	-1.593	-28	-1.801
Vaxtagjöld	-16.735	-18.578	-20.771	-28.519	-41.065	-30.549
<i>Rekstrarframlög, nettó</i>	-238	-1.003	-725	-762	-959	1.082
Opinberir aðilar	-718	-675	-661	-813	-1.169	-916
Einkaaðilar	480	-328	-64	51	210	1.998
Gengisvísitala (31. des. 1994 = 100)	97,8	96,2	96,0	96,1	115,4	112,0

3. tafla. Greiðslujöfnuður við útlönd (frh.)

M.kr.	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ¹
Fjármagnsjöfnuður	17.631	45.784	57.106	71.917	31.994	1.732
Fjárframlög, nettó	14	-324	-57	-222	362	-122
Fjármagnshreyfingar ³	17.617	46.108	57.163	72.139	31.632	1.854
Hreyfingar án forða	14.433	48.369	62.509	66.368	26.813	7.518
Bein fjárfesting, nettó	6.520	5.246	-4.094	-17.534	-17.895	-12.062
Innlendra aðila erlendis	-3.976	-5.273	-8.918	-30.966	-34.449	-23.781
Nýfjárfesting	-2.598	-1.728	-4.917	-31.714	-29.658	-22.769
Endurfjárfesting	-41	-138	-1.212	-418	-4.731	-5.547
Lánahreyfingar	-1.337	-3.407	-2.789	1.166	-60	4.535
Erlendra aðila á Íslandi	10.496	10.519	4.824	13.432	16.554	11.719
Nýfjárfesting	4.791	11.274	6.728	16.682	21.357	11.557
Endurfjárfesting	1.400	818	-3.846	-1.299	-1.734	145
Lánahreyfingar	4.305	-1.573	1.942	-1.951	-3.069	17
Verðbréfavíðskipti, nettó	-17.186	-16.759	42.475	39.421	60.841	20.519
Erlend verðbréf	-14.375	-21.471	-32.392	-50.369	-5.643	-28.200
Hlutfé	-12.805	-17.937	-26.785	-49.947	-5.812	-23.750
Skuldaskjöl	-1.570	-3.534	-5.607	-422	169	-4.450
Skuldabréf	-1.731	-3.419	-5.046	639	-2.182	-4.513
Peningabréf	161	-115	-561	-1.061	2.351	63
Innlend verðbréf	-2.811	4.712	74.867	89.790	66.484	48.719
Hlutfé	-60	981	4.026	-3.350	4.266	1.521
Skuldaskjöl*)	-2.751	3.731	70.841	93.140	62.218	47.198
Skuldabréf	2.520	4.169	43.905	88.932	33.210	51.373
Peningabréf	-5.271	-438	26.936	4.208	29.008	-4.175
Afleiðuvíðskipti, nettó	-66	-72	166	-93	0	0
Eignir (-aukning)	-66	-66	4.265	1.218	0	0
Skuldir*)	0	-6	-4.099	-1.311	0	0
Annað fjármagn	25.165	59.954	23.962	44.574	-16.133	-939
Eignir (- aukning)	-11.575	270	-12.662	-7.112	-34.655	-37.160
Innstæður og lán	-6.345	-2.271	-12.325	-5.681	-33.929	-39.048
Viðskiptakröfur	-1.385	-1.368	-337	-1.431	-726	1.888
Annað	-3.845	3.909	0	0	0	0
Skuldir *)	36.740	59.684	36.624	51.686	18.522	36.221
Lán	34.155	62.215	33.957	51.791	23.012	29.670
Löng lán	21.387	63.198	36.410	27.795	30.288	-24.117
Stutt lán	12.768	-983	-2.453	23.996	-7.276	53.787
Viðskiptaskuldir	2.147	-297	2.002	79	-3.102	-243
Annað	438	-2.234	665	-184	-1.388	6.794
Gjaldeyrisforði (- aukning)	3.184	-2.261	-5.346	5.771	4.819	-5.664
Skekkiur og vantalið	-8.508	-6.293	-14.498	-4.797	-2.963	-3.504
*) Markaðsskuldabréf, lán og aðrar skuldir:						
Fjármagnsinnstreymi, nettó	33.989	63.415	107.465	144.826	80.740	83.419
Langtímalán, nettó	23.907	67.367	80.315	116.727	63.498	27.256
Seðlabankinn	0	0	0	0	0	0
Hið opinbera	4.876	-3.093	-5.970	4.712	41.451	20.753
Innlánsstofnanir	9.104	47.439	61.231	76.053	-5.093	-1.299
Aðrir	9.927	23.021	25.054	35.962	27.140	7.802
Skammtímaskuldir, nettó	10.082	-3.952	27.150	28.099	17.242	56.163
Seðlabankinn	-27	3.909	-176	10.740	-5.800	4.823
Hið opinbera	-5.271	-438	11.573	11.456	720	-4.429
Innlánsstofnanir	12.657	-12.461	-5.209	-2.105	17.984	56.713
Aðrir	2.723	5.038	20.962	8.008	4.338	-944
Meðalgengi USD = krónur	70,76	70,92	72,22	78,65	97,57	91,38
Meðalgengi SDR = ISK	97,34	96,21	98,70	103,55	124,08	118,10

1. Bráðabirgðatölur. 2. Arðgreiðslur og endurfjárfesting hagnaðar í beinni fjárfestingu. 3. Allar liðir sýna nettóhreyfingu. Flæði til landsins er með jákvæðu formerki og stafar af lækku á erlendri eign eða skuldaaukningu, en flæði frá landinum er með neikvæðu formerki, þ.e. eignaukning eða endurgreiðsla skulda.

4. tafla. Greiðslujöfnuður við útlönd – ársfjórðungsfirlit

M.kr.	2001				2002 ¹			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Viðskiptajöfnuður	-18.716	-10.535	-6.701	6.921	-776	-946	4.075	-581
Vöruskiptajöfnuður.....	-7.110	-2.341	-5.133	8.648	5.734	4.761	250	1.975
Útfluttar vörur f.o.b.....	45.463	45.367	47.687	58.065	53.388	53.713	47.761	48.531
Innfluttar vörur f.o.b.....	-52.573	-47.708	-52.820	-49.417	-47.654	-48.952	-47.511	-46.556
Þjónustujöfnuður	-2.899	-737	5.320	604	-676	-1.593	4.431	-1.023
Útflutt þjónusta, alls.....	19.301	26.452	36.631	24.665	23.136	24.937	32.322	23.532
Innflutt þjónusta, alls.....	-22.200	-27.189	-31.311	-24.061	-23.812	-26.530	-27.891	-24.555
Samgöngur, nettó	2.396	3.233	4.694	3.449	2.653	3.276	4.161	2.194
Ferðalög, nettó.....	-4.086	-4.928	-349	-4.157	3.433	-3.300	143	-3.829
Önnur þjónusta, nettó.....	-1.209	958	975	1.312	104	-1.569	127	612
Jöfnuður þáttatekna	-8.792	-7.163	-6.580	-1.889	-5.446	-3.978	-2.775	-970
Rekstrarframlög.....	85	-294	-308	-442	-388	-136	2.169	-563
Fjármagnsjöfnuður	21.102	-12.370	19.383	3.879	9.548	7.678	-18.436	2.942
Fjárframlög.....	88	148	100	26	-24	-5	-32	-61
Fjármagnshreyfingar.....	21.014	-12.518	19.283	3.853	9.572	7.683	-18.404	3.003
Eignabreytingar (- aukning).....	-14.261	-28.532	-1.310	-25.825	-5.726	-35.060	-30.264	-23.755
Skuldahreyfingar.....	35.275	16.014	20.593	29.678	15.298	42.743	11.860	26.758
Hreyfingar án forða.....	20.786	-17.283	20.714	2.596	10.506	9.829	-4.773	-8.044
Bein fjárfesting, nettó.....	-1.595	-13.325	-219	-2.756	-1.074	-3.030	-1.634	-6.324
Verðbréfavíðskipti, nettó.....	7.114	8.035	919	44.773	-6.058	33.898	2.576	-9.897
Aðrar fjármagnshreyfingar.....	15.267	-11.993	20.014	-39.421	17.638	-21.039	-5.715	8.177
Löng lán, nettó	3.579	21.831	6.070	-1.192	-5.312	-13.765	-15.229	10.189
Annað fjármagn, nettó	11.688	-33.824	13.944	-38.229	22.950	-7.274	9.514	-2.012
Gjaldeyrisforði (- aukning).....	228	4.765	-1.431	1.257	-934	-2.146	-13.631	11.047
Skekkjur og vantalið, nettó	-2.386	22.905	-12.682	-10.800	-8.772	-6.732	14.361	-2.361
Gengisvísitala (31. des. 1994 = 100).....	103,9	115,8	117,9	123,7	118,1	111,7	109,3	109,5

1. Bráðabirgðatölur.

5. tafla. Löng erlend lán og skuldabréfaútgáfa erlendis

Staða í árslok í m.kr.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ¹
Löng erlend lán, alls.....	241.873	265.175	336.578	404.243	585.227	752.714	671.822
Seðlabankinn	0	0	0	0	0	0	0
Híð opinbera.....	119.881	123.255	121.905	110.515	131.271	194.219	189.828
Ríkissjóður.....	113.716	112.111	103.773	89.692	102.963	152.552	148.806
Sveitarfélög.....	6.165	11.144	18.132	20.823	28.308	41.667	41.022
Innlánsstofnanir.....	17.143	26.360	74.065	133.728	298.796	342.910	309.061
Aðrar lánastofnanir	43.308	49.200	56.344	60.388	21.129	34.131	16.325
Atvinnufyrirtæki.....	61.541	66.360	84.264	99.612	134.031	181.454	156.608
Gengi Bandaríkjadals.....	66,71	71,98	69,32	72,35	84,47	102,95	80,58
Erlend lán (á meðalgengi ársins) sem							
hlutfall af vergri landsframléiðslu (%).....	50,2	51,4	57,9	66,0	82,9	96,3	92,6
hlutfall af útflutningstekjum (%)	132,6	134,2	156,2	183,0	227,5	225,0	221,3
Greiðslubyrði í % af útflutningstekjum	22,6	19,2	21,6	26,9	37,2	46,7	48,1
Afborganir	14,3	12,1	14,4	18,8	27,5	36,1	40,2
Vaxtagreiðslur	8,3	7,1	7,2	8,1	9,7	10,6	7,9

1. Bráðabirgðatölur.

6. tafla. Staða þjóðarbúsins út á við

Staða í árslok í ma.kr.	Bein fjárfesting			Markaðsverðbréf			Önnur erlend staða			Hrein staða við útlönd	
	Eignir	Skuldir	Nettó	Eignir	Skuldir	Nettó	Eignir	Skuldir	Nettó	Ma.kr.	% af VLF
1993.....	8,3	8,5	-0,2	3,0	112,6	-109,6	45,9	178,5	-132,6	-242,4	-55,6
1994.....	10,2	8,7	1,5	8,1	128,4	-120,3	41,2	152,5	-111,3	-230,0	-52,6
1995.....	11,7	8,4	3,3	12,9	138,6	-125,8	41,1	144,6	-103,5	-226,0	-50,6
1996.....	16,1	13,3	2,8	17,6	147,6	-130,0	53,4	153,9	-100,5	-227,8	-47,3
1997.....	19,6	24,2	-4,6	35,1	146,8	-111,6	60,3	190,7	-130,3	-246,6	-47,8
1998.....	23,7	32,3	-8,6	67,1	152,5	-85,5	61,7	256,8	-195,1	-289,2	-49,8
1999.....	33,0	34,9	-1,9	137,6	226,2	-88,6	73,5	288,6	-215,0	-305,5	-49,5
2000.....	56,2	41,5	14,6	186,3	346,7	-160,4	73,3	375,3	-302,0	-447,8	-63,1
2001.....	95,4	71,6	23,8	202,5	468,0	-265,5	119,7	472,4	-352,7	-594,4	-76,0
2002 ¹	114,7	73,8	40,8	169,8	464,9	-295,1	142,2	432,3	-290,2	-544,4	-75,0

1. Bráðabirgðatölur.

7. tafla. Erend staða Seðlabankans og innlánsstofnana

Í m.kr.	Seðlabankinn				Innlánsstofnanir ³			Gengi USD
	Gjald- eyris- forði ¹	Erlendar eignir ²	Erlendar skuldir	Nettó- staða	Erlendar eignir	Erlendar skuldir	Nettó- staða	
1993.....	30.862	31.139	2.677	28.462	6.825	43.003	-36.178	72,63
1994.....	20.326	24.360	9.398	14.962	8.105	31.308	-23.203	68,21
1995.....	20.543	25.808	11.498	14.310	5.395	27.403	-22.008	65,14
1996.....	30.778	36.150	5.050	31.100	8.330	46.056	-37.726	66,71
1997.....	27.793	33.274	5.418	27.856	12.399	67.164	-54.765	71,98
1998.....	29.753	35.138	9.072	26.066	12.201	106.257	-94.056	69,32
1999.....	35.787	37.051	4.900	32.151	19.563	162.766	-143.203	72,35
2000.....	34.231	34.440	15.765	18.675	28.608	352.829	-324.221	84,47
2001.....	36.572	36.824	14.978	21.846	51.486	425.474	-373.988	102,95
2002.....	37.194	37.380	16.499	20.881	102.423	459.575	-357.152	80,58

1. Gulleign, sérstök dráttarréttindi og gjaldeyrisstaða við IMF, verðbréf og innstæður í erlendum gjaldeyri. 2. Gjaldreyrisforði og aðrar erlendar eignir. 3. Hækkun á árinu 2002 stafar að nokkru leyti af Kaupþing-banki hf varð viðskiptabanki.

8. tafla. Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar

Opinber gengisvísitala ¹ 31/12 1991 = 100	Vísitölur meðalgengis ² 31. des. 1994 = 100			Raungengi krónunnar ³ 1980 = 100				
	Meðaltal	Innfl.- vog	Útfl.- vog	Hlutfallslegt verðlag		Hlutfallslegur launakostnaður		
				Vísitala	%-breyt. ⁴	Vísitala	%-breyt. ⁴	
1993.....	110,6	94,7	94,5	94,9	94,4	-5,4	84,3	-9,0
1994.....	116,0	99,6	99,5	99,8	89,3	-5,4	77,6	-7,9
1995.....	116,1	98,9	99,3	98,4	89,4	0,1	81,0	4,4
1996.....	116,2	99,0	100,0	98,1	89,7	0,3	81,9	1,1
1997.....	114,7	97,7	98,3	97,2	90,5	0,9	84,5	3,2
1998.....	112,8	96,2	96,7	95,7	91,9	1,6	88,0	4,1
1999.....	112,6	96,0	96,5	95,6	93,6	1,8	89,7	2,0
2000.....	112,7	96,1	96,3	95,7	96,2	2,8	90,6	1,0
2001.....	135,4	115,4	115,1	115,3	83,6	-13,2	78,1	-13,8
2002.....	131,4	112,0	111,7	112,0	88,3	5,6	82,5	5,6

1. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskrri krónu á hverju tímabili. Frá 6. september 1995 er gengiskráningargogin miðuð við viðskiptavog en hún byggist á vöru- og þjónustuviðskiptum við helstu viðskiptalöndin. Áður var vogin samsett af ECU 76%, USD 18% og JPY 6%. 2. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskrri krónu á hverju tímabili, miðað við viðskiptavog frá og með 1995 en áður vöruviðskiptavog. 3. Byggt á ársfjórðungslegum gögnum um verðlag neysluvöru, laun og framleiðslu í helstu viðskiptalöndum Íslands. 4. Breyting frá fyrra ári.

9. tafla. *Vísitölur verðlags*

Vísitala neysluverðs. Maí 1988=100¹

<i>Ársmeðaltöl</i>			1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1991	155,4	Janúar	172,1	174,9	178,4	182,4	184,8	195,5	202,4	221,5
1992	161,2	Febrúar	172,3	175,2	178,5	182,0	184,5	194,9	202,8	220,9
1993	167,8	Mars	172,0	175,5	178,4	182,7	185,4	196,4	204,0	221,8
1994	170,3	Apríl	171,8	175,8	179,7	183,1	186,4	197,6	206,5	221,9
1995	173,2	Maí	172,1	176,9	179,4	183,7	187,3	198,4	209,4	221,8
1996	177,1	Júní	172,3	176,7	179,8	184,0	188,8	199,1	212,6	222,8
1997	180,3	Júlí	172,8	176,9	180,1	183,6	189,5	200,1	214,2	223,0
1998	183,3	Ágúst	173,5	178,0	180,6	182,6	190,2	199,1	214,9	221,8
1999	189,6	September	174,1	178,4	181,3	182,8	191,8	199,5	216,3	222,9
2000	199,1	Október	174,9	178,5	181,9	183,6	193,3	201,5	217,7	224,1
2001	212,4	Nóvember	174,3	178,6	181,7	184,1	193,3	202,1	218,5	223,7
2002	222,6	Desember	174,2	177,8	181,4	183,7	194,0	202,1	219,5	223,9

Vísitala byggingarkostnaðar. Júlí 1987=100²

<i>Ársmeðaltöl</i>			1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1991	183,1	Janúar	199,1	205,5	218,0	225,9	231,2	236,7	245,1	265,7
1992	188,2	Febrúar	199,4	208,5	218,2	229,8	235,1	238,6	249,0	277,5
1993	192,0	Mars	200,0	208,9	218,6	230,1	235,2	238,9	251,6	275,8
1994	197,0	Apríl	203,0	209,7	219,0	230,4	235,4	239,4	253,7	275,8
1995	203,1	Maí	203,6	209,8	219,0	230,8	235,5	244,1	254,3	276,8
1996	212,4	Júní	203,9	209,8	223,2	231,2	235,9	244,4	258,4	277,4
1997	222,4	Júlí	204,3	209,9	223,6	230,9	235,5	244,8	259,3	277,6
1998	230,4	Ágúst	204,6	216,9	225,9	231,1	236,3	244,9	261,3	277,6
1999	235,6	September	204,5	217,4	225,5	231,1	236,4	244,6	261,4	277,6
2000	242,7	Október	204,6	217,5	225,9	230,9	236,7	244,7	261,4	277,4
2001	256,7	Nóvember	205,2	217,4	225,6	231,0	236,9	245,5	262,1	277,5
2002	276,2	Desember	205,1	217,8	225,8	231,2	236,6	245,8	262,6	277,9

Lánskjaravísitala. Júní 1979=100³

<i>Ársmeðaltöl</i>			1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1991	3.103	Janúar	3.385	3.440	3.511	3.582	3.627	3.831	3.990	4.334
1992	3.218	Febrúar	3.396	3.453	3.523	3.601	3.649	3.860	3.996	4.374
1993	3.298	Mars	3.402	3.459	3.524	3.594	3.643	3.848	4.004	4.362
1994	3.359	Apríl	3.396	3.465	3.523	3.607	3.661	3.878	4.028	4.379
1995	3.412	Maí	3.392	3.471	3.548	3.615	3.680	3.902	4.077	4.381
1996	3.488	Júní	3.398	3.493	3.542	3.627	3.698	3.917	4.135	4.379
1997	3.550	Júlí	3.402	3.489	3.550	3.633	3.728	3.931	4.198	4.399
1998	3.613	Ágúst	3.412	3.493	3.556	3.625	3.742	3.951	4.229	4.403
1999	3.717	September	3.426	3.515	3.566	3.605	3.755	3.931	4.243	4.379
2000	3.913	Október	3.438	3.523	3.580	3.609	3.787	3.939	4.271	4.401
2001	4.149	Nóvember	3.453	3.524	3.592	3.625	3.817	3.979	4.298	4.425
2002	4.386	Desember	3.442	3.526	3.588	3.635	3.817	3.990	4.314	4.417

1. Hét áður framfærsluvísitala. 2. Gildistími. Vísitala byggingarkostnaðar er jafnan mæld um miðjan þann mánuð er næstur fer á undan formlegum gildismánuði hennar. 3. Samsett að jöfnu af neysluverðsvísitölu, byggingarvísitölu og launavísitölu til mars 1995. Tekur eftir það sömu hlutfallsbreytingu og vísitala neysluverðs. Reiknuð mánaðarlega, fyrst fyrir júní 1979, og gildir í einn almanaksmánuð.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

10. tafla. Fjármál hins opinbera¹

Ma.kr.	Hið opinbera						Ríkissjóður				Sveitarfélög		
	Tekjur	Útgjöld	Vergur sparn- aður	Tekju- af- gangur	Hreinar skuldir	Vergar skuldir	Vergur sparn- aður	Tekju- af- gangur	Hreinar skuldir	Vergar skuldir	Tekju- af- gangur	Hreinar skuldir	Vergar skuldir
1982	14,2	13,6	3,2	0,7	0,2	11,6	2,3	0,7	0,3	10,2	-0,1	0,3	1,5
1983	23,2	24,6	3,7	-1,4	4,0	21,3	2,5	-1,4	3,7	18,9	-0,1	0,8	2,5
1984	31,5	29,5	7,3	2,0	5,2	29,7	5,0	1,2	5,4	26,8	0,7	0,4	3,0
1985	41,1	43,1	6,5	-2,0	8,5	41,2	4,1	-2,1	8,7	38,6	0,0	0,8	3,7
1986	54,4	60,9	8,4	-6,5	16,0	50,8	5,6	-6,6	16,1	45,8	-0,1	0,9	5,3
1987	70,8	72,6	10,3	-1,8	19,5	61,3	6,6	-1,9	18,9	54,5	-0,2	1,8	7,0
1988	96,1	101,3	12,0	-5,2	25,4	80,8	6,9	-5,1	24,2	71,8	-0,2	2,5	9,3
1989	115,5	129,5	11,7	-14,0	50,6	110,3	6,3	-12,3	48,0	97,2	-1,8	4,8	13,4
1990	131,7	143,8	13,2	-12,1	70,5	134,5	5,1	-12,0	66,5	119,3	0,2	6,3	15,9
1991	148,5	160,2	18,1	-11,6	79,3	154,2	8,7	-11,2	74,4	137,5	-0,6	7,3	17,5
1992	150,9	162,1	16,2	-11,2	106,5	185,6	8,1	-9,6	98,4	166,1	-1,7	10,2	20,4
1993	148,1	166,5	8,8	-18,4	143,2	220,1	3,1	-13,8	130,6	195,6	-4,7	14,6	25,2
1994	154,5	175,1	9,2	-20,6	165,5	245,1	5,9	-13,4	144,9	213,9	-6,8	22,2	31,8
1995	163,6	177,0	9,6	-13,4	179,3	267,6	3,6	-11,6	155,4	232,6	-1,4	25,1	35,6
1996	179,1	186,8	18,1	-7,7	191,5	274,4	11,0	-7,3	168,2	239,2	-0,4	24,2	35,7
1997	194,8	194,9	25,6	-0,1	196,5	279,4	17,8	2,7	172,3	241,6	-3,0	25,0	38,4
1998	220,8	218,0	34,5	2,8	180,7	280,5	24,2	6,2	151,3	237,8	-4,3	30,1	43,3
1999	252,8	238,1	47,4	14,7	147,0	272,0	34,3	15,5	118,8	226,0	-2,7	28,6	46,8
2000	272,8	256,6	48,0	16,3	158,7	278,3	33,8	16,3	127,4	228,5	-2,3	31,7	49,8
2001	298,4	295,1	41,4	3,4	202,8	351,1	26,4	5,0	168,8	298,3	-4,6	34,4	54,0
2002	317,0	322,0	...	-5,0	190,0	335,0	...	-3,0	155,0	280,0	-2,5	36,0	56,0
% af VLF													
1982	36,0	34,3	8,0	1,7	0,4	23,3	5,9	1,7	0,5	20,4	-0,1	0,6	3,0
1983	34,0	36,1	5,5	-2,0	4,7	25,0	3,7	-2,0	4,4	22,1	-0,1	1,0	2,9
1984	35,4	33,1	8,2	2,2	5,4	31,1	5,6	1,3	5,7	28,1	0,8	0,5	3,1
1985	34,0	35,7	5,3	-1,7	6,2	29,8	3,4	-1,8	6,3	27,9	0,0	0,6	2,7
1986	33,7	37,8	5,2	-4,0	9,4	29,8	3,5	-4,1	9,4	26,8	-0,1	0,5	3,1
1987	33,9	34,7	4,9	-0,9	8,5	26,6	3,2	-0,9	8,2	23,7	-0,1	0,8	3,0
1988	37,4	39,5	4,7	-2,0	9,2	29,2	2,7	-2,0	8,8	26,0	-0,1	0,9	3,4
1989	37,5	42,0	3,8	-4,6	15,1	32,8	2,0	-4,0	14,3	28,9	-0,6	1,4	4,0
1990	35,5	38,8	3,6	-3,3	18,6	35,5	1,4	-3,2	17,5	31,4	0,1	1,7	4,2
1991	37,0	39,9	4,5	-2,9	19,2	37,3	2,2	-2,8	18,0	33,3	-0,2	1,8	4,2
1992	37,6	40,4	4,0	-2,8	26,4	46,0	2,0	-2,4	24,4	41,2	-0,4	2,5	5,1
1993	35,8	40,3	2,1	-4,5	34,1	52,5	0,8	-3,3	31,1	46,6	-1,1	3,5	6,0
1994	35,2	39,9	2,1	-4,7	37,4	55,4	1,3	-3,1	32,7	48,4	-1,6	5,0	7,2
1995	36,2	39,1	2,1	-3,0	39,3	58,7	0,8	-2,6	34,1	51,0	-0,3	5,5	7,8
1996	36,9	38,5	3,7	-1,6	39,0	56,0	2,3	-1,5	34,3	48,8	-0,1	4,9	7,3
1997	38,0	38,0	5,0	0,0	37,9	53,9	3,5	0,5	33,2	46,6	-0,6	4,8	7,4
1998	38,9	38,4	6,1	0,5	31,6	49,1	4,3	1,1	26,5	41,6	-0,7	5,3	7,6
1999	41,7	39,3	7,8	2,4	23,6	43,7	5,7	2,6	19,1	36,3	-0,4	4,6	7,5
2000	41,4	39,0	7,3	2,5	23,6	41,5	5,1	2,5	19,0	34,0	-0,3	4,7	7,4
2001	40,1	39,6	5,6	0,5	26,2	45,4	3,5	0,7	21,8	38,5	-0,6	4,4	7,0
2002	40,5	41,1	...	-0,6	24,2	42,5	...	-0,4	19,6	35,5	-0,3	4,6	7,1

1. Á grunni þjóðhagsreikninga. Heimildir: Þjóðhagsstofnun, Hagstofa Íslands, lauslegar áætlanir Seðlabankans 2002 og að hluta 2001.

11. tafla. Yfirlit yfir fjármál ríkissjóðs

Rekstrargrunnur

M.kr.	Lánsfjárhörf						Hrein lán- taka og verðbréf	Óbein lán- taka ^{1,2}	Greiðslu- jöfnu- ður
	Rekstrarjöfnuður		Veitt lán og hlutafé ¹	Viðskipta- reikningar ¹	Hrein lánsfjár- hörf	Hrein lán- taka og verðbréf			
	Tekjur	Gjöld							
1984	22,1	20,5	1,6	-0,7	-1,1	0,2	0,8	-	0,6
1985	28,7	30,6	-1,9	-0,2	-2,0	4,1	1,6	-	-2,4
1986	40,2	46,4	-6,2	-0,3	2,1	4,4	7,1	-	2,7
1987	52,3	53,6	-1,3	0,3	-4,4	5,3	3,5	-	-1,8
1988	71,3	73,4	-2,1	-0,8	-6,0	8,9	5,1	-	-3,8
1989 ³	81,9	92,3	-10,3	2,9	0,2	-7,3	10,8	-	3,5
1990	94,7	106,0	-11,3	0,7	-4,5	15,0	13,7	3,7	2,4
1991	106,0	119,4	-13,5	-2,3	-6,2	22,0	10,7	5,1	-6,2
1992	106,0	116,6	-10,6	-0,8	-0,8	12,2	15,8	4,6	8,1
1993	100,2	119,2	-19,0	-5,0	8,0	16,0	13,5	3,5	1,1
1994	110,4	125,9	-15,6	-9,3	4,3	20,6	15,5	5,1	0,0
1995	114,2	129,4	-15,2	-8,9	0,4	23,6	17,0	5,1	-1,5
1996	128,3	137,0	-8,7	1,0	-1,5	9,2	11,1	-2,8	-0,9
1997	135,3	134,6	0,7	0,1	-2,9	2,1	-2,6	5,0	0,2
1998	180,8	189,6	-8,8	5,0	-1,5	5,3	-9,5	22,2	7,3
1999	222,6	199,0	23,6	3,8	-13,8	-13,6	-16,6	5,5	2,5
2000	224,7	229,0	-4,3	0,1	6,0	-1,9	-8,2	7,6	1,3
2001	237,4	228,7	8,6	-23,9	-6,5	21,8	39,0	-16,1	1,2
2002 ⁴	259	251	8	10	-22	4	11	-9	-2

1. Inngreiðslur umfram útgreiðslur. 2. Einkum ógreiddar lífeyrisskuldbindingar og spariskirteinavextir. 3. Án sérstakra færslna vegna bókhaldsbreytinga. 4. Bráðabirgðaaætlun Seðlabankans á rekstrartölum byggð á fjárukalögum og greiðsluútkomu.

12. tafla. Sala ríkisverðbréfa¹

M.kr.	Spariskirteini			Ríkisvixlar, nettó	Ríkisbréf, nettó	Samtals
	Sala	Innlausn	Nettó			
1987	2.140	1.130	1.010	932	-	1.942
1988	4.867	3.413	1.454	-219	-	1.235
1989	5.049	4.170	879	5.171	-	6.050
1990	8.275	1.825	6.450	2.166	75	8.691
1991	5.584	4.433	1.151	298	1.158	2.607
1992	3.661	1.495	2.166	4.645	1.244	8.055
1993	8.200	3.706	4.494	742	3.444	8.680
1994	9.447	6.189	3.258	894	-355	3.797
1995	9.252	9.859	-607	830	1.004	1.227
1996	20.051	27.410	-7.359	391	3.772	-3.197
1997	18.454	15.449	3.005	-7.294	2.932	-1.357
1998	8.957	16.855	-7.898	2.912	-6.320	-11.306
1999	2.975	12.302	-9.327	-5.310	-6.231	-20.868
2000	3.531	13.299	-9.768	-3.928	1.015	-12.681
2001	146	5.690	-5.544	6.033	11.285	11.774
2002	-	18.546	-18.546	-1.093	10.817	-8.822

1. Sala og innlausn spariskirteina eru með áföllnum verðbótum og vöxtum, en ríkisvixlar og ríkisbréf, nettó, eru á nafnvirði.

13. tafla. Eignir og skuldir ríkissjóðs

M.kr.	Skuldir					Eignir				
	Lán í Seðla- banka ¹	Innlend lán og markaðs- bréf	Erlend lán	Umsamin lántaka, alls	Lífeyris- skuld- binding, nettó ²	Sjóður og banka- reikningar	Veitt lán	Stofnfé og hlutafé ³	Við- skipta- reikn- ingar, nettó ⁴	Höfuð- stóll ⁵
1988	3.448	28.120	40.205	71.773	.	-4.429	29.967	2.311	17.602	.
1989	3.221	39.929	58.512	101.662	45.630	-1.150	34.433	2.595	14.789	-96.625
1990	1.810	57.755	59.779	119.344	50.137	1.432	34.022	2.770	18.784	-112.473
1991	757	68.820	67.953	137.530	55.015	-4.303	37.902	3.049	25.189	-130.708
1992	13	78.830	87.273	166.116	57.771	4.278	41.654	2.556	26.046	-149.353
1993	6	93.259	102.304	195.569	60.143	5.995	46.875	6.154	18.093	-178.595
1994	0	100.291	113.633	213.924	64.060	6.294	55.469	7.392	13.597	-195.232
1995	0	105.324	127.261	232.585	81.399	4.997	64.134	7.481	13.132	-224.240
1996	0	107.028	132.218	239.246	90.394	4.308	63.689	15.276	7.359	-239.008
1997	0	114.936	126.628	241.564	94.918	4.553	65.433	30.826	4.277	-231.394
1998	0	120.476	117.318	237.793	125.145	13.044	64.819	66.340	22.316	-196.420
1999	0	107.831	118.136	225.967	137.338	15.354	70.353	68.393	37.597	-171.609
2000	0	89.205	139.325	228.530	163.007	16.830	70.920	74.657	31.029	-198.101
2001	0	100.025	198.289	298.314	167.746	18.046	93.048	92.778	37.395	-224.791
2002 ⁶	0	98.000	182.000	280.000	173.000	16.000	98.000	87.000	50.000	-202.000

1. Samningsbundin lán eingöngu. 2. Fyrst reiknuð 1989. 3. Mat fyrirtækja er ófullkomið en batnandi. 4. Önnheimtar tekjur, ógreidd en áfallin gjöld og ýmsar aðrar skammtímakröfur og -skuldbindingar. 5. Eðlisbreyting 1989. 6. Áætlun Seðlabankans. Heimild: Ríkisreikningur.

14. tafla. Skipting seðla og myntar eftir stærðum í árslok

	1999		2000		2001		2002	
	Þús.kr.	%	Þús.kr.	%	Þús.kr.	%	Þús.kr.	%
<i>Seðlastærð:</i>								
5.000 kr.	5.125.500	68,3	4.956.500	66,8	5.166.000	66,0	5.400.000	65,8
2.000 kr.	213.400	2,8	188.800	2,5	207.400	2,6	231.000	2,8
1.000 kr.	1.491.800	19,9	1.570.250	21,2	1.694.500	21,6	1.778.500	21,7
500 kr.	558.750	7,4	590.500	8,0	643.500	8,2	681.750	8,3
100 kr.	98.450	1,3	97.450	1,3	96.900	1,2	96.450	1,2
50 kr.	11.025	0,2	10.900	0,1	11.025	0,1	11.500	0,1
10 kr.	8.625	0,1	8.860	0,1	11.020	0,1	11.015	0,1
Samtals	7.507.550	100,0	7.423.260	100,0	7.830.345	100,0	8.210.215	100,0
<i>Myntstærð:</i>								
100 kr.	542.900	47,1	607.200	48,6	663.700	49,4	691.000	50,1
50 kr.	276.400	24,0	289.891	23,2	309.191	23,0	308.090	22,3
10 kr.	204.600	17,7	216.664	17,3	229.914	17,1	236.660	17,2
5 kr.	59.210	5,1	62.221	5,0	65.839	4,9	66.725	4,8
1 kr.	60.289	5,2	63.249	5,1	65.141	4,8	66.907	4,9
50 aurar	4.929	0,4	5.069	0,4	5.119	0,4	5.160	0,4
10 aurar	4.071	0,4	4.087	0,3	4.141	0,3	4.173	0,3
5 aurar	594	0,1	593	0,0	609	0,0	644	0,0
Samtals	1.152.993	100,0	1.248.974	100,0	1.343.653	100,0	1.379.358	100,0

15. tafla. Greiðslumiðlun

Heildarvelta í m.kr.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Tékkar	791.834	752.044	707.838	666.192	629.949	551.460	466.457	388.212
Kreditkort	62.929	74.896	82.408	94.026	111.412	123.595	139.949	139.183
innanlands	55.862	64.220	70.410	79.500	93.977	104.522	121.665	122.933
erlendis	7.067	10.677	11.998	14.526	17.439	19.072	18.283	16.252
Debetkort	111.639	147.228	177.934	218.586	254.313	286.546	316.904	333.162
innanlands	111.079	146.238	176.605	216.605	251.670	283.062	312.473	328.516
erlendis	560	990	1.333	1.982	2.642	3.483	4.430	4.648
Alls	966.402	974.168	968.180	978.804	995.674	961.601	923.310	860.557
<i>Fjöldi færslna í þús.</i>								
Tékkar	11.935	9.821	8.480	7.080	5.866	4.548	3.496	2.726
Kreditkort	18.837	20.068	21.775	24.313	28.278	31.289	30.334	30.687
innanlands	17.684	18.684	20.262	22.541	26.143	29.086	28.521	28.973
erlendis	1.153	1.384	1.513	1.772	2.136	2.204	1.812	1.714
Debetkort	12.763	17.807	22.371	27.445	34.480	39.014	41.450	44.662
innanlands	12.699	17.696	22.213	27.243	34.220	38.635	40.984	44.152
erlendis	64	111	158	202	261	376	466	511
Alls	43.535	47.696	52.626	58.838	68.624	74.851	75.280	78.075

16. tafla. Úr reikningum Seðlabankans¹

Staða í árslok í m.kr.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Erlendar eignir, nettó	31.098	27.853	26.062	32.232	18.736	21.844	20.879
Innlendir liðir, nettó ²	-12.031	-8.185	-5.499	3.932	13.680	5.972	11.747
Kröfur á ríkissjóð og ríkisstofnanir, nettó ..	3.680	6.413	-8.171	-11.575	-12.119	-31.099	-20.851
Kröfur á aðrar fjármálastofnanir	3.443	3.474	7.770	9.672	13.074	22.774	8.227
Kröfur á innlánsstofnanir.....	1.878	6.494	19.600	29.520	38.978	54.053	69.141
Aðrar kröfur.....	493	143	122	169	156	105	65
Sjóðir í opinberri vörslu (-)	-2	-	-	-	-	-	-
Innstæður annarra fjármálastofnana (-)	-2.623	-4.486	-4.128	-2.278	-1.504	-2.126	-1.334
Ýmsar eignir, nettó	-18.901	-20.224	-20.692	-21.575	-24.903	-37.735	-43.500
Grunnfé	19.067	19.668	20.562	36.164	32.416	27.817	32.626
Sjóður og innstæður innlánsstofnana	13.592	13.916	14.240	29.027	25.264	20.410	24.961
Bindireikningar ³	7.728	8.646	10.683	17.274	21.249	17.678	21.874
Sjóður og aðrar innstæður	5.864	5.270	3.557	11.753	4.015	2.732	3.087
Seðlar og mynt í umferð.....	5.475	5.751	6.322	7.137	7.152	7.406	7.666

1. Sjá nánari sundurliðun í 39. töflu. 2. Innstæður eru merktar með mínusmerki. 3. Fyrir 31. maí 1998 ná tölur yfir bundnar innstæður, en bindireikningar tóku við af þeim 21. maí 1998.

17. tafla. Úr reikningum innlánsstofnana 1996-2002¹

Staða í árslok í m.kr.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ²
Seðlabankaliðir, nettó	11.029	7.623	-7.010	-4.052	-13.125	-33.493	-41.533
Erlendar eignir, ótaldar annars staðar .	7.682	13.595	11.404	18.088	20.458	29.965	51.805
Kröfur á lánaðstofnanir	5.993	13.634	19.447	22.891	39.545	47.817	45.810
Útlán og markaðsverðbréf ³	252.079	290.990	385.425	479.255	692.026	824.703	917.221
Útlán	21.537	249.563	325.231	400.088	600.169	704.318	740.233
Ríkisvixlar	9.058	6.565	3.235	5.795	1.635	10.591	7.066
Markaðsskuldabréf	19.258	31.818	52.506	60.623	65.945	72.516	115.449
Hlutabréf	1.244	2.455	4.454	12.426	23.603	36.878	54.335
Eignarleigusamningar	983	588	0	323	674	401	139
Samtals	276.423	325.008	406.666	509.373	732.478	864.720	971.077
Innstæður, alls	177.931	193.584	223.063	261.362	291.384	335.497	388.669
Verðbréfaútgáfa	32.022	40.408	51.683	60.329	164.716	194.720	206.933
Aðrar innlendar lántökur	4.256	5.598	11.466	13.139	23.740	23.270	19.586
Þ.a. frá lánaðstofnunum	2.722	4.540	6.023	5.154	6.328	9.193	8.589
Erlendar skuldir, ótaldar annars staðar	44.335	65.597	102.877	145.677	227.020	258.136	293.708
Eigið fé og annað, nettó	17.879	19.822	17.577	28.866	25.619	53.097	62.181

1. FBA hf. sameinaðist Íslandsbanka 2. júní 2000 og Kaupþingi hf. var veitt viðskiptabankaleyfi 11. janúar 2002 og færðust efnahagstölur, sem tilheyrðu FBA og Kaupþingi frá fjárfestingarlánasjóðum til innlánsstofnana á þessum dagsetningum. 2. Bráðabirgðatölur. 3. Ríkisvixlar, hlutabréf og eignarleigusamningar meðtalin.

18. tafla. Úr reikningum bankakerfisins 1996-2002

Staða í árslok í m.kr.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ¹
Erlendar eignir, nettó	-5.555	-24.149	-65.412	-95.357	-187.826	-206.326	-221.023
Erl. eignir til skamms tíma, nettó	43.707	46.766	42.584	51.499	39.194	51.809	72.685
Erlendar skuldir ót.a.	-49.262	-70.915	-107.996	-146.856	-227.020	-258.136	-293.708
Útlán og markaðsskuldabréf ²	259.695	301.020	385.146	477.521	693.136	816.483	904.662
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	28.668	35.148	21.171	14.437	5.443	-2.291	12.388
Bæjar- og sveitarfélög	7.917	8.238	7.864	10.450	16.225	18.070	19.251
Lánaðstofnanir aðrar en bankar	14.429	18.882	38.505	53.982	75.354	82.490	88.936
Atvinnuvegir	138.786	157.387	206.909	257.299	408.066	472.031	485.952
Einstaklingar	68.652	78.910	106.244	128.927	164.340	180.025	195.274
Erlendir aðilar	0	0	0	0	104	29.279	48.527
Aðrar fjármálastofnanir (innst. = -) ³	-2.623	-4.486	-4.128	-2.278	-1.504	-2.126	-1.334
Annað, nettó	-31.832	-27.045	-23.072	-37.918	-16.814	-47.138	-59.451
Peningamagn, sparifé og verðbréfaútgáfa (M4)	215.428	239.743	281.068	328.829	463.251	537.623	603.268
Verðbréfaútgáfa	32.022	40.408	51.683	60.329	164.716	194.720	206.933
Peningamagn og sparifé (M3)	183.406	199.335	229.385	268.499	298.536	342.904	396.335
Bundin innlán	69.989	82.681	98.186	132.066	166.888	196.723	235.398
Peningamagn og alm. sparifé (M2) .	113.417	116.655	131.199	136.434	131.648	146.180	160.937
Almennt sparifé	71.859	68.298	73.022	66.972	59.125	75.311	72.076
Peningamagn (M1)	41.558	48.357	58.176	69.462	72.523	70.869	88.861
Veltiinnlán (hlaupar. innlánsst.)	36.083	42.606	51.854	62.325	65.371	63.463	81.196
Seðlar og mynt í umferð	5.475	5.751	6.322	7.137	7.152	7.406	7.666
Aðrar innlendar lántökur	4.256	5.598	11.466	13.139	23.740	23.270	19.586

1. Bráðabirgðatölur. Sjá einnig neðanmálstilvisun nr. 1 í 17. töflu. 2. Ríkisvixlar, hlutabréf og eignarleigusamningar innlánsstofnana meðtalin. 3. Innstæður eru merktar með mínusmerki.

19. tafla. Innlán og útlán innlánsstofnana
Flokkun eftir tegundum og stofnunum

Staða í árslok í m.kr.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ¹
<i>Innlán:</i>							
Hlaupareikningar o.fl.	36.083	42.606	51.854	62.325	65.371	63.463	81.196
Almennar bækur	12.748	12.419	13.285	12.298	7.624	8.907	8.395
Annað óbundið sparifé	47.053	42.596	44.835	38.519	35.210	35.162	36.641
Verðtryggðar innstæður	60.766	68.221	63.939	69.200	76.824	95.924	106.336
Annað bundið sparifé.....	9.143	14.413	34.225	62.403	89.618	98.558	121.389
Gjaldeyrisreikningar	12.057	13.282	14.902	16.155	16.291	31.242	27.039
Gengisbundnir krónureikningar	79	46	22	271	4	26	22
Innlán v/viðbótarlífeyrissparnaðar	0	0	0	192	441	2.216	7.651
<i>Heildarinnlán .....</i>	<i>177.931</i>	<i>193.584</i>	<i>223.063</i>	<i>261.362</i>	<i>291.384</i>	<i>335.497</i>	<i>388.669</i>
Landsbanki	62.316	63.998	73.547	78.119	82.131	97.631	107.092
Íslandsbanki	39.157	43.224	49.361	57.112	67.341	76.766	84.116
Búnaðarbanki	36.450	40.438	45.827	61.003	67.389	76.899	86.497
Kaupþing banki.....	0	0	0	0	0	0	7.951
Sparisjóðir og Sparisjóðabanki	37.219	43.091	51.893	62.830	72.302	82.057	101.401
Innlánsdeildir kaupfélaga.....	2.306	2.271	2.051	1.968	1.854	1.835	1.337
Póstgíróstofa	484	562	383	339	372	287	275
Frá dragast óuppgerðir tékkar	-2	-1	0	-9	-6	23	0
<i>Útlán og markaðsverðbréf</i>							
Gengisbundin skuldabréf	38.666	55.419	85.229	115.607	244.272	302.107	280.128
Greiddar óinnleystar ábyrgðir.....	995	650	532	713	606	616	542
Hlaupareikningslán	42.239	50.657	72.271	86.449	118.594	135.840	165.026
Gengisbundin afurðalán	9.454	6.931	7.404	7.726	7.174	8.137	13.879
Önnur afurðalán	2.182	2.067	1.946	1.671	1.835	1.891	2.305
Almenn skuldabréf.....	22.559	23.906	29.697	32.569	38.954	45.715	62.669
Verðtryggð skuldabréf	92.648	97.955	117.185	145.670	179.287	200.110	208.867
Víxlar	12.792	11.979	10.968	9.684	9.446	9.901	9.317
Ríkisvíxlar.....	9.058	6.565	3.235	5.795	1.635	10.591	7.066
Markaðsskuldabréf.....	19.258	31.818	52.506	60.623	65.945	72.516	115.449
Hlutabréf	1.244	2.455	4.454	12.426	23.603	36.878	54.335
Eignarleigusamningar	983	588	0	323	674	401	139
<i>Útlán og markaðsverðbréf² .....</i>	<i>252.079</i>	<i>290.990</i>	<i>385.425</i>	<i>479.255</i>	<i>692.026</i>	<i>824.703</i>	<i>919.721</i>
Landsbanki	92.018	103.529	133.223	164.243	195.314	224.987	227.700
Íslandsbanki	54.740	61.627	86.118	104.277	239.725	280.497	260.731
Búnaðarbanki	47.434	57.844	78.911	100.123	122.458	161.041	182.671
Kaupþing banki.....	0	0	0	0	0	0	90.919
Sparisjóðir og Sparisjóðabanki	55.458	65.574	86.512	111.246	133.749	157.813	161.182
Innlánsdeildir kaupfélaga.....	2.287	2.251	2.047	1.968	1.854	1.767	1263
Póstgíróstofa	287	489	206	271	233	158	197
Frá dragast millibankalán	-144	-323	-1.592	-2.872	-1.308	-1.559	-4.941

1. Bráðabirgðatölur. Sjá neðanmálstilvísun nr. 1 í 17. töflu. 2. Ríkisvíxlar, hlutabréf og eignarleigusamningar meðtalin.

20. tafla. Lánaflökkun innlánsstofnana
Útlán og markaðsskuldabréf¹

Staða í árslok í m.kr.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ²
Ríkissjóður og ríkisstofnanir.....	24.989	28.736	29.342	26.012	17.563	28.808	33.239
Bæjar- og sveitarfélög.....	7.423	8.095	7.742	10.281	16.069	17.965	19.186
Lánastofnanir aðrar en bankar.....	10.986	15.408	30.735	44.309	62.280	59.716	80.709
Fyrirtæki.....	138.786	157.387	206.909	257.299	408.066	472.031	485.952
Landbúnaður.....	6.873	7.348	8.579	10.626	12.774	14.754	15.343
Sjávarútvegur.....	52.237	60.774	80.711	92.251	137.234	143.952	127.894
Verslun.....	35.954	36.621	43.312	57.306	81.994	96.321	90.630
Þ.a. olíufélög.....	4.693	4.958	2.574	1.955	5.141	4.058	5.056
Iðnaður.....	15.657	17.304	23.726	28.885	52.935	61.934	70.852
Byggingaverktakar íbúða.....	2.481	2.946	3.514	5.355	9.379	11.631	13.386
Aðrir byggingaverktakar.....	3.084	5.269	3.314	5.553	6.904	8.584	9.940
Samgöngur.....	3.510	4.234	6.125	6.353	8.228	6.925	5.098
Raforkumál.....	245	331	941	1.515	1.096	1.274	1.529
Þjónustustarfsemi.....	18.744	22.561	36.687	49.455	97.521	126.657	151.280
Einstaklingar.....	68.652	78.910	106.244	128.927	164.340	180.025	195.274
Íbúðalán.....	16.434	17.540	20.139	26.870	30.474	28.494	27.069
Annað.....	52.218	61.370	86.104	102.057	133.867	151.531	168.205
Erlendir aðilar.....	0	0	0	0	104	29.279	48.527
Útlán og markaðsskuldabréf alls.....	250.835	288.535	380.972	466.829	668.423	787.825	862.886

1. Hlutabréf ekki meðtalin. Sjá einnig neðanmálstilvisun nr. 1 í 17. töflu. 2. Bráðabirgðatölur.

21. tafla. Efnahagsyfirlit fjárfestingarlánasjóða¹

Staða í árslok í m.kr.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ²
<i>Eignir:</i>								
Útlán.....	263.221	282.234	310.360	332.527	385.771	352.773	430.289	446.864
Innstæður og sjóður.....	2.042	2.791	2.954	2.730	1.150	1.670	1.870	1.465
Ríkisvixlar.....	2.282	3.045	2.110	9.991	18.165	29.111	22.211	22.668
Kröfur á lánastofnanir.....	.	.	8.260	15.836	16.742	19.685	30.866	8.374
Markaðsskuldabréf og vixlar.....	.	.	3.441	6.357	12.832	16.150	29.099	9.576
Hlutabréf.....	.	.	0	749	1.056	187	14.622	151
Ýmsar eignir, nettó.....	785	-573	596	3.325	-5.752	-19.102	-18.539	-26.361
<i>Eignir = skuldir.....</i>	268.330	287.497	327.720	371.514	429.965	400.474	510.418	462.737
<i>Skuldir</i>								
Lántökur.....	123.653	123.009	132.035	153.440	167.368	115.309	148.713	69.036
Ríkissjóður og ríkisstofnanir.....	20.079	21.446	23.037	24.350	29.445	22.370	20.728	18.675
Seðlabankinn.....	5	330	17	4.738	6.559	10.209	19.817	4.781
Innlánsstofnanir.....	1.779	877	8.095	8.556	5.804	12.084	15.386	7.922
Lífeyrisjóðir.....	59.487	56.028	52.553	45.667	40.370	35.615	31.815	24.996
Atvinnuleysisstryggingasjóður.....	1.240	1.164	1.097	1.017	813	695	591	446
Önnur innlend lán.....	237	809	1.491	7.439	6.518	6.148	12.590	1.687
Erlendar lántökur.....	40.826	42.354	45.745	61.674	77.858	28.188	47.786	10.529
Útgáfa verðbréfa.....	92.751	107.503	145.605	173.547	229.632	255.234	319.791	359.460
Útgefni verðbréf í atvinnuvegasj. ...	1.179	826	20.307	22.383	27.048	20.082	27.716	23.510
Útgefni húsbref.....	77.334	92.459	107.849	127.328	168.634	186.997	226.381	259.171
Útgefni húsnæðisbréf.....	14.238	14.218	17.450	23.837	33.950	48.155	65.694	76.779
Skyldusparnaður.....	7.462	12.631	582	417	52	42	38	38
Eigið fé.....	44.465	44.354	49.498	44.109	32.912	29.889	41.876	34.203

1. Leiðrétt hefur verið fyrir innbyrðis viðskiptum sjóðanna. Sjá einnig neðanmálstilvisun nr. 1 í 17. töflu. Í ársbyrjun 1998 var gerð breyting á skýrslum frá fjárfestingarlánasjóðum sem fól í sér ítarlegri sundurliðun á eignum en áður. Sjá upptalningu sjóða í 23. töflu. 2. Bráðabirgðatölur.

22. tafla. Lánaflokkun fjárfestingarlánasjóða¹

Staða í árslok í m.kr.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ²
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	589	109	110	1.612	1.875	0	0	0
Bæjar- og sveitarfélög	9.782	9.181	6.464	9.656	10.213	8.812	9.854	11.447
Bankar og sparisjóðir	354	113	182	9	0	0	0	0
Aðrar innlendir lánastofnanir	186	333	274	193	179	189	0	0
Fyrirtæki, samtals	69.038	69.977	76.140	80.253	95.835	28.406	38.151	36.534
Landbúnaður	11.145	10.709	10.654	11.784	13.095	14.325	16.216	18.011
Sjávarútvegur	30.026	32.204	34.253	31.554	31.376	5.882	8.263	7.077
Verslun	2.336	2.216	2.647	4.276	4.345	349	3.656	633
Iðnaður	21.116	20.180	20.512	11.155	11.941	2.534	1.969	1.831
Byggingaverktakar íbúðarhúsnæðis .	369	306	345	846	836	686	1.708	3.029
Aðrir verktakar	280	305	1.775	124	45	31	97	83
Samgöngur	52	43	25	442	6	0	0	11
Raforkumál	-	-	-	0	0	0	0	0
Þjónustustarfsemi	3.714	4.014	5.930	20.072	34.191	4.599	6.242	5.859
Íbúðalán til einstaklinga	180.117	198.547	216.925	234.883	267.650	299.296	352.872	391.512
Einstaklingar, annað	3.155	3.976	5.719	5.651	10.019	16.071	18.378	7.371
Erlendir aðilar	-	-	-	-	-	-	11.035	0
Útlán, alls	263.221	282.236	305.813	332.257	385.771	352.773	430.289	446.864

1. Leiðrétt hefur verið fyrir innbyrðis viðskiptum sjóðanna. Sjá einnig neðanmálstilvisun nr. 1 í 17. töflu. 2. Bráðabirgðatölur.

23. tafla. Útlán einstakra fjárfestingarlánasjóða¹

Staða í árslok í m.kr.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ²
Íbúðalánasjóðir, samtals	184.914	201.775	216.951	232.561	264.825	296.648	350.204	388.090
Byggingarsj. ríkisins og Veðdeild L.Í	63.914	63.006	62.093	59.029	.	.	.	.
Húsbréfadeild	76.187	90.451	103.309	119.908	.	.	.	.
Byggingarsjóður verkamanna	44.813	48.318	51.549	53.624	.	.	.	.
Íbúðalánasjóður	.	.	.	.	264.825	296.648	350.204	388.090
Aðrir fjárfestingarlánasjóðir, samtals	78.307	80.459	88.862	99.696	120.946	56.126	80.085	58.774
Lánasjóður landbúnaðarins	9.849	10.062	10.011	11.200	12.353	13.977	15.655	17.401
Veðdeild Búnaðarbankans	.	.	.	.	.	.	.	.
Framleiðnisjóður landbúnaðarins	137	126	105	62	72	61	87	68
Fiskveiðisjóður Íslands	23.370	23.970	26.276	.	.	.	.	.
Verslunarlánasjóður	8.000	9.015	9.182	.	.	.	.	.
Frjálsi fjárfestingarbankinn hf.	.	.	5.215	7.812	8.119	9.509	11.140	11.648
Iðnlánasjóður	16.392	17.023	18.376	.	.	.	.	.
Iðnþróunarsjóður	5.556	4.602	4.040	.	.	.	.	.
Ferðamálasjóður	1.132	1.064	986	1.119	1.071	1.119	1.497	1.400
Lánasjóður sveitarfélaga	5.083	5.533	5.941	6.917	7.328	8.604	9.659	11.199
Byggðastofnun	7.451	7.788	6.378	6.963	7.627	9.587	11.682	11.518
Landflutningasjóður	11	14	.	.	.	.	.	.
Framkvæmdasjóður Íslands	1.326	1.263	1.212	845	.	.	.	.
Fjárfestingarbanki atvinnulífsins hf.	.	.	.	60.300	75.683	.	.	.
Kaupþing hf.	.	.	1.140	4.479	5.174	9.100	24.722	.
Þróunarfélag Íslands hf.	.	.	.	.	.	.	851	1.381
Greiðslumiðlun hf.	.	.	.	.	.	83	111	94
Kreditkort hf.	.	.	.	.	3.518	4.085	4.681	4.064
Útlán alls til annarra en sjóða	263.221	282.234	305.813	332.257	385.771	352.773	430.289	446.864
Innbyrðis lán sjóðanna	41.544	38.805	36.231	30.743	.	.	.	.
Frá Framkvæmdasjóði	7.941	5.631	4.269	270	.	.	.	.
Frá Byggingarsjóði ríkisins	33.539	32.993	31.684	30.473	.	.	.	.
Frá Iðnlánasjóði	0	.	.	.	.	.	.	.
Frá Iðnþróunarsjóði	55	182	278	.	.	.	.	.
Frá öðrum sjóðum	9	0	0	0	.	.	.	.

1. Leiðrétt hefur verið fyrir innbyrðis viðskiptum sjóðanna. Sjá einnig neðanmálstilvisun nr. 1 í 17. töflu. 2. Bráðabirgðatölur.

24. tafla. Greiðslufirlit lífeyrissjóða

Hreyfingar í m.kr.	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Uppruni fjármagns:</i>								
Eigið framlag, nettó.....	35.533	38.314	52.999	68.143	113.252	125.660	114.434	142.565
Innborgaðar afborganir og vextir.....	35.397	37.574	51.043	67.768	112.143	123.929	115.445	143.535
Annað innstreymi	834	1.467	2.753	1.028	1.772	2.514	-157	47
Rekstrarkostnaður	-698	-727	-798	-653	-663	-783	-854	-1.017
Framlög, nettó	8.072	8.235	9.184	13.250	16.347	27.616	29.779	38.677
Iðgjöld ¹	16.701	17.575	19.782	25.639	30.581	44.336	48.847	60.872
Lífeyrisgreiðslur	-8.640	-9.451	-10.663	-12.386	-14.073	-16.282	-18.892	-22.070
Endurgreidd iðgjöld og annað, nettó	11	111	64	-3	-160	-438	-176	-125
<i>Uppruni = ráðstöfun:</i>	<i>43.605</i>	<i>46.549</i>	<i>62.182</i>	<i>81.393</i>	<i>129.599</i>	<i>153.276</i>	<i>144.213</i>	<i>181.242</i>
<i>Ráðstöfun fjármagns:</i>								
Útlán og verðbréfa kaup	42.879	46.105	63.015	80.839	126.489	151.325	144.917	177.102
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	5.198	4.082	11.012	7.292	5.700	1.087	661	2.269
Bæjar- og sveitarfélög	4.989	4.472	3.793	4.461	2.792	2.151	307	815
Fjárfestingarlánasjóðir	16.094	14.204	18.386	18.581	21.270	22.788	15.595	32.183
þ.a. húsbréf	10.852	10.665	11.223	10.925	16.049	16.911	8.727	21.178
þ.a. húsnæðisbréf	1.378	52	4.769	3.572	2.045	1.752	3.852	7.248
Bankar og sparisjóðir	2.791	6.374	7.464	8.584	15.161	17.285	6.463	9.383
Verðbréfasjóðir	1.535	3.076	3.676	10.951	32.581	25.924	27.356	36.997
Eignaleigur	1.041	1.052	1.657	2.657	1.297	941	1.081	725
Fyrirtæki	4.848	5.839	7.461	7.574	10.151	6.857	4.497	8.282
Hlutabréf	1.019	1.491	4.308	10.995	21.871	32.733	46.310	43.135
Hlutabréfasjóðir.....	0	0	0	4.652	9.563	32.063	27.458	25.258
Einstaklingar	4.343	5.144	4.794	4.238	4.947	8.877	14.666	17.514
Erlend skuldabréf.....	1.021	371	464	854	1.156	619	522	541
Fasteignakaup og annað, nettó	-50	178	-1.271	604	630	448	1.483	1.725
Innstæðu- og sjóðsbreytingar	776	266	438	-50	2.479	1.503	-2.187	2.415
Kaup á erlendum verðbréfum, alls ²	1.957	3.565	4.132	14.823	26.749	42.628	54.758	60.634
Erlendir verðbréfasjóðir	861	2.873	2.928	5.097	3.676	3.991	5.968	10.364
Erlend skuldabréf.....	1.021	371	464	854	1.156	619	522	541
Erlendir hlutabréfasjóðir	0	0	0	4.196	8.151	19.983	25.310	23.063
Erlend hlutabréf.....	75	321	740	4.676	13.767	18.035	22.958	26.666

1. Með iðgjöldum er einnig endurgreiddur lífeyrir. 2. Meðtalið í „Útlán og verðbréfa kaup“.

25. tafla. Lánakerfið¹

Staða í árslok m.kr.	Eignir					Skuldir				Erlent láns- fjármagn
	Útlán					Innlendar skuldir lánakerfis				
	Ríkissj. og -stofnanir	Bæjar- og sveitarf.	Atvinnu- fyrirtæki	Heimili	Alls	Innlán og seðlar	Lífeyris- sjóðir	Annað	Alls	
1988	41.079	16.136	189.895	101.428	348.538	84.247	71.933	67.794	223.974	124.564
1989	59.968	21.455	249.229	135.744	466.396	105.629	102.085	90.056	297.770	168.626
1990	67.472	22.684	264.005	170.726	524.887	120.079	125.569	108.233	353.881	171.006
1991	83.518	25.612	285.168	211.270	605.568	136.332	153.954	129.521	419.807	185.761
1992	94.361	29.919	315.299	237.367	676.946	139.569	177.472	139.940	456.981	219.966
1993	118.306	35.686	335.469	262.518	751.979	148.920	204.540	144.768	498.228	253.751
1994	127.479	39.075	330.090	289.054	785.698	152.132	229.660	162.481	544.273	241.426
1995	145.059	41.273	328.132	317.915	832.379	155.481	258.090	176.724	590.295	242.083
1996	145.124	43.103	370.974	350.947	910.148	166.124	301.990	191.079	659.193	250.955
1997	151.600	45.951	433.696	386.246	1.017.493	181.755	345.607	221.850	749.212	268.281
1998	150.222	54.833	523.966	442.560	1.171.581	207.533	398.235	263.695	869.463	302.118
1999	135.897	61.996	654.241	522.045	1.374.179	241.979	507.252	302.882	1.052.113	322.066
2000	124.465	71.837	801.050	613.835	1.611.187	268.727	557.283	302.098	1.128.108	483.079
2001	156.427	89.154	962.257	710.442	1.918.280	308.793	640.053	331.902	1.280.748	637.532
2002	158.622	90.843	975.166	760.401	1.985.032	349.604	666.485	371.102	1.387.191	597.841

1. Með lánakerfi er átt við bankakerfi, fjárfestingarlánasjóði, lífeyrissjóði, lánasjóði ríkisins, tryggingarfélag, eignarleigur, verðbréfasjóði og útlönd. Tölur eru að nokkru leyti áætlaðar. Tölur ársins 2002 eru bráðabirgðatölur.

26. tafla. Eignir lífeyrissjóða 1992-2002

Staða í árslok í ma.kr.	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ¹
Sjóður og bankainnstæður.....	4,3	4,9	5,4	5,5	5,7	7,1	9,1	10,3	8,8	11,3	10,7
Langtímakröfur.....	165,3	190,5	216,0	241,4	286,8	342,0	394,0	504,3	552,8	629,1	665,5
Markaðssk.br. og hlutd.skírt.	55,0	76,9	103,1	125,9	156,6	189,3	214,5	245,1	265,4	306,6	345,5
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	11,2	11,9	17,1	18,7	23,4	20,4	19,7	18,0	14,9	11,9	13,0
Bæjar- og sveitarfélög.....	2,6	4,8	8,4	11,1	13,1	16,2	15,4	16,5	15,0	15,4	14,4
Bankar og sparissjóðir.....	12,5	14,3	14,2	17,0	20,5	25,2	34,1	38,3	40,1	49,3	52,9
Fjárfestingarlánasjóðir.....	24,2	39,5	51,1	62,2	74,3	95,2	91,8	101,6	113,2	138,1	162,9
þ.a. húsbref.....	18,8	29,7	38,2	48,4	58,4	69,9	67,5	75,7	81,9	100,6	118,9
þ.a. húsnæðisbref.....	1,6	5,6	5,8	5,8	9,9	13,4	14,5	14,1	16,0	19,5	24,7
Eignarleigur.....	1,0	2,0	2,9	3,7	4,2	5,7	4,7	4,3	5,0	4,5	3,7
Fyrirtæki.....	3,2	4,1	6,1	7,9	11,7	11,8	14,1	17,0	16,6	20,5	25,4
Hlutd.skírteini verðbr.sjóða.	0,2	0,3	2,5	4,5	8,4	13,4	31,7	45,6	57,5	63,6	69,9
Önnur erlend skuldabref.....	0,0	0,2	0,8	0,8	1,0	1,4	2,9	3,8	3,0	3,3	3,3
Önnur skuldabref, alls.....	106,6	109,4	107,3	108,1	115,9	114,9	111,9	119,6	126,8	147,7	162,2
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	1,9	2,6	2,2	1,9	3,6	3,2	3,1	3,5	3,3	3,0	3,9
Bæjar- og sveitarfélög.....	0,7	0,9	1,0	1,5	2,3	1,8	1,9	2,0	1,9	1,8	2,4
Bankar og sparissjóðir.....	1,1	1,0	1,0	1,8	2,1	2,5	2,8	3,4	4,1	4,9	6,7
Fjárfestingarlánasjóðir.....	67,2	67,0	63,2	59,9	56,2	50,5	44,7	42,1	35,1	36,4	32,8
Aðrar lánastofnanir.....	0,2	0,2	0,9	0,1	0,4	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1
Fyrirtæki.....	2,6	3,0	3,6	5,4	12,8	18,5	19,9	24,2	26,5	30,1	32,0
Einstaklingar (sjóðfélagalán)	33,0	34,7	35,5	37,6	38,5	38,2	39,4	44,5	55,9	71,4	84,3
Hlutabrefasjóðir.....	-	-	-	-	-	8,1	18,1	52,7	58,0	68,2	57,1
Hlutabref.....	3,7	4,2	5,6	7,4	14,3	29,8	49,5	86,8	102,7	106,5	100,8
Aðrar eignir, nettó.....	11,7	13,4	12,8	15,7	14,0	3,6	4,2	3,0	4,4	4,4	1,0
Hrein eign til greiðslu lífeyris.	181,3	208,8	234,2	262,6	306,5	352,7	407,3	517,6	566,1	644,8	677,2
Erlend verðbref í eigu lífeyrissjóðanna:											
Erlendir verðbrefasjóðir.....	-	-	0,9	3,9	7,5	9,6	8,9	8,5	19,9	16,3	16,0
Önnur erlend skuldabref.....	-	0,2	0,8	0,8	1,0	1,4	2,9	3,8	3,0	3,3	3,3
Erlendir hlutabrefasjóðir.....	-	-	-	-	-	7,5	16,9	44,2	51,5	61,7	53,1
Erlend hlutabref.....	-	0,0	0,1	0,4	1,2	7,1	21,1	41,5	53,7	53,3	31,3
Alls.....	-	0,2	1,8	5,0	9,6	25,6	49,7	98,1	128,0	134,7	103,6

1. Áætlun byggð á úrtaki stærstu sjóða.

27. tafla. Útboð skuldabréfa 1998-2002

	Milljónir króna					Breyting	
	1998	1999	2000	2001	2002	M.kr.	%
						2001-2002	2001-2002
Spariskírteini ríkissjóðs	8.957	2.975	3.535	146	-	-146	-100,0
Ríkisbréf	7.376	800	3.860	6.881	10.212	3.331	48,4
Húsbréf	19.159	30.357	25.599	28.596	32.200	3.604	12,6
Húsnæðisbréf.....	5.045	5.090	1.664	10.545	15.946	5.401	51,2
Sveitarfélög.....	1.514	876	0	435	821	386	88,7
Bankar.....	12.983	4.841	2.849	6.551	24.441	17.890	273,1
Sparisjóðir.....	4.065	1.980	1.494	138	377	239	173,2
Aðrar lánastofnanir.....	5.038	5.198	2.822	7.744	2.575	-5.169	-66,7
Atvinnufyrirtæki.....	7.419	4.625	907	8.804	12.269	3.465	39,4
Erlendir útgefendur.....	-	-	-	85	2.800	2.715	3194,1
<i>Samtals</i>	<i>71.553</i>	<i>56.742</i>	<i>42.726</i>	<i>69.925</i>	<i>101.641</i>	<i>31.716</i>	<i>45,4</i>

28. tafla. Staða markaðsverðbréfa 1998-2002

	Milljónir króna					Breyting	
	1998	1999	2000	2001	2002	M.kr.	%
						2001-2002	2001-2002
<i>Markaðsskuldabréf</i>	<i>352.579</i>	<i>419.791</i>	<i>537.715</i>	<i>645.842</i>	<i>709.665</i>	<i>63.827</i>	<i>9,9</i>
Spariskírteini ríkissjóðs	84.960	84.286	72.620	68.991	55.770	-13.221	-19,2
þ.a. verðtryggð	80.370	81.097	72.593	68.967	55.749	-13.218	-19,2
þ.a. gengistryggð.....	4.589	3.190	27	24	21	-3	-13,7
Ríkisbréf	19.602	13.369	14.384	25.669	38.459	12.790	49,8
Banka- og sparisjóðsbréf.....	45.262	51.655	159.076	188.146	194.624	6.478	3,4
þ.a. verðtryggð	40.022	38.706	40.776	42.229	56.663	14.434	34,2
þ.a. gengistryggð.....	5.240	12.949	118.300	145.917	137.961	-7.956	-5,5
Húsbréf	127.238	169.744	186.997	225.282	259.171	33.889	15,0
Húsnæðisbréf.....	23.837	33.950	48.155	65.694	76.779	11.085	16,9
Skuldabréf atvinnuvegasjóða.	19.893	24.800	16.450	24.546	23.384	-1.162	-4,7
Bréf eignarleigna	7.671	9.237	9.267	9.986	7.783	-2.203	-22,1
Skráð bréf atvinnufyrirtækja .	17.439	25.034	22.413	31.020	43.761	12.741	41,1
Skráð bréf sveitarfélaga.....	4.703	6.302	5.937	6.508	6.943	435	6,7
Skráð erlend skuldabréf.....	341	298	0	0	2.996	2.996	100,0
Ýmis skuldabréf.....	1.634	1.116	600	0	0	0	0,0
<i>Markaðsvíxlar</i>	<i>25.460</i>	<i>23.702</i>	<i>16.404</i>	<i>22.156</i>	<i>29.379</i>	<i>7.223</i>	<i>32,6</i>
Ríkisvíxlar og ríkisbréf eldri .	15.207	9.899	5.970	12.006	12.004	-3	0,0
Banka- og sparisjóðsvíxlar	7.698	11.645	8.178	8.133	17.250	9.117	112,1
Víxlar fjárfestingarlánasjóða .	2.239	2.257	3.486	2.017	126	-1.891	-93,8
<i>Hlutd.skírteini verðbréfasj</i>	<i>73.514</i>	<i>90.714</i>	<i>78.071</i>	<i>99.751</i>	<i>129.920</i>	<i>30.169</i>	<i>30,2</i>
<i>Hlutabréf á markaði</i>	<i>233.200</i>	<i>369.835</i>	<i>388.662</i>	<i>427.994</i>	<i>529.292</i>	<i>101.298</i>	<i>23,7</i>
Skráð á aðallista Kauphallar Ísl.	217.345	349.465	372.415	379.985	470.294	90.309	23,8
Skráð á aðra lista Kauphallar Ísl.	15.855	20.370	16.248	48.010	58.998	10.988	22,9

29. tafla. Reikningar verðbréfasjóða 1998-2002

Eignir:	Milljónir króna					Breyting	
	1998	1999	2000	2001	2002	M.kr. 2001-2002	% 2001-2002
Sjóður og bankainnstæður.....	4.587	2.808	1.955	4.010	2.207	-1.803	-45,0
Kröfur á lánastofnanir.....	.	500	3	5	70	65	1300,0
Verðbréfaeign.....	70.088	87.631	77.189	96.165	128.650	32.485	33,8
Erlend hlutabréf.....	667	1.548	2.870	5.544	2.822	-2.722	-49,1
Erlend skuldabréf.....	1.122	778	565	389	183	-206	-53,0
Hlutabréf.....	3.460	9.158	9.623	8.069	10.380	2.311	28,6
Spariskírteini ríkissjóðs.....	20.411	21.805	11.797	18.808	17.229	-1.579	-8,4
Önnur ríkisverðbréf.....	11.560	9.456	7.201	3.617	14.154	10.537	291,3
Verðbréf sveitarfélaga.....	669	570	564	581	852	271	46,6
Húsbréf.....	19.596	29.408	21.235	30.291	39.013	8.722	28,8
Verðbréf innlánsstofnana.....	6.969	8.033	10.247	12.335	23.003	10.668	86,5
Verðbréf annarra fjármálastofn.	1.291	2.374	8.446	10.402	11.008	606	5,8
Verðbréf atvinnufyrirtækja.....	4.279	4.246	4.415	5.858	9.744	3.886	66,3
Verðbréf einstaklinga.....	65	255	227	271	261	-10	-3,7
Aðrar eignir.....	29	118	33	78	87	9	11,5
<i>Eignir = skuldir og eigið fé:.....</i>	<i>74.708</i>	<i>91.058</i>	<i>79.180</i>	<i>100.259</i>	<i>131.015</i>	<i>30.756</i>	<i>30,7</i>
<i>Skuldir og eigið fé:</i>							
Útgefn hlutdeildarskírteini.....	73.514	90.714	78.071	99.751	129.920	30.169	30,2
Aðrar skuldir.....	1.133	292	1.022	413	1.076	663	160,5
Eigið fé.....	61	52	88	95	20	-75	-78,9
<i>Fjárfestingarstefna:</i>							
Eignarskattsfrjálsir sjóðir.....	45.851	49.042	31.802	42.692	54.792	12.100	28,3
Skammtímasjóðir.....	7.127	7.958	11.764	10.883	21.190	10.307	94,7
Erlendir sjóðir.....	1.517	1.824	2.761	5.694	2.661	-3.033	-53,3
Blandaðir sjóðir.....	19.020	32.324	32.480	40.812	54.430	13.618	33,4
Frádregin innbyrðis eign í hlutdeildarskírteinum.....	.	-435	-737	-330	-3152	-2.822	855,2

30. tafla. Reikningar hlutabréfasjóða 1998-2002

Eignir:	Milljónir króna					Breyting	
	1998	1999	2000	2001	2002	M.kr. 2001-2002	% 2001-2002
Sjóður og bankainnstæður	559	1.365	1.663	1.875	1.093	-782	-41,7
Verðbréfaeign	17.948	22.069	20.872	19.401	16.074	-3.327	-17,1
Innlend hlutabréf	10.032	12.364	11.248	11.061	11.822	761	6,9
Skuldabréf fyrirtækja	1.636	1.443	235	390	531	141	36,3
Spariskirteini ríkissjóðs	174	20	904	281	0	-281	-100,0
Önnur ríkisverðbréf	646	10	1.287	986	5	-981	-99,5
Verðbréf sveitarfélaga	95	143	72	34	4	-30	-88,1
Húsbréf	123	965	399	1.395	58	-1.337	-95,8
Verðbréf fjármálastofnana	2.130	776	1.303	1.642	1.709	67	4,1
Erlend verðbréf	2.794	6.184	5.383	3.396	1.872	-1.524	-44,9
Önnur verðbréf	317	165	42	218	73	-145	-66,6
Aðrar eignir	508	256	-41	207	129	-78	-37,5
<i>Eignir = skuldir og eigið fé...</i>	<i>19.015</i>	<i>23.690</i>	<i>22.494</i>	<i>21.483</i>	<i>17.296</i>	<i>-4.187</i>	<i>-19,5</i>
<i>Skuldir og eigið fé:</i>							
Ýmsar skuldir	1.501	2.328	4.604	4.278	525	-3.753	-87,7
Hlutafé	8.506	8.671	7.975	8.348	8.401	53	0,6
Annað eigið fé	9.007	12.691	9.916	8.858	8.370	-488	-5,5

31. tafla. Gengi erlendra gjaldmiðla samkvæmt skráningu Seðlabanka Íslands¹

	Ársmeðaltal					Árslok	
	1998	1999	2000	2001	2002 ²	2001	2002 ²
Bandaríkjadalur	71,12	72,42	78,87	97,76	91,46	103,20	80,77
Sterlingspund	117,8	117,1	119,1	140,7	137,1	149,6	130,1
Kanadadalur	47,99	48,76	53,06	63,12	58,23	64,88	51,23
Dönsk króna	10,63	10,38	9,74	11,74	11,60	12,29	11,41
Norsk króna	9,42	9,28	8,95	10,88	11,48	11,47	11,62
Sænsk króna	8,95	8,76	8,59	9,44	9,41	9,84	9,23
Finnskt mark	13,33	12,98	12,21	14,72	.	15,36	.
Franskur franki	12,08	11,76	11,07	13,34	.	13,92	.
Belgískur franki	1,963	1,913	1,800	2,169	.	2,264	.
Svissneskur franki	49,18	48,22	46,65	57,99	58,75	61,69	58,31
Hollenskt gyllini	35,93	35,02	32,95	39,70	.	41,44	.
Þýskt mark	40,50	39,46	37,13	44,74	.	46,70	.
Ítölsk líra	0,0410	0,0399	0,0375	0,0452	.	0,0472	.
Austurrískur schillingur	5,757	5,608	5,277	6,358	.	6,637	.
Portúgalskur escudo	0,3954	0,3849	0,3622	0,4364	.	0,4556	.
Spánskur peseti	0,4770	0,4638	0,4364	0,5259	.	0,5489	.
Japanskt jen	0,5464	0,6396	0,7317	0,8046	0,7302	0,7856	0,6805
Írskt pund	101,41	97,98	92,20	111,10	.	115,97	.
Grísk drakma	0,2414	0,2369	0,2157	0,2568	.	0,2680	.
SDR	96,51	99,01	103,87	124,42	118,32	129,67	109,78
Evra (eka 1998)	79,89	77,17	72,61	87,49	86,20	91,33	84,71

1. Miðgengi; meðaltal kaup- og sölugengis. 2. Seðlabankinn hætti að skrá gengi þeirra gjaldmiðla sem evran tók við af um mitt ár 2002.

32. tafla. Yfirlit yfir hlutafjármarkað 1995-2002

Fjárhæðir í m.kr.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
<i>Eftirmarkaður</i>								
Velta skráðra hlutabréfa alls.....	6.642	10.833	23.498	40.224	119.841	198.799	138.308	321.132
Velta í Kauphöll Íslands.....	2.858	5.845	13.283	12.717	40.075	56.240	31.970	65.144
velta á aðallista	.	.	13.283	12.552	38.309	56.106	31.588	64.287
velta á vaxtarlista	.	.	-	165	1.769	133	192	74
velta á Tilboðsmarkaði	.	.	.	.	.	.	190	783
Velta í viðskiptum þingaðila utan Kauphallar	3.784	4.988	10.215	27.227	79.758	142.537	106.338	255.988
<i>Markaðsvirði hlutabréfa í lok tímabils</i>								
Markaðsvirði í Kauphöll alls.....	49.695	94.802	151.009	231.909	369.835	392.976	427.259	522.443
þ.a. á aðallista	49.695	94.802	149.907	216.317	349.465	376.582	379.985	464.942
þ.a. á vaxtarlista	.	-	1.102	15.592	20.370	16.394	4.421	3.736
þ.a. á Tilboðsmarkaði	.	.	.	.	.	.	42.853	53.765
<i>Fjöldi skráðra hlutafélaga í Kauphöll Ísl.</i>								
Fjöldi skráðra hlutafélaga	27	32	51	67	75	75	72	64
þ.a. á aðallista	.	.	48	45	51	55	56	50
þ.a. á vaxtarlista	.	.	3	22	24	20	13	9
þ.a. á Tilboðsmarkaði	.	.	.	.	.	.	3	5
<i>Verðbreytingar hlutabréfa yfir ár¹</i>								
Breyting úrvalsvisitölu (%)	34,1	59,3	14,7	9,8	47,4	-19,3	-11,2	16,7
Breyting heildarvisitölu aðallista (%).....	33,2	60,5	12,4	4,7	44,5	-13,8	-9,4	21,6
Breyting heildarvisitölu vaxtarlista (%)	.	.	.	0,0	14,6	4,6	-27,7	-5,8
<i>Kennitölur</i>								
Markaðsvirði í lok árs / VLF (%) ²	10,9	19,4	29,2	40,6	59,2	58,8	55,2	66,2
Veltuhraði miðað við heildarveltu (%) ³	.	.	15,6	17,2	32,4	50,6	32,4	61,5
Veltuhraði miðað við veltu á þingi (%) ³	5,8	6,2	8,8	5,5	10,8	14,3	7,5	12,5

1. Visitölurnar voru teknar upp í mars 1998 með grunngildi 31. desember 1997 = 1.000. Þær voru jafnframt reiknaðar aftur til 31. desember 1992.
 2. Með hlutabréfasjóðum. Verg landsframleiðsla færð til árslokaverðlags. 3. Miðað við veltu ársins og markaðsvirði í lok árs. Heimildir: Kauphöll Íslands, Seðlabanki Íslands.

33. tafla. Helstu meðalnafnvextir hjá viðskiptabönkum og sparisjóðum 2002 (% á ári)

	Meðalnafnvextir nokkurra innlánsforma í % á ári						Meðalvextir nokkurra útlánsforma í % á ári						
	Alm. sparisj.-bækur	Alm. tékka-reikn.	Peninga-markaðs-reikn. ¹	Vísitölubundnir reikn.			Alm. vixlar, forvextir	Yfir-dráttar-lán fjirt.	Alm.skuldabréf		Vísitölub.lán		Viðsk.-vixlar, forv.
				36 mán.	48 mán.	60 mán.			Kjör-vextir	Meðal-tal	Kjör-vextir	Meðal-tal	
<i>I. ársfjórðungur:</i>													
1. janúar	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
11. janúar	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
21. janúar	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
1. febrúar	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
11. febrúar	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
21. febrúar	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
1. mars	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
11. mars	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
21. mars	1,3	0,7	9.55-10.35	5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
Meðaltal I. fj.	1,3	0,7		5,3	5,9	6,0	17,5	19,6	13,9	17,4	7,7	10,2	18,8
<i>II. ársfjórðungur:</i>													
1. apríl	1,0	0,6	9.00-9.85	5,3	5,9	6,0	16,7	19,0	13,1	16,7	7,7	10,2	18,1
11. apríl	0,9	0,5	9.00-9.85	5,3	5,9	6,0	16,6	18,9	13,1	16,6	7,7	10,2	17,9
21. apríl	0,9	0,5	9.00-9.85	5,3	5,9	6,0	16,6	18,9	13,1	16,6	7,7	10,2	17,9
1. maí	0,9	0,5	9.00-9.85	5,3	5,9	6,0	16,6	18,9	13,1	16,6	7,7	10,2	17,9
11. maí	0,7	0,4	8.80-9.05	5,3	5,9	6,0	16,3	18,6	12,8	16,3	7,7	10,2	17,6
21. maí	0,6	0,3	8.30-9.05	5,3	5,9	6,0	15,7	18,1	12,2	15,8	7,7	10,2	17,1
1. júní	0,6	0,3	8.30-9.05	5,3	5,8	6,0	15,7	18,1	12,2	15,8	7,7	10,1	17,1
11. júní	0,6	0,3	8.30-8.50	5,3	5,8	6,0	15,7	18,1	12,2	15,8	7,7	10,1	17,1
21. júní	0,5	0,3	8.00-8.40	5,3	5,8	6,0	15,4	17,8	11,9	15,5	7,7	10,1	16,8
Meðaltal II. fj.	0,7	0,4		5,3	5,9	6,0	16,1	18,5	12,6	16,2	7,7	10,2	17,5
<i>III. ársfjórðungur:</i>													
1. júlí	0,5	0,5	8.00-8.40	5,3	5,8	6,0	15,6	17,8	11,9	15,2	7,7	10,1	16,8
11. júlí	0,5	0,3	7.75-8.20	5,3	5,8	6,0	15,6	17,8	11,9	15,2	7,7	10,1	16,8
21. júlí	0,5	0,3	7.75-8.20	5,3	5,8	6,0	15,6	17,8	11,9	15,2	7,7	10,1	16,8
1. ágúst	0,5	0,3	7.75-8.20	5,3	5,8	6,0	15,5	17,8	11,9	15,1	7,7	10,1	16,8
11. ágúst	0,4	0,2	7.40-7.60	5,3	5,8	5,9	14,9	17,2	11,3	14,5	7,7	10,1	16,2
21. ágúst	0,4	0,2	7.40-7.60	5,3	5,8	5,9	14,9	17,2	11,3	14,5	7,7	10,1	16,2
1. september	0,4	0,2	7.00-7.60	5,3	5,8	5,9	14,9	17,2	11,3	14,5	7,7	10,1	16,2
11. september	0,3	0,2	7.00-7.20	5,3	5,8	5,9	14,6	16,9	11,0	14,2	7,7	10,1	15,9
21. september	0,3	0,2	6.50-7.20	5,3	5,8	5,9	14,5	16,8	11,0	14,2	7,7	10,1	15,8
Meðaltal III. fj.	0,4	0,2		5,3	5,8	5,9	15,1	17,4	11,5	14,7	7,7	10,1	16,4
<i>IV. ársfjórðungur:</i>													
1. október	0,2	0,1	6.50-6.60	5,3	5,8	5,9	14,1	16,4	10,5	13,8	7,7	10,1	15,4
11. október	0,2	0,1	6.50-6.60	5,3	5,8	5,9	14,1	16,4	10,5	13,8	7,7	10,1	15,4
21. október	0,2	0,1	6.20-6.50	5,2	5,7	5,9	14,0	16,3	10,2	13,6	7,6	10,0	15,3
1. nóvember	0,2	0,1	6.20-6.30	5,1	5,7	5,7	13,8	16,1	10,2	13,5	7,4	10,0	15,1
11. nóvember	0,2	0,1	5.70-6.30	5,0	5,4	5,5	13,5	15,7	9,7	13,1	7,2	9,8	14,7
21. nóvember	0,2	0,1	5.70-5.80	4,9	5,4	5,4	13,3	15,6	9,7	13,0	7,2	9,7	14,6
1. desember	0,2	0,1	5.70-5.80	4,9	5,4	5,4	13,3	15,6	9,7	13,0	7,2	9,7	14,6
11. desember	0,2	0,1	5.40-5.80	4,9	5,4	5,4	13,3	15,6	9,7	13,0	7,2	9,7	14,6
21. desember	0,2	0,1	5.20-5.45	4,7	5,2	5,3	12,8	15,2	9,2	12,5	7,1	9,6	14,1
Meðaltal IV. fj.	0,2	0,1		5,0	5,5	5,6	13,6	15,9	9,9	13,3	7,4	9,9	14,9
Meðaltal 2000	1,4	0,9	0,0	5,1	5,6	5,7	17,0	18,9	13,2	16,7	7,0	9,5	18,4
Meðaltal 2001	1,6	1,0	0,0	5,4	5,9	6,0	18,0	20,1	14,5	18,0	7,7	10,2	19,4
Meðaltal 2002	0,7	0,4	0,0	5,2	5,8	5,9	15,6	17,9	12,0	15,4 ²	7,6	10,1 ²	16,9

1. Hæstu og lægstu vextir miðað við lágmarksinnstæðu. 2. Leiðrétting frá prentsmiðjuútgáfu.

34. tafla. Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu

Gildir gagnvart vaxtalögum frá:	Almennir vextir lána, vextir af skaðabótakröfum og dráttarvextir í % á ári											
	Alm. vextir óverðtr. lána	Alm. vextir verðtr. lána	Vextir af skaðabótakröfum	Dráttarvextir af peningakröfum í								
				ISK	USD	GBP	DKK	NOK	SEK	CHF	JPY	EUR
1. janúar 2002	14,0	7,7	9,5	22,0	5,5	7,5	7,0	10,5	7,0	5,5	5,0	6,5
1. febrúar	14,0	7,7	9,5	22,0	5,5	7,5	7,0	10,5	7,0	5,5	5,0	6,5
1. mars	14,0	7,7	9,5	22,0	5,5	7,5	7,0	10,5	7,0	5,5	5,0	6,5
1. apríl	14,0	7,7	9,5	22,0	5,5	7,5	7,0	10,0	7,0	5,5	5,0	6,5
1. maí	13,0	7,7	8,5	22,0	5,5	7,5	7,0	10,0	7,0	5,5	5,0	6,5
1. júní	12,0	7,7	8,0	22,0	5,5	7,5	7,0	10,0	7,0	5,5	5,0	6,5
1. júlí	12,0	7,7	8,0	20,5	5,5	7,5	7,0	10,0	7,0	5,5	5,0	6,5
1. ágúst	12,0	7,7	8,0	20,5	5,5	7,5	7,0	10,0	7,0	5,5	5,0	6,5
1. september	11,5	7,7	7,7	20,5	5,5	7,5	7,0	10,5	7,0	5,5	5,0	6,5
1. október	10,5	7,7	7,0	20,5	5,5	7,5	6,5	10,5	7,0	5,5	5,0	6,5
1. nóvember	10,0	7,5	6,7	20,5	5,5	7,5	6,5	10,5	7,0	5,5	5,0	6,5
1. desember	9,5	7,1	6,3	20,5	5,5	7,5	6,5	10,5	7,0	5,5	5,0	6,5
Meðaltal 2001	14,4	7,8	9,5	23,5	6,5	8,1	7,7	10,5	7,0	6,1	5,0	7,3
Meðaltal 2002	12,2	7,6	8,2	21,3	5,5	7,5	6,9	10,3	7,0	5,5	5,0	6,5

35. tafla. Bindiskylduhlutföll (%)¹

Gildistími frá:	Bindiskylduhlutfall	Gildistími frá:	Bindiskylduhlutfall
1. júní 1979	28,0	31. október 1991	6,0
17. apríl 1985	18,0	1. janúar 1992	7,0
1. mars 1987	13,0	1. nóvember 1992	6,0
1. ágúst 1988	12,0	1. desember 1992	5,0
1. mars 1989	11,0	1. nóvember 1993	4,0 (2,5) ²
1. maí 1990	10,0	21. maí 1998	4,0 (1,5) ²
1. júní 1990	7,0		

1. Bindiskylda sem hlutfall af heildarinnstæðum frá og með 1. júní 1979, innlendu ráðstöfunarfé frá og með 1. mars 1989 og af öllu ráðstöfunarfé frá og með 21. maí 1998. 2. Innan sviga er bindiskylduhlutfall bundinna innstæðna og verðbréfa.

36. tafla. Almennir inn- og útlánsvextir við Seðlabanka Íslands 1998-2002 í % á ári

Frá:	Viðskipta- reikn. lána- stofnana	Óverðtryggð		Verðtryggð innláns- binding	Bindi- skyldar inn- stæður	Endur- hverf verðbréfa- sala	Reikn.- kvóti, forv.	Dag- lán, forv.	Ávöxtun í endurhverfum verðbréfa kaupum		
		innstæðubréf							Bein sala		
		45 daga	90 daga						Ríkis- vixlar	Önnur verðbréf	Uppboð
1. mars 1998	3,0	.	7,0	3,5	.	.	6,8	8,5	.	.	.
3. mars	3,0	.	7,0	3,5	.	.	6,8	8,5	.	.	7,2
21. maí	3,0	.	7,0	.	5,5	.	.	8,5	.	.	7,2
8. september	3,0	.	7,0	.	5,5	.	.	8,5	.	.	7,5
1. janúar 1999	3,0	.	7,0	.	5,8	.	.	8,5	.	.	7,5
24. febrúar	3,0	.	7,4	.	6,2	.	.	8,9	.	.	7,5
1. mars	3,4	.	7,4	.	6,2	.	.	8,9	.	.	7,5
2. mars	3,4	.	7,4	.	6,2	.	.	8,9	.	.	7,9
21. júní	3,9	.	7,9	.	6,7	.	.	9,4	.	.	7,9
22. júní	3,9	.	7,9	.	6,7	.	.	9,4	.	.	8,4
20. september	3,9	.	7,9	.	6,7	.	.	10,0	.	.	8,4
21. september	4,5	.	8,5	.	7,3	.	.	10,0	.	.	9,0
12. janúar 2000	4,5	.	9,3	.	7,3	.	.	10,8	.	.	9,0
18. janúar	4,5	.	9,3	.	7,3	.	.	10,8	.	.	9,8
21. janúar	5,3	.	9,3	.	8,1	.	.	10,8	.	.	9,8
14. febrúar	5,3	.	9,6	.	8,1	.	.	11,1	.	.	9,8
15. febrúar	5,3	.	9,6	.	8,1	.	.	11,1	.	.	10,1
21. febrúar	5,6	.	9,6	.	8,4	.	.	11,1	.	.	10,1
19. júní	5,6	.	10,1	.	8,4	.	.	11,6	.	.	10,6
21. júní	6,1	.	10,1	.	8,9	.	.	11,6	.	.	10,6
1. nóvember	6,9	.	10,9	.	9,7	.	.	12,4	.	.	11,4
28. mars 2001	6,7	.	10,7	.	9,5	.	.	12,4	.	.	10,9
11. nóvember	6,7	.	9,6	.	8,7	.	.	12,0	.	.	10,1
1. apríl 2002	6,2	.	9,1	.	8,2	.	.	12,0	.	.	9,6
1. maí	5,9	.	8,8	.	7,9	.	.	11,7	.	.	9,3
21. maí	5,7	.	8,3	.	7,4	.	.	11,2	.	.	8,8
21. júní	5,7	.	8	.	7,1	.	.	10,9	.	.	8,5
1. ágúst	5,4	.	7,4	.	6,7	.	.	10,3	.	.	7,9
1. september	5,1	.	7,1	.	6,4	.	.	10,0	.	.	7,6
21. september	4,6	.	6,6	.	5,9	.	.	9,5	.	.	7,1
21. október	4,3	.	6,3	.	5,6	.	.	9,2	.	.	6,8
11. nóvember	3,8	.	5,8	.	5,1	.	.	8,7	.	.	6,3
17. desember	3,3	.	5,3	.	4,6	.	.	8,2	.	.	5,8
<i>Tímavegin meðaltöl:</i>											
1993	3,4	7,3	7,3	3,1	.	.	.	.	8,4	8,6	.
1994	2,5	4,2	4,3	3,5	.	4,2	4,4	.	5,3	5,9	.
1995	2,6	4,7	5,0	3,5	.	6,0	5,9	.	6,9	.	.
1996	2,4	4,8	5,0	3,5	.	5,6	5,7	.	6,6	.	.
1997	2,7	6,6	6,7	3,5	.	6,4	6,5	.	6,9	.	.
1998	3,0	.	7,0	.	5,5	.	.	8,5	.	.	7,3
1999	3,8	.	7,8	.	6,6	.	.	9,3	.	.	8,3
2000	5,9	.	9,9	.	8,7	.	.	11,4	.	.	10,4
2001	6,7	.	10,6	.	9,4	.	.	12,3	.	.	10,9
2002	5,5	.	7,8	.	7,0	.	.	10,7	.	.	8,4

37. tafla. Ávöxtun á peninga- og skuldabréfamarkaði í lok tímabils¹

% á ári	Ávöxtun á peningamarkaði				Ávöxtun á skuldabréfamarkaði ²				
	Kaup- og Verðbréfaáfangi			3 mánaða REIBOR á milli- banka- markaði	5 ára ríkisbréf, kaup- tilboð á VbÍ ³	5 ára sparisk., kaup- tilboð á VbÍ	10 ára sparisk., kaup- tilboð á VbÍ	20 ára sparisk., kaup- tilboð á VbÍ	25 ára húsbref, kaup- tilboð á VbÍ
	3 mán. víxlar	6 mán. víxlar	12 mán. víxlar						
1991	...	...	...	...	...	8,25	8,25	...	8,40
1992	11,30	11,35	...	...	...	7,80	7,80	...	7,60
1993	5,48	5,61	5,91	...	6,55	5,00	5,00	...	5,45
1994	6,07	6,45	7,40	...	8,65	5,05	5,10	...	5,75
1995	7,28	7,63	7,89	...	10,59	5,90	5,90	5,74	5,80
1996	7,07	7,29	7,83	...	9,38	5,81	5,79	5,53	5,78
1997	7,22	7,40	7,56	...	8,30	5,32	5,30	4,91	5,30
1998	7,64	7,63	7,62	8,18	7,46	4,72	4,30	3,85	4,71
1999	9,77	...	...	11,73	9,55	5,10	4,67	4,24	4,78
2000	11,78	11,84	...	11,96	11,97	7,08	5,60	5,44	6,31
2001	10,01	9,79	-	12,55	9,88	6,14	5,06	-	5,88
2002	5,89	5,82	-	6,18	6,94	4,50	4,95	-	5,18
Janúar 2000	10,48	10,50	10,80	10,41	10,20	5,29	4,84	4,43	5,11
Febrúar	10,72	10,82	11,03	10,76	10,20	5,12	4,60	4,24	5,12
Mars	10,79	...	10,97	10,75	10,50	5,32	4,90	4,65	5,70
Apríl	10,70	11,00	11,10	10,78	10,65	5,50	5,15	5,15	5,77
Mái	10,68	11,11	11,15	11,05	11,10	6,40	5,50	5,30	6,10
Júní	11,17	11,17	11,17	11,52	11,16	6,04	5,35	5,08	5,85
Júlí	11,38	11,37	11,23	11,90	11,81	6,18	5,60	5,20	6,22
Ágúst	11,33	11,39	11,39	11,79	11,73	6,23	5,60	5,15	5,91
September	11,32	11,36	11,36	11,16	10,88	6,17	5,50	5,19	5,95
Október	11,29	11,42	11,44	11,35	11,61	6,28	...	5,26	6,08
Nóvember	11,75	11,79	11,81	11,91	12,24	6,62	5,55	5,34	6,20
Desember	11,78	11,84	...	11,96	11,97	7,08	5,60	5,44	6,31
Janúar 2001	11,57	11,63	-	11,64	11,3	6,65	5,62	-	6,2
Febrúar	11,51	11,48	-	11,76	11	6,24	5,56	-	5,83
Mars	11,09	11,04	-	11,93	9,94	6,22	5,45	-	5,83
Apríl	11,95	11,73	-	12,61	10,89	5,9	5,7	-	5,81
Mái	11,12	11,00	-	12,15	11,23	5,27	5,1	-	5,87
Júní	11,19	11,09	-	12,44	11,36	4,93	5,2	-	5,77
Júlí	10,95	10,98	-	12,38	10,67	5,75	5,37	-	5,81
Ágúst	11,01	10,81	-	11,88	10,14	5,59	5,06	-	5,83
September	11,04	10,53	-	11,60	10,06	5,55	4,93	-	5,66
Október	10,68	10,43	-	12,11	10,1	5,81	5,11	-	5,78
Nóvember	10,18	9,97	-	11,74	10,1	6,13	5,34	-	6,1
Desember	10,01	9,79	-	12,55	9,88	6,14	5,06	-	5,88
Janúar 2002	9,59	-	-	12,60	9,26	5,87	5,16	-	5,83
Febrúar	9,60	-	-	11,86	9,08	6,14	5,42	-	6,09
Mars	9,49	9,15	-	11,14	9,00	5,64	5,33	-	6,00
Apríl	9,52	9,05	-	10,53	8,42	5,73	5,39	-	5,97
Mái	8,70	8,40	-	9,15	8,39	5,35	5,34	-	5,84
Júní	8,39	8,37	-	8,83	8,32	5,26	5,39	-	5,78
Júlí	8,23	8,15	-	8,07	8,24	5,39	5,34	-	5,70
Ágúst	7,56	7,40	-	7,58	7,68	5,11	5,29	-	5,58
September	7,06	6,88	-	6,83	7,40	4,93	5,14	-	5,48
Október	6,60	6,51	-	6,61	7,07	4,82	5,01	-	5,34
Nóvember	6,16	6,07	-	6,18	6,90	4,85	4,98	-	5,32
Desember	5,89	5,82	-	6,18	6,94	4,50	4,95	-	5,18

1. Lánstími í yfirskrift dálka gefur til kynna upphaflegan lánstíma. 2. Ávöxtun umfram verðtryggingu í öllum tilvikum nema ríkisbréfum sem eru óverðtryggð. 3. Nú RIKB 07 0209. Áður flokkur RIKB 03 1010 og RIKB 00 1010.

38. tafla. Dæmi um árlega ávöxtun og raunvexti nokkurra inn- og útlána innlánsstofnana og dráttarvextir 1961-2002 (% á ári)

	Almennar sparisjóðs- bækur		Bundin innlán ¹		Almenn víxillán 60 daga		Almenn óverðtryggð skuldabréf		Ný (löng) verðtryggð lán		Dráttar- vextir		Breyting láns- kjara- vísi- tölu ²
	Nafn- ávöxtun	Raun- ávöxtun	Nafn- ávöxtun	Raun- ávöxtun	Nafn- ávöxtun	Raun- ávöxtun	Nafn- ávöxtun	Raun- ávöxtun	Nafn- ávöxtun	Raun- vextir	Nafn- ávöxtun	Raun- ávöxtun	
1961	7,0	-6,5	8,0	-5,6	9,5	-4,3	9,5	-4,3	.	.	.	.	14,4
1962	7,0	-0,9	8,0	0,0	9,5	1,4	9,5	1,4	.	.	.	.	8,0
1963	7,0	-6,4	8,0	-5,5	9,5	-4,2	9,5	-4,2	.	.	.	.	14,3
1964	7,0	-4,3	8,0	-3,4	9,5	-2,1	9,5	-2,1	.	.	.	.	11,8
1965	6,0	-6,1	7,0	-5,2	8,4	-4,0	9,0	-3,5	.	.	12,0	-0,8	12,9
1966	7,0	-1,2	8,0	-0,3	9,5	1,1	10,0	1,6	.	.	12,0	3,4	8,3
1967	7,0	2,5	8,0	3,4	9,5	4,9	10,0	5,4	.	.	12,0	7,3	4,4
1968	7,0	-8,0	8,0	-7,1	9,5	-5,8	9,2	-6,1	.	.	12,0	-3,7	16,3
1969	7,0	-12,2	8,0	-11,3	9,5	-10,1	9,2	-10,3	.	.	12,0	-8,0	21,8
1970	7,0	-8,8	8,0	-7,9	9,5	-6,6	9,2	-6,9	.	.	12,0	-4,5	17,3
1971	7,0	3,9	8,0	4,9	9,5	6,3	9,2	6,0	.	.	12,0	8,7	3,0
1972	7,0	-7,2	8,0	-6,3	9,5	-5,0	9,2	-5,3	.	.	12,0	-2,9	15,3
1973	8,3	-17,3	9,7	-16,3	10,9	-15,3	12,1	-14,4	.	.	16,0	-11,5	31,0
1974	10,8	-28,1	12,3	-27,1	14,4	-25,8	15,9	-24,8	.	.	20,8	-21,6	54,1
1975	13,0	-19,9	14,5	-18,8	17,6	-16,6	18,8	-15,7	.	.	24,0	-12,1	41,0
1976	13,0	-12,5	14,5	-11,3	18,2	-8,4	19,5	-7,4	.	.	24,7	-3,4	29,1
1977	13,3	-15,0	24,0	-7,0	19,2	-10,6	20,7	-9,5	.	.	32,5	-0,6	33,3
1978	18,6	-19,2	31,6	-10,4	26,6	-13,8	27,2	-13,4	.	.	36,0	-7,4	46,8
1979	22,8	-20,6	35,5	-12,4	29,1	-16,5	30,9	-15,4	.	.	45,0	-6,3	54,7
1980	33,3	-12,6	45,0	-5,0	40,0	-8,3	39,9	-8,3	56,1	2,3	55,8	2,1	52,6
1981	34,4	-8,9	45,9	-1,2	39,8	-5,3	45,1	-1,7	51,3	2,5	55,3	5,2	47,6
1982	35,3	-15,7	61,8	0,8	40,4	-12,5	45,4	-9,4	65,2	2,9	58,0	-1,6	60,5
1983	38,7	-20,0	74,7	0,7	44,6	-16,6	48,8	-14,2	78,6	3,0	58,2	-8,8	73,4
1984	16,1	-2,4	22,7	3,2	23,2	3,6	23,0	3,4	25,4	5,5	31,5	10,6	18,9
1985	22,7	-9,5	39,4	2,8	36,0	0,3	32,5	-2,3	42,4	5,0	44,0	6,2	35,6
1986	11,5	-2,8	18,0	2,9	20,3	4,9	19,6	4,3	20,7	5,2	30,5	13,8	14,7
1987	13,3	-7,3	26,1	3,2	28,7	5,3	27,9	4,7	31,6	7,7	35,9	11,2	22,2
1988	16,7	-2,0	23,2	3,4	34,0	12,5	33,2	11,8	30,1	9,2	43,9	20,8	19,1
1989	11,2	-8,6	24,8	2,6	29,4	6,4	29,5	6,5	31,1	7,8	35,9	11,8	21,6
1990	3,7	-3,2	13,6	6,0	17,0	9,2	17,1	9,3	15,7	8,0	26,0	17,6	7,1
1991	4,8	-2,7	15,2	7,0	19,0	10,5	18,4	10,0	17,5	9,2	25,0	16,1	7,6
1992	1,2	-0,3	8,2	6,5	13,3	11,5	13,5	11,8	11,0	9,3	19,5	17,7	1,6
1993	0,8	-2,1	9,4	6,2	15,1	11,8	14,8	11,5	12,4	9,1	17,7	14,3	3,0
1994	0,5	-0,7	6,1	4,8	11,9	10,5	10,9	9,5	9,3	7,9	14,2	12,8	1,3
1995	0,6	-1,0	7,1	5,4	12,5	10,7	11,9	10,1	10,5	8,7	14,6	12,8	1,6
1996	0,8	-1,2	7,9	5,7	13,3	11,0	12,8	10,5	11,1	8,9	15,8	13,5	2,1
1997	0,9	-1,1	7,8	5,7	13,9	11,7	13,3	11,1	11,2	9,0	16,3	14,0	2,0
1998	0,7	-0,5	6,7	5,4	13,8	12,4	13,2	11,8	10,1	8,8	16,5	15,1	1,3
1999	0,8	-4,6	11,1	5,2	15,2	9,0	14,1	8,0	14,7	8,6	17,3	11,1	5,6
2000	1,4	-2,6	10,1	5,7	18,8	14,0	17,4	12,7	14,1	9,5	22,0	17,2	4,2
2001	1,6	-6,4	15,2	6,1	20,1	10,6	18,8	9,3	19,7	10,2	23,7	13,9	8,6
2002	0,7	-1,3	8,1	6,0	17,1	14,8	16,8	14,5	12,4	10,2	21,3	18,9	2,0

1. Árin 1960-1976 6 mán. sparibækur, 1977-1981 12 mán. vaxtaukareikningar, 1982-1989 6 mán. verðtr. reikningar, 1990-1993 15-24 mán. verðtr. reikningar, 1994-2002 60 mán. verðtr. reikningar. 2. Milli janúargilda.

39. tafla. Efnahagsreikningur Seðlabankans 1996-2002

Í m.kr.	Árslok					
	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Eignir:</i>						
<i>Erlendar eignir</i>	43.314	40.533	42.424	46.955	45.394	36.823
Bankainnstæður	16.252	10.541	11.145	14.183	8.260	5.228
Gulleign	183	188	196	1.231	1.386	1.752
Verðbréf og ríkisvixlar	18.704	21.522	22.769	19.874	22.794	27.423
Gjaldeyrisstaða og SDR	1.008	1.020	1.024	1.844	2.059	2.420
Mótvirði innstæðna IMF	7.167	7.263	7.290	9.823	10.894	0
<i>Innlendar eignir</i>	16.789	23.934	32.551	43.336	56.682	79.321
<i>Innlánsstofnanir</i>	1.878	6.494	19.600	29.520	38.978	54.053
Verðbréf	13	5	2	1	1	131
Endurhverf verðbréf	1.368	6.474	18.089	29.518	36.825	50.020
Skammtímalán	0	15	1.508	0	2.152	3.902
Kvótalan í erl.mynt	497	0	0	0	0	0
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	3.443	3.474	7.770	9.672	13.074	22.774
Markaðsskráð verðbréf	3.029	3.033	3.036	3.104	2.865	2.954
Endurhverf verðbréf	0	404	4.734	6.569	10.209	18.790
Skammtímalán	0	0	0	0	0	1.030
Endurlánað erlent lánsfé og önnur verðbréf	414	37	0	0	0	0
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	10.528	12.850	5.002	3.975	4.475	2.389
Viðskiptareikningar	69	37	115	624	793	244
Markaðsskráð verðbréf	10.184	10.012	3.098	3.350	3.575	2.144
Ríkisvixlar	275	2.801	1.789	0	106	0
<i>Aðrir aðilar</i>	940	1.116	179	169	156	105
Ýmsir reikningar	375	917	66	83	104	77
Verðbréf	431	142	113	86	52	28
Endurlánað erlent lánsfé	134	57	0	0	0	0
<i>Eignir = skuldir</i>	60.103	64.468	74.975	90.291	102.076	116.144
<i>Skuldir:</i>						
<i>Erlendar skuldir</i>	13.798	14.282	17.972	16.433	28.477	17.108
Til skamms tíma	122	100	3.954	3.721	15.763	14.979
Til langs tíma	4.928	5.318	5.119	1.179	0	0
Mótvirði SDR við IMF	1.582	1.601	1.609	1.710	1.820	2.130
Innstæða IMF v/kvóta	7.167	7.263	7.290	9.823	10.894	0
<i>Innlendar skuldir</i>	30.792	33.481	39.034	55.175	51.996	64.709
Seðlar og mynt	6.522	6.910	7.574	8.661	8.672	9.174
<i>Innlánsstofnanir</i>	12.546	12.757	12.988	27.504	23.744	18.643
Almennar innstæður	2.437	3.198	2.305	6.606	2.495	965
Bindireikningar	7.198	8.080	10.683	17.274	21.249	17.678
Gjaldeyrisreikningar	2.911	1.479	0	3.623	0	0
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	2.623	4.486	4.128	2.278	1.504	2.126
Almennar innstæður	1.455	2.789	2.063	430	745	837
Bindireikningar	0	0	1.906	1.848	759	1.288
Gjaldeyrisreikningar	1.168	1.697	159	0	0	0
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	6.848	6.437	13.173	15.550	16.594	33.488
Viðskiptareikningur	3.247	3.068	9.932	9.853	11.339	11.232
Ríkisstofnanir	956	425	246	764	733	1.575
Gjaldeyrisreikningar	2.645	2.944	2.995	4.933	4.522	4.544
Bundin innlán	0	0	0	0	0	16.137
<i>Aðrar skuldir</i>	2.253	2.891	1.170	1.183	1.482	1.279
<i>Eigið fé</i>						
Eiginfjáreikningar	15.435	16.648	17.969	18.682	21.602	34.327

39. tafla frh.

Mánaðarlok 2002

Jan.	Febr.	Mars	Apríl	Mai	Júní	Júlí	Ágúst	Sept.	Okt.	Nóv.	Des.
37.599	36.620	36.271	38.176	36.614	35.557	36.626	37.734	49.961	36.744	36.742	37.378
6.543	6.183	5.694	8.493	8.720	9.177	11.066	10.881	21.366	9.177	7.511	9.509
1.791	1.839	1.855	1.790	1.845	1.704	1.617	1.705	1.746	1.725	1.710	1.727
26.876	26.275	26.401	25.671	23.860	22.534	21.825	22.974	24.703	23.680	25.388	24.093
2.390	2.322	2.321	2.222	2.189	2.141	2.119	2.175	2.147	2.162	2.133	2.050
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91.041	98.095	105.340	100.563	106.584	111.300	110.430	107.003	104.200	109.396	111.213	79.248
80.464	85.881	90.387	78.587	78.746	83.378	83.090	78.606	74.785	77.882	79.123	69.141
125	149	91	0	0	0	0	1	7	29	45	105
74.878	82.460	88.559	78.212	78.622	83.253	83.090	78.591	74.778	77.634	79.058	69.035
5.461	3.272	1.737	375	124	125	0	15	0	219	20	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.486	5.487	5.464	5.518	5.572	5.574	5.582	5.993	6.054	8.034	8.096	8.227
2.954	2.954	2.954	2.954	2.954	2.954	2.954	3.316	3.354	3.339	3.369	3.445
2.532	2.533	2.509	2.564	2.618	2.620	2.628	2.677	2.700	4.696	4.727	4.782
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.989	6.632	9.385	16.359	22.171	22.283	21.672	22.315	23.262	23.381	23.899	1.816
2.829	4.464	7.161	14.692	20.496	20.598	19.950	20.573	21.489	21.596	22.104	0
2.160	2.168	2.224	1.668	1.675	1.685	1.722	1.742	1.773	1.784	1.795	1.816
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102	94	105	98	94	64	85	88	99	99	95	65
73	65	72	65	60	28	50	51	61	60	55	25
29	30	33	34	34	36	35	38	39	40	40	41
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
128.641	134.715	141.611	138.738	143.198	146.857	147.056	144.737	154.161	146.141	147.955	116.627
20.762	23.120	22.023	12.409	16.939	17.265	21.914	19.788	20.156	15.625	18.268	18.301
18.660	21.077	19.979	10.452	15.010	15.377	20.055	17.881	18.271	13.726	16.404	16.499
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.103	2.043	2.044	1.956	1.928	1.889	1.859	1.908	1.885	1.899	1.864	1.802
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73.552	77.268	85.262	92.003	91.933	95.265	90.815	90.622	99.678	96.189	95.361	59.499
8.499	8.516	9.081	8.853	9.093	9.336	9.601	9.350	9.010	9.046	9.275	9.590
22.995	26.140	31.434	27.223	27.205	30.525	29.168	29.494	24.358	28.781	30.915	23.037
372	924	2.344	3.459	1.129	1.279	1.543	1.582	1.168	253	1.331	1.163
22.623	25.216	29.090	23.764	26.077	29.246	27.625	27.912	23.190	28.528	29.584	21.874
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.541	1.693	2.426	1.424	1.711	2.563	1.511	1.718	2.190	1.267	2.095	1.334
398	660	1.324	387	489	1.170	465	397	919	278	790	75
1.142	1.033	1.102	1.037	1.222	1.393	1.046	1.321	1.271	989	1.305	1.259
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39.189	39.329	40.736	53.127	52.455	51.661	49.205	47.323	61.145	53.905	50.050	22.667
16.839	17.335	15.723	22.363	27.406	28.773	29.378	27.394	28.369	30.230	29.723	8.771
1.676	1.719	2.293	2.444	2.527	2.670	2.311	2.360	2.423	2.537	2.592	1.977
4.410	3.882	6.200	11.678	5.765	3.352	538	490	13.183	3.878	395	399
16.265	16.393	16.521	16.642	16.757	16.866	16.977	17.078	17.171	17.260	17.340	11.520
1.328	1.590	1.585	1.376	1.469	1.179	1.330	2.737	2.975	3.191	3.026	2.872
34.327	34.327	34.327	34.327	34.327	34.327	34.327	34.327	34.327	34.327	34.327	38.827